

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

9 771451 425001 >

BROJ
426

Subotica, 20. svibnja 2011. Cijena 50 dinara

MAĐARSKI PARLAMENT
ODBIO BUNJEVAČKU INICIJATIVU

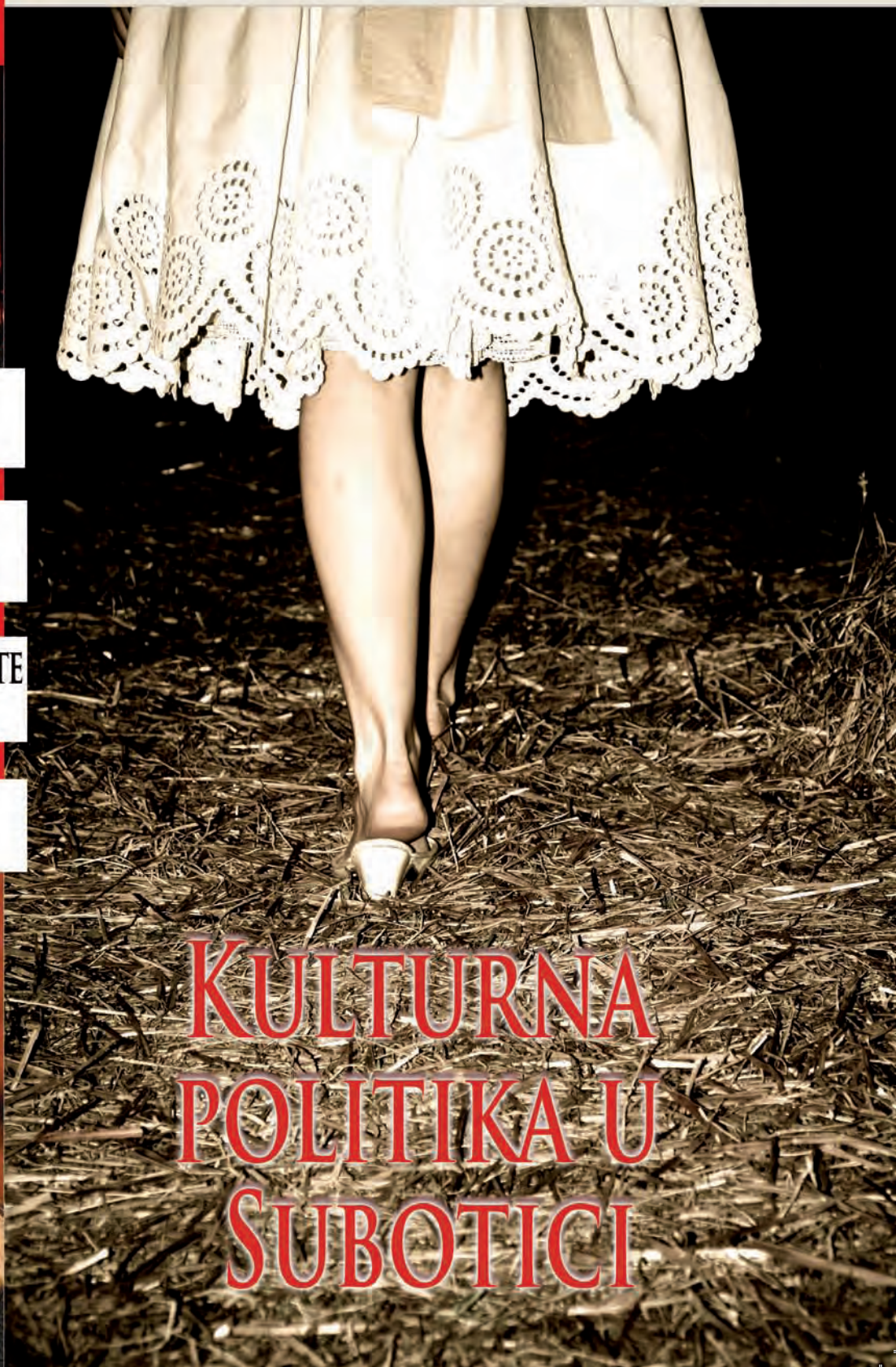

FESTIVAL TAMBURAŠKE
GLAZBE U SOMBORU

ETNO KUĆE U
BAČKOM MONOŠTORU

APATINSKO BRODOGRADILIŠTE
NA AUKCIJI

INTERVJU
VIKTORIJA ALADŽIĆ

KULTURNA
POLITIKA U
SUBOTICI

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021 488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

Upis u poseban popis birača hrvatske nacionalne manjine

Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina iz 2009. otvorio je mogućnost upisa u posebne popise birača nacionalnih manjina u Srbiji. Formular za upis možete preuzeti na sajtu Hrvatskog nacionalnog vijeća www.hnv.org.rs i Hrvatske riječi www.hrvatskarijec.rs. Nakon što ga ispunite i vlastoručno potpišete, možete ga poslati preporučenim pismom na adresu Hrvatskoga nacionalnog vijeća (Preradovićeve 13, 24000 Subotica), koje će ga onda proslijediti mjesno ovlaštenim općinskim i gradskim uredima. Nakon upisa u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine, ovlašteni ured preporučenim pismom će poslati na Vašu kućnu adresu rješenje o upisu u posebni popis birača.

Upisom u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine stječe se pravo sudjelovanja na neposrednim izborima za HNV, ukoliko u ovaj popis do sljedećih izbora bude upisano više od 50% od ukupnoga broja pripadnika hrvatske nacionalne manjine prema posljednjem popisu stanovništva, umanjenog za 20%.

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:

SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.

POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

Logika dominacije

Po drugi je put Mađarski parlament odbio inicijativu da se Bunjevci proglase nacionalnom manjinom u ovoj, nama susjednoj državi. Sukladno stavu Mađarske akademije znanosti, koja bunjevačku zajednicu smatra povijesnom, etnografskom i dijalektnom skupinom Hrvata u Mađarskoj, velika većina zastupnika glasovala je protiv ove inicijative. O tome piše naš suradnik Stipan Balatinac, novinar Hrvatskog glasnika iz Mađarske.

A pišemo i o kulturnoj politici u gradu Subotici iz aspekta hrvatske i mađarske nacionalne manjine. Povod pokretanju ove teme je dopis koji je predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća uputio gradskim čelnicima još 29. travnja izražavajući svoje nezadovoljstvo zbog, kako je navedeno, »gotovo elementarnog neuvažavanja prijedloga HNV-a za raspodjelu sredstava koje se odnosi na rad hrvatskih udruga i projekata od značenja za hrvatsku zajednicu«. Na žalost, HNV-u ne samo da nije stigao bilo kakav odgovor na njihov dopis (niti tri tjedna nakon uručjenja dopisa), nego nije niti uvažena zamolba za sastanak s gradskim čelnicima radi razjašnjenja ovih pitanja i sprječavanja budućih nesuglasica.

Što reći o ovakvome odnosu spram predstavnika hrvatske nacionalne manjine u Srbiji? Najblaže rečeno radi se o neuvažavanju legitimnog i legalnog predstavničkog tijela hrvatske nacionalne manjine u Srbiji koje je prema zakonima ove države mjerodavan u četirima područjima – kulturi, obrazovanju, informiranju i službenoj uporabi jezika. Istina, mišljenja i prijedlozi za raspodjelu sredstava od strane nacionalno-manjinskih vijeća nisu obvezujuća, ali ako ih poštuju republička i pokrajinska tijela – zašto to ne bi mogla i gradska? I to u Subotici, gdje političari svih boja ne propuštaju isticati kako je multietničnost bogatstvo ovoga grada i kako se dobri odnosi grada međusobnim uvažavanjem i dijalogom. U ovome broju donosimo ocjene i stavove predstavnika dviju nacionalnih manjina, a nadamo se da ćemo u sljedećem uspjeti doći i do stavova gradskih čelnika o kulturnoj politici u Subotici. Različiti stavovi nisu problem, problem je logika dominacije.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

HNV dao preporuke za urednike radijskog i TV uredništva u RTV

DRAGAN JURAKIĆ ZA TV, JELENA TUMBAS ZA RADIO.....6

TEMA

Kulturna politika u Subotici

NEPOŠTOVANJE MANJINSKIH VIJEĆA BODE OČI.....8-9

Potpisan sporazum o suradnji Sveučilišta u Novom Sadu i Sveučilišta u Zagrebu

NOVI POTICAJ DALJNJEM RAZVOJU.....11

INTERVJU

Doc. dr. Viktorija Aladžić, istraživačica povijesti arhitekture Subotice

U RUŠENJU VRIJEDNIH KUĆA NEMA POBJEDNIKA, SAMO PORAŽENIH.....12-13

SUBOTICA

Noć muzeja u Subotici, Tavankutu, Novom Sadu

TISUĆE U POHODU ZA KULTURNIM VRIJEDNOSTIMA.....18-19

18. međunarodni festival kazališta za djecu

SPOJ ISTOKA I ZAPADA.....21

DOPISNICI

Etno kuće u Bačkom Monoštoru

MJEŠTANI ZNAJU ČUVATI TRADICIJU.....28-29

Koncert HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta

OČUVANJE FOLKLORNE TRADI CIJE.....22

KULTURA

Inicijativa za pokretanje glazbeno-scenske djelatnosti na hrvatskom

jeziku u Dječjem kazalištu u Subotici
PRVE REAKCIJE POZITIVNE....35

SPORT

Monika Matić, karatistica iz Svilojeva
OPASNA ODLIKAŠICA.....49

HNV DALO PREPORUKE ZA UREDNIKE RADIJSKOG I TV UREDNIŠTVA U RTV

Dragan Jurakić za TV, Jelena Tumbas za radio

Vijećnici Hrvatskog nacionalnog vijeća na sjednici u ponedjeljak usvojili su, uz primjedbe i raspravu, prijedloge odluka o imenovanju glavnih i odgovornih urednika u programima na hrvatskom jeziku u Radio televiziji Vojvodine, u TV i radijskom uredništvu. HNV će poduprijeti kandidaturu diplomiranog politikologa iz Vrbasa *Dragana Jurakića* za urednika u TV uredništvu, a kandidaturu profesorice filozofije *Jelene Tumbas* za urednicu u hrvatskom uredništvu Radio Novog Sada.

svoje životopise predali napisane ćirilnim pismom. Stoga je vijećnik *Petar Balažević* bio suzdržan prilikom glasovanja.

»Niti jedna od priloženih kandidatura nije napisana na hrvatskom jeziku, životopisi su napisani na srpskom jeziku, kao i cjelokupna priložena dokumentacija. Ako će se ljudi koji ne znaju hrvatski jezik brinuti o informiranju naše manjinske zajednice, to je onda tragedija. Ako je riječ o kakvom dodvorništvu, za osudu je. Smatram da, ako mi kao pripadnici zajednice koji istupamo prema javnosti, nismo u sta-

ali će se postupno doći do cilja, a to je izjednačavanje u pravu na informiranje na materinjem jeziku s drugim nacionalnim zajednicama u Vojvodini«, kazao je Dujo Runje.

Širenjem dopisničke mreže stvorit će se baza za ujednače-

no i pravovremeno informiranje o zbivanjima i aktivnostima hrvatske zajednice na cijelom teritoriju Pokrajine, što će u krajnjoj liniji poboljšati i njezinu povezanost.

Siniša Jurić

U proces formiranja uredništava i izbor njihova čelništva zakonski su uvrštena i nacionalna vijeća, te mišljenje HNV-a koje je u oba slučaja usvojeno sa 17 glasova za i 5 suzdržanih, predstavlja priznanje hrvatskoj zajednici, kaže predsjednik HNV-a dr. *Slaven Bačić*. »Naše mišljenje ima ne samo pravnu snagu nego smatram da ima i iznimnu političku težinu. Većina vijećnika je poduprla kandidature ova dva kandidata i u tom smislu očekujem da se mišljenje Hrvatskog nacionalnog vijeća i u ovom slučaju poštuje«, izjavio je Slaven Bačić.

Unatoč činjenici da je na području Autonomne pokrajine Vojvodine u službenoj uporabi i hrvatski jezik, kandidati su

nju rabiti vlastiti jezik, teško to možemo od drugih očekivati«, kaže Petar Balažević.

Početkom ove godine Upravni odbor RTV-a donio je odluku o formiranju redakcija na hrvatskom jeziku i raspisivanju natječaja za urednike, podsjetio je član Izvršnog odbora HNV-a *Dujo Runje*. »Od sada ćemo imati i program na hrvatskom jeziku na Radio Novom Sadu, što je veoma značajno, s obzirom da će pokrivati cijelu Vojvodinu. Lokalni mediji poput Radio Subotice su također veoma značajni i uz novo uredništvo će značajno pridonijeti prilikom formiranja popisa stanovnika kao i posebnog popisa birača. Moramo biti svjesni da se ne mogu odjednom učiniti svi potrebni koraci,

OSNOVAN ODBOR ZA SPORT PRI HNV-U

Promicanje sportskih aktivnosti i zdravog načina života

Izrada Kataloga zaslužnih sportaša i sportskih djelatnika Hrvata u Srbiji, određivanje koordinatora za pojedinačne i ekipne sportove iz hrvatske zajednice u Srbiji, suradnja sa srodnim odborima u tuzemstvu i inozemstvu, posebno apostrofirajući suradnju sa sportskim institucijama u matičnoj domovini Republici Hrvatskoj, izrada plana afirmacije zaboravljenih sportova, a nekada popularnih u hrvatskom narodu, te praćenje razvoja mladih nadarenih sportaša hrvatske zajednice u Republici Srbiji - planirane su aktivnosti Odbora za sport koji je osnovan pri Hrvatskom nacionalnom vijeću.

Odbor je osnovan na inicijativu predsjednika HNV-a dr. *Slavena Bačića* u utorak, 17. svibnja, kada je održana i prva sjednica. Odbor, koji je osnovan u cilju promicanja sportskih aktivnosti te zdravog načina života i natjecateljskog duha, broji sedam članova, predsjednik je *Petar Kuntić* a dopredsjednik *Grgo Tikvicki*. Planom je predviđeno održavanje četiri redovite sjednice Odbora – u ožujku, lipnju, rujnu i prosincu te izvanredne sjednice po potrebi.

J. D.

2011.

DSHV NEZADOVOLJAN PREDLOŽENIM ZAKONOM O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

Sporazum s Hrvatskom primijeniti dosljedno

U Subotici je u Glavnom uredu DSHV-a 13. svibnja održana IX. sjednica Predsjedništva stranke. Prema priopćenju iz stranke, sjednica je sazvana po hitnom postupku, a glavna tema bila su dva zakona koja su trenutačno na raspravi u Skupštini Srbije: Zakon o izboru narodnih zastupnika i Zakon o financiranju političkih aktivnosti.

»Ocijenjeno je kako će prijedlozi rješenja zakonskih odredbi spomenutih zakona, po stupanju na snagu, na dulje vrijeme odrediti tijek organiziranja i financiranja DSHV-a, naravno u lošijem smislu. Predsjedništvo DSHV-a ocijenilo je da je za DSHV jedino prihvatljiva dosljedna primjena sporazuma o zaštiti manjina s Republikom Hrvatskom u dijelu koji govori o zajamčenim mandanima, a da sva zakonski predložena rješenja nisu u duhu sporazuma. O ovom problemu DSHV će obavijestiti Venecijansko povjerenstvo te predsjednicu Narodne skupštine Republike Srbije *Slavicu Đukić-Dejanović* i predsjednika Hrvatskog sabora *Luku Bebića*.

Predsjedništvo DSHV-a je usvojilo i plan aktivnosti na usklađivanju akata stranke sa Zakonom o ravnopravnosti spolova te plan prosljedilo resornom odboru Narodne skupštine.

Predsjedništvo DSHV upoznato je s aktivnostima uvođenja hrvatskog jezika u MZ Sot, općina Šid, te s problemima oko preraspodjele novca za kulturu Grada Subotice namijenjenog hrvatskim udrugama i organizacijama s hrvatskim predznakom.«

PRESS DSHV

CRO-EDUCA I MLADEŽ DSHV-A U AKCIJI PRIKUPLJANJA POTPISA ZA REKOM

Početak konačnog utvrđivanja istine

Dosad najveća regionalna kampanja »Inicijativa za REKOM«, čiji je cilj prikupiti milijun potpisa podrške za osnivanje Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava počinjenim na području nekadašnje SFRJ od 1991. do 2001. godine, predstavljena je u Srijemskoj Mitrovici u utorak, 10. svibnja.

Tom su prigodom svojim potpisom inicijativu podržali koordinatori srijemskomitrovačkog i rumskog Ureda za mlade, kao i predstavnici brojnih udruga građana iz Srijema: *Branislav Karalić* u ime Nezavisne omladinske organizacije Ruma, *Jovan Kovačić* u ime Omladinskog kluba grada Srijemska Mitrovica, *Aleksandar Budošan* u ime Fabrike za akciju, *Mario Vrselja* u ime Hrvatske udruge Cro-educa, *Milan Kurucić* u ime Inicijativnog centra mladih, a kampanji se priključuju i Omladinsko vijeće Ruma, te Gradsko pozorište Ruma. Nositelji ove kampanje u šest država, te u više od 150 gradova i općina bivše Jugoslavije – pa tako i u Vojvodini – jesu prije svega mladi okupljeni oko Inicijative mladih za ljudska prava kao koordinatora akcije, koja je imenovala predsjednika mladeži DSHV-a za Srijem *Maria Vrselju* za koordinatora REKOM-a za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji.

»Hrvatska zajednica je s kampanjom počela u Srijemskoj Mitrovici 25. travnja ove godine odmah po dospjeću materijala u naš mjesni ured DSHV-a. Materijal smo nedavno prosljedili uredu DSHV-a i u Sonti, Somboru i Subotici, gdje se također mogu dobiti informacije o kampanji i gdje se može dati potpis podrške za REKOM. Kampanju aktivno radimo u Subotici, Novom Sadu, Srijemskoj Mitrovici, Somboru, Sonti i Bezdanu, a vikendom kada uređi ne rade imamo ljude na terenu. Apeliram i na hrvatske udruge da se uključe. Formirali smo tim od devet ljudi iz naše manjinske zajednice na prostoru Vojvodine koji aktivno skupljaju potpise potpore, a sve njih na kraju kampanje kao nagradu čeka certifikat o volontiranju u najvećoj kampanji do sada na ovim prostorima.

Očekujemo između 3 i 4 tisuće potpisa građana hrvatske nacionalnosti. Naravno da bi ta brojka bila i veća, ali još uvijek ima onih koji su prestrašeni dati potpis za bilo što, a i nemamo dobru pokrivenost. Hrvatski je narod puno propatio devedesetih i ovo će biti jedinstvena prilika za početak konačnog utvrđivanja istine o stradalim Hrvatima, posebice u Srijemu i u Bačkoj«, kaže Mario Vrselja.

Po završetku kampanje, koja traje do 6. lipnja, prikupljeni potpisi zajedno s nacrtom Statuta REKOM-a bit će predani svim parlamentima u regiji na verifikaciju, a zatim slijedi osnivanje neovisne međudržavne Regionalne komisije sa sjedištem u Sarajevu. Njen zadatak, kako predviđa sam Statut, bio bi na jednom mjestu sakupiti svu postojeću dokumentaciju o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava tijekom ratnih 90-ih, s posebnim naglaskom na sastavljanje kompletnog popisa ubijenih, poginulih i nestalih, koji do dan-danas nije kompletiran.

NAJAVLJENA TUŽBA ZBOG PJESME »POLA MAĐAR – POLA USTAŠA«

Uvreda za sve Vojvođane

Nogometni klub Vojvodina najavio je da će tužiti svakog fudbalera Partizana koji je pjevao šovinističku navijačku pjesmu »Pola Mađar – pola ustaša« nakon finala Kupa Srbije.

Glavni tajnik novosadskog kluba *Radisav Rabrenović* rekao je kako su igrači Partizana vrijeđali stanovnike Vojvodine pjesmom »Pola Mađar - pola ustaša«. Protiv nogometaša također će biti podnesena prijava zbog izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, rekao je Rabrenović za Radio 021. On je naveo kako klub ima potporu iz vrha vojvođanske vlasti da se stvari »istjeraju na čistac«. »Igrači Partizana su predvođeni *Markom Jovanovićem*, s mikrofonom u rukama, pjevali tu pjesmu. Ne znam samo kome su to pjevali - Novosađanima, Vojvođanima, kome?«, navodi Rabrenović. On je tu pjesmu okarakterizirao kao »čist izraz mržnje« i dodao kako su u planu konzultacije s odvjetničkim timom, poslije čega slijede tužbe. »Što će Vojvodina poduzeti povodom ovog skandala, vidjet ćemo poslije razgovora s našim odvjetnicima. Ono što je sigurno je da će tužbi sigurno biti«, naveo je Rabrenović.

Incident je prokomentirao i ministar unutarnjih poslova *Ivica Dačić*.

»Nogomet je, po mom mišljenju, jedan od najneuspješnijih sportova u Srbiji, suprotno medijskoj pozornosti i popularnosti kod građana. Predlažem svim tim funkcionarima iz klubova i saveza, pa i samim igračima i sucima da se ponašaju shodno svojim međunarodnim uspjesima«, rekao je Dačić. »Kada na nekim utakmicama rušimo državu i potpirujemo mržnju između Novog Sada i Beograda, kao što je to svojevremeno bilo između Beograda i Zagreba, onda doista ne znam čemu služi taj sport. Nije dobro da se politika miješa u sve ovo, niti je dobro da to ima političke reperkusije. Otkako sam postao ministar unutarnjih poslova ne zanima me tko će pobijediti, već samo da se očuva javni red i mir.«

ŠOVINISTIČKI IZGREDI NA UTAKMICI CRVENE ZVEZDE I RADA U BEOGRADU

Zapaljena hrvatska zastava i vrijeđanje Prosinečkog

Skandiranje navijača beogradskog Rada: »Ubij, ubij, ubij ustašu«, u nedjeljnoj utakmici protiv Crvene zvezde, kao i paljenje hrvatske zastave na južnoj tribini Marakane (2:1), nije pogodilo Roberta Prosinečkog. Robi, koga su pripadnici United forcesa pokušali na sve načine isprovocirati, otkrio je u razgovoru za srbijanski Alo da ne daje previše značaja svemu tome.

»Čuo sam što su navijači Rada skandirali tijekom susreta, ali nisam vidio da su palili zastavu! To upravo saznajem od vas. Ako je već tako, vjerojatno su to uradili zbog mene... Ipak, ne želim ulaziti u tu priču«, rekao je Prosinečki.

KULTURNA POLITIKA U SUBOTICI

Nepoštovanje manjinskih vijeća bode oči

Priznavanje potreba manjinskih zajednica za svojom kulturom prvi je korak za ostvarenje interkulturalnosti, ističe Slaven Bačić U sklopu kulturne politike Grada Subotice, bilo bi važno financirati programe od značaja za manjinske zajednice, programe i projekte koji imaju jasno nacionalno identitetsko obilježje, kaže Tomislav Žigmanov* Suvremeno kulturno stvaralaštvo dijelom je nacionalno – književnost, kazalište – dijelom se koristi univerzalnim jezikom izražavanja – glazba, slikarstvo – ali i onda je vezano ili se može vezati za nacionalno, kaže Ildiko Lovas*

Nakon nedavnog rješenja o raspodjeli sredstava iz proračuna Grada Subotice za financiranje i sufinanciranje programa i projekata u kulturi za tekuću godinu, Hrvatsko nacionalno vijeće je uputilo dopis subotičkim gradskim tijelima zbog nepoštovanja prijedloga Odbora za kulturu HNV-a glede raspodjele sredstava, a koja se tiču programa od značenja za hrvatsku zajednicu. Za razne programe i projekte koji su značajni za hrvatsku manjinsku zajednicu dobiveno je u značajnoj mjeri manje sredstava, primjerice za književnu manifestaciju Dani Balinta Vujkova, dok za neke programe i projekte nisu niti dobivena sredstva iz proračuna, primjerice za organiziranje Kolonije naive u tehnici slame, koja će se ove godine održati po 16. put u Tavankutu, tako da stupanj neuvažavanja prijedloga za raspodjelu Odbora za kulturu HNV-a bode oči.

O financiranju programa i projekata značajnih za manjinske nacionalne zajednice i kulturnoj politici Grada Subotice razgovarali smo s predsjednikom HNV-a *Slavenom Bačićem*, ravnateljem Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Tomislavom Žigmanovim* i savjetnicom za kulturu u Izvršnom odboru Mađarskog nacionalnog vijeća *Ildikom Lovas*.

KRITERIJI I INTERESI

»Dobrim poznavateljima prilika jasno je da ova raspodjela ne korespondira sa stvarnim kulturnim potrebama grada, uključujući i pripadnike manjinskih nacionalnih zajednica, već su u pitanju bili kriteriji koji su vezani

Slaven Bačić

za potpuno druge interese, prije svega za skupine bliske pojedinim gradskim strukturama koje drže glavne poluge moći i sredstava u Subotici«, kaže Slaven Bačić ocjenjujući rezultat raspodjele sredstava iz gradskog proračuna za programe i projekte u oblasti kulture za tekuću godinu i naglašava kako u ovom slučaju nisu uvaženi prijedlozi za raspodjelu koje je sastavio Odbor za kulturu HNV-a.

»Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina decidno utvrđuje da je jedna od nadležno-

sti manjinskih vijeća iz područja kulture davanje prijedloga za raspodjelu sredstava koja se dodjeljuju putem javnoga natječaja iz proračuna samouprave ustanovama, manifestacijama i udrugama nacionalne manjine. Grad je dostavio HNV-u natječajnu dokumentaciju, te je naš Odbor za kulturu pravodobno utvrdio prijedloge i dostavio ih Gradu. Moguće je eventualno očekivati nekakva odstupanja u odnosu na prijedloge vijeća, no mjera u kojoj su u ovom slučaju prijedlozi Odbora za kulturu nepoštovani apsolutno obesmišlja bilo kakvu ulogu manjinskih vijeća u ovome procesu i dovodi u pitanje čak i sam smisao postojanja manjinskih vijeća, jer proizlazi kako pojedinci u gradskoj vlasti bolje znaju interese hrvatske zajednice u Subotici od predstavničkog tijela Hrvata.

Osnovni razlog nije samo u tome što je to zakonska nadležnost HNV-a, već mišljenje Vijeća prije svega ima svoju

političku težinu. Jer ako se radi o projektima i manifestacijama od značenja za hrvatsku zajednicu, onda je jasno da je prijedlog Vijeća politički, ali i stručno namjerodavniji. Na koncu, kako netko izvan hrvatske zajednice može biti pozvan određivati interese hrvatske zajednice? U našem dopisu smo zatražili sastanak kod gradskih čelnika radi razjašnjenja i sprečavanja budućih nesuglasica u povodu odluka na javnim natječajima, koji se tiču i hrvatske zajednice, no do sada nikakve reakcije nisu stigle. Mislim da i to govori u prilog utemeljenosti našega prosvjeda, jer je stupanj nepoštovanja prijedloga HNV-a toliki da ga je teško opravdati.«

KORIST POJEDINIH LOKALNIH MOĆNIČKIH STRUKTURA

Slaven Bačić ističe kako pokrajinska i republička tijela uvažavaju prijedloge HNV-a prilikom

Dužijancu financirati izravno iz gradskog proračuna

Spada li manifestacija Dužijanca isključivo u programe od značenja samo za hrvatsku zajednicu? Prema ovoj raspodjeli sredstava iz gradskog proračuna tako ispada. Opet, ako se govori i tvrdi kako je Dužijanca gradska manifestacija, zbog čega se onda i ne financira u takvom zasebnom obliku? Dakle, prema vašem mišljenju, koji bi se model financiranja trebao primijeniti glede Dužijance?

»Prije svega Dužijanca je danas cjelovita i kompleksna manifestacija bunjevačkih Hrvata koja ne postoji jedino u Subotici, već i u Somboru i okolici, gdje se danas zove Dužionicom. Kao takvu, Dužijancu-Dužionicu, HNV je jesenas uvrstio među tri najznačajnije pokrajinske manifestacije od značenja za hrvatsku zajednicu«, kaže Slaven Bačić. »Ako, pak, govorimo o Dužijanci u Subotici, onda bi ona nedvojbeno morala biti i najznačajniji kulturni događaj subotičkih Hrvata Bunjevaca. Međutim, u zadnje je vrijeme ona u tolikoj mjeri izgubila hrvatsko obilježje, da je jasna tendencija pojedinaca iz hrvatske zajednice koje podržavaju pojedinci iz gradskih struktura, da je pretvore u turističko-folklornu manifestaciju, poput one 'svih naših naroda i narodnosti', kakva je bila u zadnjih petnaestak godina socijalističkoga sustava. Na tragu toga je i nedavna televizijska izjava jednoga od čelnih ljudi iz današnje organizacije, kako Dužijanca nije, dopustite mi da parafraziram, ni hrvatska, ni bunjevačka, ni gradska, već svih nas. I da završim, zasigurno je da se subotička Dužijanca ne može financirati na natječajima u konkurenciji s malim i siromašnim hrvatskim udrugama kojima su natječaji gotovo jedini izvori prihoda, već se poput sličnih velikih manifestacija, koje su postale zaštitni znak Subotice, mora financirati izravno iz gradskoga proračuna.«

Dužijanca – nespোরазум oko financiranja

raspodjele sredstava za hrvatsku zajednicu, ali da to ne čine gradska tijela u Subotici.

»Doista zvuči apsurdno da pokrajinska i republička tijela gotovo u potpunosti poštuju prijedloge HNV-a, a da to ne čine gradska tijela u Subotici. Razlozi za to su, međutim, prozaični, jer se na lokalnu materijalni interesi pojedinaca i različitih institucija, kojima su oni na čelu, sukobljavaju s interesima hrvatske manjinske zajednice. A bojim se da je to samo posljedica jedne kulturne politike kakva je trenutačno vladajuća u gradu. Ona je takva da se katkada čini da je kulturna politika takva da nema nikakve kulturne politike. Ima naravno i izuzetaka od toga, no za razliku od 1990-ih godina kada je kulturna politika u Subotici bila prepoznatljiva i izvan našega grada, danas se i preko kulture, a ne samo preko drugih područja, prečesto vrši izvlačenje sredstava u korist pojedinih lokalnih moć-

na cjelokupno stanje kulture u Subotici«, kaže Bačić.

Odgovarajući na pitanje promiču li se sustavno, u većini, kroz politiku financiranja određenih kulturnih događaja sadržaji koji nemaju nikakva nacionalna identitetska obilježja, ili koji promiču pretežno kulturu većinskog naroda, Slaven Bačić kaže kako je odgovor na takvo pitanje potisnut u treći plan dok je na djelu temeljni kriterij financiranja projekata radi usmjeravanja sredstava u korist određenih struktura.

»Nije primarno pitanje financiraju li se kulturni događaji koji imaju određene nacionalne ili anacionalne sadržaje, već prije svega koliko su ti programi kvalitetni i što se njima želi postići. Jednu stvar želite postići potporom seoskome KUD-u, a drugu nekoj većoj gradskoj instituciji, u oba slučaja nevažno je radi li se o nacionalnome ili anacionalnome KUD-u ili instituciji. Bitno je što odluka mora biti rezultat jedne

određenih struktura, onda je odgovor na vaše pitanje potisnut u posve treći plan. Dakle, tek ako se riješimo balasta da Grad čak i u kulturi financira sebi politički bliske pojedince, kojih ima kako u manjinskim, tako i u anacionalnim institucijama, onda se tek može otvoriti prostor za raspravu o pitanju koje ste postavili. Do tada je ona besmislena.«

Govoreći zbog čega je važno, u sklopu kulturne politike Grada Subotice, financirati programe od značaja za manjinske zajednice, programe i projekte koji imaju jasno nacionalno identitetsko obilježje, Slaven Bačić ističe kako je priznavanje potreba manjinskih zajednica za svojom kulturom prvi korak za ostvarenje interkulturalnosti.

»Naravno, bez obzira koliko se pojedinci u gradskim strukturama upirali dokazati navodnu štetnost manjinske kulture, jasno je da je i Srbija, poput svih novonastalih država na području bivše Jugoslavije par excellence etnocentrična država, što se ogleda u svakoj sferi društvenoga života. Priznavanje potreba manjinskih zajednica za svojom kulturom prvi je korak za ostvarenje interkulturalnosti. No, da bi došlo do ostvarenja interkulturalnosti, potrebno je od strane većinskoga naroda učiniti i drugi korak, a to je poticati uključivanje manjinskih kultura u jedinstveni kulturni prostor i onda se zasigurno smanjuju mogućnosti za optužbe za izolaciju i segregaciju manjinskih zajednica i njihovih kultura. Sve

ovo podrazumijeva da manjinske kulture nisu nikakav incident ili anomalija, već integralni dio postojećeg kulturnog miljea.«

IZBJEGAVANJE ODLUČUJUĆIH KORAKA

Tomislav Žigmanov također negativno ocjenjuje rezultat raspodjele sredstava iz gradskog proračuna za financiranje i sufinanciranje programa i projekata u kulturi za tekuću godinu, koji su od značaja za hrvatsku zajednicu.

Tomislav Žigmanov

»Ocjenjujem negativno, ne samo zbog toga što nije uvaženo mišljenje HNV-a, već stoga što ne postoji ni minimum pravičnosti. Naravno da je prilikom raspodjele trebalo uvažiti prijedlog koji je sastavio Odbor za kulturu HNV-a i to iz razloga što se odluke Odbora donose na temelju cijelog niza kriterija. S druge strane, ako se mišljenje ne uvaži na djelu, postoji svodenje samoupravnih manjinske institucije na privjesak, na što se ne bi smjelo nikako pristati. Ovako, na djelu imamo praksu koja nam je znana iz *Miloševićeva* razdoblja – bez obzira što manjinske institucije odlučuju, druge instance bolje znaju što im je potrebno. Prijedlog HNV-a se trebao uvažiti, kao prvo, zbog toga što se njihove odluke donose u suglasju s određenom kulturnom politikom. Drugo, oni imaju daleko bolji uvid u potrebe i interese hrvatskih udruga kulture. Treće, odnos prema manjinskim institucijama mora biti odnos povjerenja, a ne paternalizma, što je u najgorem obliku sada bilo na djelu.«

O razlogu neuvažavanja prijedloga HNV-a za raspodjelu

Je li Dužijanca gradska manifestacija?

»O tome su se izjasnili oni koji je vode«, kaže Tomislav Žigmanov. »Nekoliko puta je javno rečeno da je to manifestacija svih građana, to jest da je gradska. Naravno, s tim se možete složiti ili ne, ali se to mora uvažavati. No, ako je gradska i ako pripada svima, onda se ne bi nikako smjela financirati iz novca koji je namijenjen kulturi hrvatske zajednice.«

ničkih struktura. Katkada se to zamaskira nekakvim kulturnim sadržajem, no jasno je da se takvom politikom kulturni sadržaji snižavaju i obesmišljavaju, a to posljedično nužno utječe i

kulturne politike, bilo prema manjinskoj kulturi bilo prema tzv. građanskoj kulturi, ali ako na djelu imamo da je temeljni kriterij financiranje projekata radi usmjeravanja sredstava u korist

sredstava, Tomislav Žigmanov kaže kako je to pitanje na koje bi trebali dati odgovor oni koji su tu odluku donijeli i naglašava da je kulturni prostor u Subotici s hrvatskim sadržajima posve zanemaren.

»Meni se čini kako je Gradu važno podržavati tek folklorno stvaralaštvo, a kada su u pitanju ozbiljniji programi manjinskih kultura, na djelu imate simulaciju i izbjegavanje odlučujućih iskoraka. U kulturi je malo toga bez nacionalno-identitetskih obilježja. No, treba s etnokulturalnog stajališta analizirati utrošak novca iz gradskog proračuna, pa vidjeti u funkciji koje su one kulture. S velikim stupnjem sigurnosti mogu reći da to nije kultura ovdašnjih Hrvata. U sklopu kulturne politike Grada Subotice, bilo bi važno financirati programe od značaja za manjinske zajednice, programe i projekte koji imaju jasno nacionalno identitetsko obilježje. U suprotnom imate na djelu ono što je sada – supremaciju kulture većinskog naroda, uz eventualno snažniju mađarsku kulturu, dok je kulturni prostor s hrvatskim sadržajima posve zanemaren. Što se tiče rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, institucija glavninu novca za svoj rad dobiva od jednog od osnivača – Izvršnog vijeća AP Vojvodine. Također, dio novca osigurava putem natječaja koji postoje, ili od prodaje svojih usluga – proizvoda. Na žalost, ove godine, za razliku od prošle, nismo dobili novac iz ovoga natječaja, iz proračuna Grada Subotice, a razloge za to ne znam. Ono što znam, jest da imamo i više nego kvalitetan projekt, snimanje nosača zvuka Glasovi orgulja u ravnici, u pitanju su skladbe hrvatskih skladatelja iz Vojvodine u izvedbi *Saše Grunčića*, projekt kakav do sada u Subotici nije bio.«

KULTURNO LICE GRADA JE BITNO ZA SUBOTIČANE

Ildikó Lovas glede raspodjele sredstava iz proračuna Grada Subotice za programe i projekte u kulturi koji su od značaja za

mađarsku manjinsku zajednicu, kaže kako je prijedlog MNV-a uvažen u velikoj mjeri, ali i izražava sumnju da članovi gradskog tijela koji su donijeli rješenje o dodjeli sredstava, nakon sagledavanja i prijedloga MNV-a, nisu najbolje upoznati s vrijednostima mađarske kulture.

»Mađarsko nacionalno vijeće predalo je prijedlog raspodjele za financiranje mađarskih kulturnih događanja, od kojeg je uvaženo 80 posto predloženog. Ako gledamo u postocima, mogli bismo biti i zadovoljni. Međutim, ako imamo u vidu da sredstva nisu dobili projekti, kao što je primjerice izložba *Edit Nemes-Fekete* ili izložba *Béle Kondora*, radi se o izložbama u Modernoj galeriji

Ildikó Lovas

Likovni susret Subotica, te da nije podržana Gradska knjižnica s projektom književnih susreta s piscima iz Mađarske, onda mogu reći kako članovi gradskog tijela, koji su prekinuli naš prijedlog, nisu upoznati s vrijednostima mađarske kulture, da ne znaju, primjerice, tko je Béla Kondor. Na pitanje jesu li u dovoljnoj mjeri podržani neki projekti, mogu odgovoriti, primjera radi, da je Gitar Open Festival dobio sredstva u iznosu

od 100 tisuća dinara od Grada Subotice. Na ovaj festival dolaze djeca, njih preko 70, iz deset zemalja. Pokraj večernjih koncerata održani su masterklasovi i natjecanja u šest različitih kategorija. Naglasak je ove godine bio na promociji mladih talenata. Sa 100 tisuća dinara, za ovakvu manifestaciju, ne možemo biti zadovoljni – ne s aspekta Mađarskog nacionalnog vijeća, nego s aspekta subotičkih građana – kojima jest bitno kakvo kulturno lice ima naš grad.«

Ildikó Lovas kaže kako bi prilikom raspodjele sredstava iz gradskog proračuna trebalo uvažiti i provoditi prethodno zatražene prijedloge vijeća nacionalnih manjina, iako to nije zakonska obveza.

»Nacionalna vijeća daju mišljenje, prijedloge. Gledano iz moralne perspektive, trebalo bi poštovati njihove prijedloge, ali zakonski gledano, to nije obveza. Ali, znate, kad se prema Europi trebamo pokazati, onda svi pričaju o tome koliko je napredna komunikacija i veza između manjinskih nacionalnih zajednica i vlasti, a u svakodnevnom životu to ide malo teže, drugačije.

To da je prijedlog MNV-a uvažen 80 posto nije ni slučajnost, niti nečiji dar. To je rad vojvođanskih mađarskih političara, rad našeg nacionalnog vijeća, tu je i činjenica da smo na izborima, govorim o Savezu vojvođanskih Mađara, dobili tri četvrtine glasova mađarskog biračkog tijela, znači legitimno predstavljamo mađarsku manjinsku nacionalnu zajednicu u Subotici – što nas obvezuje da savjesno, stručno, a i politički osnovano donosimo odluke i da naši prijedlozi budu

ispoštovani, ili ako nisu, onda legitimno i „bučno“ možemo to iznijeti javnosti. Što se tiče pitanja vezanih za pokrajinsku i republičku suradnju u području kulture, moram reći kako način razmišljanja ministra za kulturu *Predraga Markovića* tendira u pravcu dijaloga o kreiranju kulturne politike, o suradnji i otvorenim mogućnostima, što do sada nije bio slučaj. Na pokrajinskoj razini nema toliko senzibiliteta, niti želje za suradnju. Na primjer, od MNV-a se ne traži mišljenje za natječaje vezane za suvremena kulturna dešavanja. Ne moramo puno razmišljati da bismo vidjeli zašto je to tako«, kaže Ildikó Lovas.

Na koncu razgovora Ildikó Lovas ističe kako se podrazumijeva pripadnost kulturnog stvaralaštva nekoj nacionalnoj kulturi, a da je potrebno više pričati i promišljati o estetskoj vrijednosti kulturnih događaja.

»U Subotici imamo značajnu tradiciju amaterskog stvaralaštva, kulturnih dešavanja koja su vezana za nacionalnu kulturu – to nije tako samo kod Mađara, nego i kod Srba i Hrvata, Bunjevaca. Treba li to poštovati, financirati? Svakako. Uvjeren sam da su – samo primjera radi – grupa Iskon, Juhas zenekar ili Dužijanica dio našeg zajedničkog, subotičkog kulturnog života. Priča da treba promovirati isključivo urbanu kulturu, kao što smo to mogli čuti, meni ništa ne znači. Suvremeno kulturno stvaralaštvo svakako treba podržavati, kako mainstream, tako i subkulturna događanja. Suvremeno kulturno stvaralaštvo dijelom je nacionalno – književnost, kazalište – dijelom se koristi univerzalnim jezikom izražavanja – glazba, slikarstvo – ali i onda je vezano ili se može vezati za nacionalno. Tako da bih ja, ako pričamo o kulturi, željela da ne pričamo o nacionalnoj pripadnosti kulture, jer to se treba podrazumijevati. Željela bih da pričamo o estetskoj vrijednosti kulturnih događanja, i da bude sasvim prirodno da oni pripadaju nekoj nacionalnoj kulturi.«

Zvonko Sarić

Kulturna politika Grada Subotice ne postoji

»Ne bih željela reći bilo što o kulturnoj politici Grada Subotice, prije svega zato što mislim da takva ne postoji, jer u ovom trenutku gradonačelnik nema suradnika na tom području. Ne znam točno tko je zadužen za vođenje kulturne politike Grada Subotice, je li član Gradskog vijeća ili pomoćnica gradonačelnika, no, s dužnim poštovanjem, ni jedan od njih nije nikad radio u kulturi, što nije problem – političari, ako se ne ponašaju ždanovski prema akterima kulturnog života, sasvim lijepo mogu raditi, napredovati. To, nažalost, nije slučaj u Subotici« tvrdi Ildiko Lovas.

POTPISAN SPORAZUM O SURADNJI SVEUČILIŠTA U NOVOM SADU I SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Novi poticaj daljnjem razvoju

Na ovaj način bit će omogućeno intenzivirati odnose u svim područjima, a posebice u okviru doktorskih studija znanstveno-istraživačkog rada i realiziranju prioriteta Dunavske strategije, istaknuo je rektor Sveučilišta u Novom Sadu Miroslav Vesković

Rektor Sveučilišta u Zagrebu *Aleksa Bjeliš* i rektor Sveučilišta u Novom Sadu *Miroslav Vesković* potpisali su bilateralni sporazum o suradnji, kojim se u više područja intenzivira suradnja ovih sveučilišta. Sporazum je potpisan 12. svibnja u Vladi AP Vojvodine, u nazočnosti pokrajinskog premijera *Bojana Pajtića*.

Tog i idućeg dana u Novom Sadu je, inače, održana manifestacija »Dani sveučilišta u Zagrebu na Sveučilištu u

Bojan Baletić

Novom Sadu«. U okviru ove dvodnevne manifestacije održan je čitav niz kulturnih i sportskih događaja.

RAZMJENA STUDENATA

Premijer Pajtić ocijenio je da će potpisani sporazum omogućiti bolju suradnju i veću konkurentnost nastavnika i istraživača iz Vojvodine i Hrvatske. Po njegovim riječima, ova suradnja predstavlja logičan slijed ističući kako je logično da Sveučilište u Novom Sadu, u Vojvodini, kao regiji sa šest jezika u službenoj uporabi, bude sveučilište koje će prednjačiti u ovakvoj vrsti suradnje. Naglasio je kako će Vlada Vojvodine i financijski poduprijeti ovu inicijativu.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu *Aleksa Bjeliš* istaknuo je kako

se puno očekuje od sporazuma, kao i da potpora Vlade Vojvodine daje posebnu težinu suradnji. »Ovaj sporazum je rezultat pripremnog rada koji među nama traje već nekoliko godina, točnije od 2005. godine, kada je započela 'Novosadska inicijativa'«, istaknuo je Bjeliš. Od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske očekuje se velika potpora, što bi značilo dodatno ubrzavanje ovakvim projektima koji, osim istraživačke suradnje, omogućavaju veću mobilnost i studenata i profesora prema Europi.

Rektor Sveučilišta u Novom Sadu *Miroslav Vesković* istaknuo je kako je potpisivanje sporazuma o suradnji novi prodor u suradnji visokoškolskih ustanova u našoj regiji. »Na ovaj način bit će omogućeno intenzivirati suradnju dvaju sveučilišta u svim područjima, a posebice u okviru doktorskih studija znanstveno-istraživačkog rada i realiziranju prioriteta Dunavske strategije«, rekao je rektor. On je istaknuo kako naše zemlje nisu suviše bogate da bi udvajale svoje kapacitete u području znanosti i obrazovanja, kao i da postoji realna želja da se suradnja ostvaruje i u okviru doktorskih studija, putem zajedničkog mentorstva naših i zagrebačkih profesora i korištenjem zajedničke opreme.

FORMALNI OKVIR

O sporazumu i suradnji, kao i o budućim planovima, prof. dr. sc. *Bojan Baletić*, prorektor za prostorni razvoj i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu, naglasio je kako je suradnja postojala i od ranije.

»Ali to je bila sporadična suradnja, ljudi su se poznavali, skupine su se posjećivale, a sada je

na neki način ta aktivnost, koja je je bila individualna, takva da se na nju stavio jedan formalan okvir, sporazum koji su, inače, inicirala dva rektora. To se već neko vrijeme pripremalo i mislim kako je definitivni okvir ocrtan kada je rektor Sveučilišta u Novom Sadu bio u posjetu u Zagrebu tako da su oni dali ideju što bi trebalo uraditi, što je i pripremljeno i potpisano. U prvi plan stavljena je mogućnost razmjene studenata, to konkretno znači da recimo pet studenata dođe u Zagreb na semestar i pet u Novi Sad i da se fokusiramo isto tako i na doktorski studij. Sporazum je otvorenog tipa, tamo gdje ima interesa tamo ćemo napraviti suradnju, a mogućnosti su velike. Pretpostavljam da će biti suradnje na tehničkim znanostima, na humanističkim znanostima i na ekonomiji«, rekao je *Bojan Baletić*. On je naglasio kako bi volio vidjeti da na Filozofskom fakultetu u Zagrebu postoji odjel na srpskom jeziku, kao i da u Novom Sadu postoji odjel na hrvatskom jeziku, da postoji takva mogućnost razmjene i suradnje.

Dekan Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu *Nedjeljko Perić*, govoreći o potpisivanju sporazuma istaknuo je kako Sveučilište u Novom Sadu ima značajne iskorake na dijelu tehnike koji pokriva i Sveučilište u Zagrebu.

»Imao sam prigodu posjetiti tvrtku koja se zasniva na inovativnim rješenjima i saznao sam kako su desetak profesora s Fakulteta tehničkih znanosti u raznim formama angažmana s tom tvrtkom, a veoma je bitno što surađuju i sa studentima završnih godina koji su uključeni u projekte, a koji za to dobiju naknadu u obliku stipendije ili ugovora o autor-

skom djelu, što je jako dobro. To nam daje određene informacije koje ćemo implementirati i kod nas u Zagrebu, jer imamo puno planova. Mogu konkretno reći za tehničke fakultete, a pogotovo za Fakultet elektrotehnike i računarstva, da ćemo na području obnovljivih izvora

Nedjeljko Perić

energija, naprednih energetskih mreža i energetske učinkovitosti naći puno zajedničkog u kooperaciji, u zajedničkom partnerstvu s Fakultetom tehničkih znanosti, odnosno Sveučilištem u Novom Sadu. Kod nas na Sveučilištu u Zagrebu postoji program razmjene i mobilnost studenata pod nazivom razmus mundu – razmjena studenata Sveučilišta u Zagrebu s drugim europskim sveučilištima – iste mogućnosti i iste modele treba koristiti u razmjeni studenata između Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Novom Sadu. Razmjena studenata između ova dva sveučilišta ima prednosti, jer nema jezične barijere, Zagreb nije puno udaljen od Novog Sada i to treba iskoristiti«, rekao je *Perić*.

Potpisivanju sporazuma o suradnji nazočila je i generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg*, kao i veliki broj profesora i studenata obaju sveučilišta.

Anita Klinac

DOC. DR. VIKTORIJA ALADŽIĆ, ISTRAŽIVAČICA POVIJESTI ARHITEKTURE SUBOTICE

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

U rušenju vrijednih kuća nema pobjednika, samo poraženih

Stanovnici i posjetitelji Subotice svjedoci su posljednjih godina rušenja stare gradske jezgre, a kako upozorava doc. dr. Viktorija Aladžić, i u urbanističkim planovima planiraju se nizovi istih monotoni ulica, s vrlo sličnim građevinama već standarde visine: prizemlje plus četiri kata i potkrovlje (P+4+Pk). Kakav će grad Subotica postati ukoliko se ovi planovi realiziraju i kako struka gleda na to, pitali smo docenticu Aladžić neposredno prije održavanja značajnog znanstvenog skupa koji će na temu zaštite naslijeđa u okvirima urbanističkog razvoja biti održan krajem mjeseca u Subotici.

HR: U Subotici se 27. i 28. svibnja održava zajednički mađarsko-srpski seminar »Zaštita naslijeđa u okvirima urbanističkog razvoja«. Prava tema za Suboticu i Vojvodinu s obzirom da se posljednjih godina urbano naslijeđe ozbiljno ugrožava. O čemu će se govoriti na seminaru?

Ovakvi seminari i konferencije održavaju se u zemljama okruženja već dvadesetak godina. Stručnjaci susjednih zemalja međusobno razmjenjuju iskustva i razrađuju strategije vezane

za očuvanje graditeljskog naslijeđa u okvirima suvremenog planiranja, strategije koje nisu ograničene fizičkim međudržavnim granicama. Naša zemlja veoma zaostaje za ovim procesima te je namjera bila da se putem ovog seminara i mi uključimo u suvremene tokove. Na seminar su pozvani stručnjaci iz Mađarske i Europe kako bi prikazali svoja iskustva u ovom području i sudjelovali u sagledavanju značaja subotičkog naslijeđa iz aspekta njihovih iskustava. Seminar je rezultat suradnje naših i mađarskih stručnjaka. Ova suradnja datira više desetljeća unazad u raznim područjima, pa i sada je u Budimpešti otvorena izložba Historijskog arhiva iz Subotice o tri subotičke gradske kuće. Na seminaru će sudjelovati profesori nekoliko sveučilišta i stručnjaci iz Srbije, Mađarske, Velike Britanije i Španjolske.

HR: Kakva su shvaćanja stručnjaka, a kakva političara o međudodnosu zaštite naslijeđa i urbanog razvoja?

Mislim da u ovom području prilično zaostajemo za razvijenijim zemljama Europe. Kod nas je još uvijek značajniji neposredni ekonomski interes od interesa koji se može ostvariti dugoročnijim

planiranjem i razumijevanjem razvojnih mogućnosti koje će nam biti na raspolaganju tek u budućnosti. Graditeljsko naslijeđe je resurs koji može donijeti ekonomsku korist, ali moramo pronaći moduse kako ga koristiti da bi donijelo ekonomsku korist. To možemo usporediti s bilo kojim drugim resursom. U određenim okolnostima ono što je jednoj ljudskoj zajednici značajan resurs, druga zajednica ne prepoznaje kao resurs i ne koristi ga. U kulturama mnogih ljudskih zajednica školjke su bile mnogo značajniji resurs nego zlato i dijamanti. Tijekom povijesti resursi se mijenjaju. Do početka XX. stoljeća nafta nije predstavljala resurs, a danas je ona pogonsko gorivo suvremene civilizacije. No, kao i nafta, graditeljsko naslijeđe je neobnovljiv resurs. Uništenjem neobnovljivog resursa, bez obzira koliko ga mi danas ne prepoznavamo kao resurs, onemogućujemo da se on u budućnosti kao takav eksploatira. Jednom riječju rušenjem vrijednih objekata graditeljskog naslijeđa smanjujemo mogućnost da Subotica jednog dana bude turistička meta, nitko neće doći u Suboticu gledati moderne građevine. U suvremenoj arhi-

*Već smo se uvjerali da onaj način planiranja grada koji je rezultirao izgradnjom poslovno-hotelskog kompleksa »Galeria« nije dobar ni za njegovog investitora, ni za građane * Iskreno se nadam da je projekt nove zgrade kazališta otrežnjujući faktor koji će utjecati da se drugačije promišlja budući razvoj grada*

tekturi ne možemo se natjecati sa svijetom. Do sada očuvana urbanistička jezgra grada jest biser koji se može u budućnosti plasirati na turističko tržište, naročito uzimajući u obzir da takvih jezgri ima sve manje, a da su u mnogim gradovima u Srbiji potpuno porušene. Nije dakle relevantna razlika u shvaćanjima struke i politike, važno je da i jedni i drugi prepoznaju ekonomsku moć graditeljskog naslijeđa i da je iskoriste za dobrobit svih građana Subotice.

HR: Danas sve više ljudi govori kako su bili u pravu oni koji su smatrali da staro Narodno kazalište ne treba rušiti već ga treba zaštititi i obnoviti i da je projekt koji se danas ostvaruje megalomanski. Kakvo je vaše mišljenje danas o ovome?

Baš kao što sam govorila u vrijeme kampanje protiv rušenja zgrade Narodnog kazališta, nova zgrada predimenzionirana je i prevelik je teret za ovaj grad. O njenom izgledu neću niti govoriti, budući da još nitko ni ne zna kako će na kraju izgledati. Po mom mišljenju to je bio avanturistički, nepromišljeni projekt koji će nam još mnogo desetljeća zadavati glavobolje potpuno nepotrebno. No, danas

je potrebno rješavati problem, a ne lamentirati nad onim što je moglo i što nije moglo biti. Nadam se da će buduće odluke koje će se odnositi na ovaj novi subotički betonski kostur biti zasnovane na realnoj situaciji u kojoj se nalazi naš grad, a ne na vizijama političke elite, te da će za njega biti pronađeno najracionalnije rješenje koje će gradu donijeti najveću moguću korist iz nastale situacije. Ne vjerujem da tu postoji čarobni štapić za rješenje problema, a sigurna sam da je nova zgrada kazališta veliki problem čije nas rješavanje čeka u budućnosti.

HR: Naslijede nasuprot agresivnosti financijskog kapitala, jedna je od tema na seminaru. Je li suština problema u tome i tko pobjeđuje?

U ovoj priči nema pobjednika i poraženih, ili su i pobjednici i poraženi – korisnici, što znači svi građani uključujući i one koji donose odluke.

HR: Ima li, po vašem mišljenju, kraja rušenju Subotice? Hoće li se zaustaviti ili nastaviti rušenje kuća i ambijenta koji su svojedobno bili zaštićeni kao urbana cjelina?

Rušenje starih objekata neminovnost je današnjice, međutim prilikom donošenja odluka o tome koji će se objekt rušiti od velike je važnosti uzeti u obzir značaj objekta i alternativna rješenja. U zemljama zapadne Europe prisutan je trend obnove i revitalizacije historijskih kvartova i u mnogim gradovima ovakve obnove pokazale su se kao veoma uspješne ne samo s aspekta očuvanja karaktera naselja i njegovog identiteta već i s ekonomskog aspekta. Najznačajnija gospodarska grana koja se može razvijati zahvaljujući očuvanju povijesnog naslijeđa je turizam, koji je kod nas prilično slabo razvijen. U svijetu, i u zemljama u okruženju turiste sve više privlače očuvane povijesne urbane cjeline u odnosu na tradicionalna ljetovališta. Turisti iz cijelog svijeta sve se više opredjeljuju za vrstu aktivnog i edukativnog turizma u odnosu na turizam čiji je cilj isključivo odmor i zaba-

va. Subotica je u sadašnjem trenutku u vrlo teškoj ekonomskoj situaciji, a njena arhitektonska baština nije iskorištena za razvoj ovakve vrste turizma. Ukoliko porušimo vrijedne objekte, neće postojati način da se ova vrsta turizma ikad razvije u budućnosti.

HR: Tko utječe na odlučivanje o tome koliko će se i kako rušiti?

Koliko i kako će se rušiti ovisi o svakom građaninu grada. Naši građani moraju razumijeti da je neophodno aktivno sudjelovati u donošenju odluka o planiranju grada. Zakonski postoje razni mehanizmi da se ta mogućnost ostvari, jedino što građani često nisu dovoljno educirani o ovim mogućnostima i o svojim pravima. Poruka je, dakle, ona koju nosi i ovaj seminar – da se građanstvo mora uključiti u polem-

Iskreno se nadam da je projekt nove zgrade kazališta otrežnjujući faktor koji će utjecati da se drugačije promišlja budući razvoj grada. Često nismo svjesni posljedica koje u našoj stvarnosti mogu proisteci iz nekog plana, često nismo u stanju sagledati kako će u realnosti izgledati ono što je netko kao ideju zabilježio na papiru ili danas u memorijama računala. Pa tek kada se neki objekat realizira sagledaju se sve njegove negativne posljedice po okruženje. Da bismo mogli predviđati kako će na naše okruženje djelovati naši planovi i koje su koristi a koje štete od njih, uputno je proučavati dosadašnji razvoj grada i uspoređivati ono što je ranije planirano s izvedenim i s posljedicama koje su po kasnije generacije Subotičana određene odluke imale. Dajmo samo primjer tramvaja. Po mom

dice u budućnosti. Okruženje u kojem se Subotica nalazi veoma je monotono, okružuje nas ravnica, što se često navodi kao jedan od uzroka velikog broja samoubojstava u gradu. Građani koji su gradili Suboticu, prije stotinjak godina, instiktivno su gradili reprezentativne, vrlo dekorativne i atraktivne objekte, kako bi napravili događaj, estetsko iskustvo u monotoniji okolne ravnice. Otuda potječe tolika vezanost Subotičana za vrlo dekorativan i upečatljiv simbol odnosno toranj Gradske kuće. Ono što se danas nalazi u našim urbanističkim planovima jesu nizovi istih monotoni ulica, s vrlo sličnim građevinama već standarde visine: prizemlje plus četiri kata i potkrovlje (P+4+Pk). Ukoliko bi se ovi planovi realizirali dobili bismo grad bez karaktera i identiteta, naselje užasne jednoličnosti i monotonije, kao što se na već izvedenim novim zgradama može vidjeti. Nestale bi živopisne, krivudave subotičke ulice, i dobili bismo avenije programirane za motorni promet. O nekim drugim problemima kao što je smanjenje zelenila u gradu, sjeverni vjetar i prašina kojom vjetrovi sve više zaprašuju grad nemam mjesta ovdje govoriti, a podzemne vode i slične probleme da i ne spominjem. U vremenu kada će benzin biti sve skuplji, a dostupnost motornih vozila sve teža, bilo bi uputno razmišljati upravo o tim živopisnim, krivudavim subotičkim ulicama rezerviranim za druga prijevozna sredstva i sve popularniji bicikl. Umjesto mnoštva prometnica treba uvesti pješačke i biciklističke koridore i ulice, promišljati o planiranju grada na sasvim drugačiji način. Ekonomski interesi mogu se ostvariti i na ovakve suptilnije načine. A kako bismo ostvarili što bolju mikroklimu u gradu morat ćemo razmišljati o sve više zelenila, a ne o njegovom uklanjanju. Već smo se uvjerali da onaj način planiranja grada koji je rezultirao izgradnjom poslovno-hotelskog kompleksa »Galeria« nije dobar ni za njegovog investitora, ni za građane.

Docentica na Građevinskom fakultetu u Subotici

Viktorija Aladžić rođena je 1959. godine u Subotici. Diplomirala je na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu 1985. godine. Istraživanjima povijesti arhitekture u Subotici bavi se od završetka studija. Na poslijediplomskom studiju zaštite, revitalizacije i proučavanja graditeljskog naslijeđa, Arhitektonskog fakulteta, Sveučilišta u Beogradu 2001. obranila je magistarsku tezu pod naslovom Nastanak i razvoj najamnih kuća u Subotici tijekom XIX. i početkom XX. stoljeća. Objavila je brojne stručne tekstove u domaćim i stranim časopisima. Doktorirala je 2007. godine na Geografskom fakultetu Sveučilišta u Beogradu kod mentora prof. dr. Borislava Stojkova u znanstvenom području prostornog planiranja na temu Utjecaj zakonodavstva na prostorni razvoj Subotice od kraja XVIII. stoljeća do druge polovice XX. stoljeća. Trenutačno je zaposlena na Građevinskom fakultetu u Subotici kao docentica.

ku o planiranju grada, da se mora educirati o značaju graditeljskog naslijeđa, i baš iz tog razloga seminar je otvoren za zainteresirane građane, a posebice rasprava za okruglim stolom koja će se odvijati 28. svibnja u Art kinu »Lifka«, te pozivam građane da nam se pridruže.

HR: Prema novim planovima brojne su kuće predviđene za rušenje. Kako se one mogu spasiti, može li se naći ravnoteža između zaštite i razvoja?

mišljenju i ukidanje tramvaja je bila ishitrena i nepromišljena odluka, danas bi nam i te kako koristio. U Segedinu su čak restaurirali stara tramvajska kola koja se koriste za prijevoz i izvanredna su turistička atrakcija.

S druge strane Subotica je vrlo specifičan grad, sa specifičnim fizičko-geografskim karakteristikama koje se u posljednje vrijeme zanemaruju, što će također imati negativne poslje-

MEĐUNARODNI POLJOPRIVREDNI SAJAM U NOVOM SADU

Proizvodnjom na put izlaska iz krize

Hrvatska gospodarska komora i ove je godine zauzela veliku površinu u hali 3, gdje su hrvatske tvrtke predstavile svoje proizvode

U Novom Sadu je u subotu, 14. svibnja, svečano otvoren 78. međunarodni poljoprivredni sajam. Ova nadaleko poznata sajamska manifestacija, koja prikazuje dostignuća u području proizvodnje hrane i poljoprivredne mehanizacije, ove je godine okupila oko 1500 izlagača, što domaćih, što iz 60 zemalja Europe i svijeta. Svoje su proizvode predstavile najznačajnije tvrtke iz Austrije, Bjelorusije, Francuske, Nizozemske, Italije, Njemačke, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Hrvatske, Mađarske, Turske i drugih zemalja, te brojni domaći proizvođači. Zemlja partner ove godine je Portugal, država koja je predstavila 30 portugalskih tvrtki iz agrobiznisa s ciljem da se iskustva iz područja poljoprivrede Portugala primijene i u Srbiji, a i da se dodatno utječe na trgovinske odnose dviju zemalja.

Veliki broj štandova ove godine zauzeli su i proizvođači organske hrane, na ovaj način promičući proizvodnju zdrave hrane koja je u Europi, a i u svijetu, uzela maha, a kako smo čuli na sajmu, i kod nas se proizvo-

đači nadaju širenju ove grane uz poticaje i pomoć države. Za naše poljoprivrednike svakako jedna od najbitnijih činjenica su sajamski popusti na poljoprivredne strojeve, pa tako tvrtka Vait, partner ovogodišnjeg sajma, predstavlja čitavu liniju strojeva za stočarstvo, priključne strojeve, traktore Steyr i Kays. Tvrtka Res trejd prikazala je ponudu John Deere traktora, koji se mogu kupiti putem specijalnih kredita Credot Agricol banke. Ova je tvrtka posebno istaknula traktore koji zadovoljavaju potrebe individualnih gospodarstava od 80 do 180 KS serije 5 i 6, a nisu zaboravili niti na super teški traktor nove serije 8 R namijenjen obradi velikih kompleksa oranica. Novina u Res trejdu je potpuna primjena satelitskog navođenja traktora.

SPECIJALNI POPUSTI

Tvrtka »Agropanonka MTZ Finke« ove godine daje velike sajamske popuste, i to za traktor Belarus popust do 1000 eura, tako da se cijene kreću od 14.398 do 41.517 eura za traktore od 81

do 158 KS, kao i sajamski popust od 500 eura za traktor Mahindra, gdje se cijene kreću od 8890 eura do 16.094 eura za traktore snage od 42 do 65 KS. Nezaobilazna je i redovita ponuda John Deere kombajna s naglaskom na najmanje iz serije 1470 za koje se, povodom deset godina suradnje s John Deereom, odobrava specijalni sajamski popust od 10 posto. Po sajamskim cijenama može se kupiti i veliki broj sustava za navodnjavanje, priključnih strojeva, profesionalnih strojeva za šumarstvo...

Hrvatska gospodarska komora i ove je godine zauzela veliku površinu u hali 3 sajma na kojoj su se svojim proizvodima, uz potporu Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske predstavile tvrtke: Arbacommerce (Labin), Automatic servis (Buzet), BC Institut (Zagreb), Credo (Osijek), CSB System (Varaždin), Endress elektro strojevi (Valpovo), Euclid (Vinkovci), IPK tvornica ulja (Čepin), Jaškapack (Sesvete), Katunar Vinarija (Vrnbik),

Kutjevo (Kutjevo), Mardešić (Sali), Mattina Croatica (Zagreb), MGK Pack (Rijeka), Obrt Bilaja (Marina), Oprema strojevi (Ludbreg), Tehno trade (Daruvar), Troplet (Vinkovci)...

»Hrvatska gospodarska komora je na sajmu u Novom Sadu 11. put. Ove godine imamo najveći štand unazad 4-5 godina unatoč krizi, a je li to odraz izlaska iz krize ili je to nekakav napor da se izađe iz krize sada nije bitno, činjenica je da tvrtki ima najviše do sada. Radi se o vrlo jakim proizvođačima i naglašavam kako su većinom proizvođači, imamo samo dva distributera. Radi se o proizvođačima koji proizvode sve, od ribe do velikih strojeva i generatora. Čak 70 posto izlagača ovdje su oni koji dolaze konstantno posljednjih deset godina. Postoji sve veća i bolja suradnja srpskih i hrvatskih tvrtki, a ona je odraz ovalikog sudjelovanja na sajmu posljednjih godina, jer tvrtke kada ne bi imale interes zasigurno ne bi dolazile. Sajam je počeo fenomenalno u odnosu na prošlu godinu kada su hale bile poluprazne i kada je bilo prilično lošije. Ako se ovako nastavi morat ćemo donijeti još jedan kontingent reprezentacije jer su štandovi stalno puni«, kaže *Jelena Radić* iz HGK-a. Štand HGK-a posjetili su i ministar *Petar Čobanković*, veleposlanik RH u Beogradu *Željko Kuprešak* i generalna konzulica RH u Subotici *Ljerka Alajbeg*.

PONUĐA KREDITA

Jedan od ljepših vinskih štandova svakako je štand na kome se predstavlja Zajedničko vijeće općina Vukovar.

»Općina Erdut izlaže na velikom broju sajмова tako da smo i ovdje drugu godinu zaredom. Na ovaj način želimo promicati naša vina i našu turističku ponudu. Imamo proglašenu vinsku cestu Erdutskog vinogorja, Erdutske vinograde i male vinare koji se nalaze na toj cesti, što je i razlog zašto smo danas ovdje. U razdoblju od prošlog sajma kolege vinari iz Srbije su uspostavili kontakte s našim vinarima tako da smo ih pozvali na naš Sajam starih običaja i zanata, koji se, inače, odvija svake godine u drugom mjestu općine Erdut. Već smo imali goste iz općine Beočin, a u tijeku su dogovori s predstavnicima Srijemske Mitrovice, što je prilika za pove-

zivanje vinara«, kaže *Bojana Orsić*.

Crédit Agricole Srbija, kao banka partner, pripremila je specijalnu ponudu za kredite namijenjene poljoprivredi, s povoljnim uvjetima. Predstavnicima agro lanca na raspolaganju su krediti s nominalnom kamatnom stopom od 4,99 posto godišnje i efektivnom kamatnom stopom od 5,54 posto godišnje. Generalni sponzor sajma, tvrtka Dunav osiguranje, pripremila je specijalnu sajamsku ponudu, zasnovanu na popustima i pogodnostima, te tijekom sajma osigurava 10 posto popusta na premiju osiguranja usjeva i plodova, 10 posto popusta na premiju osiguranja životinja i 5 posto popusta na premiju osiguranja imovine poljoprivrednog gospodarstva ugovorenu na temelju uvjeta za kombinirano osiguranje imovine poljoprivrednog gospodarstva preko paketa imovinskih osiguranja.

Ovogodišnji sajam otvorio je predsjednik Republike Srbije *Boris Tadić*, a otvorenju je nazočilo i 18 ministara iz područja poljoprivrede iz različitih zemalja.

Pokraj svega navedenog, veliki broj prezentacija, degustacija i zanimljivosti, popusti i razna natjecanja koja su predviđena za svaki dan trajanja sajma, sigurno će privući veliki broj posjetitelja. Sajam je otvoren do 21. svibnja a radno vrijeme je od 9 do 19 sati. Cijena pojedinačne ulaznice za odrasle je 500, za organizirane kolektivne posjete 350, a za školske posjete, umirovljenike i djecu od 7 do 12 godina, 200 dinara. Za sve posjetitelje s kupljenim ulaznicama organizirana je poklon igra u kojoj tvrtka Agropanonka MTZ Finke, Novi Sad, najsretnijem poklanja traktor Belarus 320.

Ankica Jukić-Mandić

U MAĐARSKOM PARLAMENTU ODBIJENA INICIJATIVA DA SE BUNJEVCI PRIZNAJU KAO POSEBNA NARODNOST

Bunjevci su povijesna, etnografska i dijalektna skupina Hrvata

Nakon prošlotjedne rasprave, na sjednici održanoj u ponedjeljak, 16. svibnja, Mađarski je parlament većinom glasova odbio narodnu inicijativu *Mije Mujića* da se Bunjevci priznaju kao posebna narodnost, te da se u Zakonu o pravima nacionalnih i etničkih manjina iz 1993. godine navedu kao 14. manjina. Naime, protiv je glasovalo 258 zastupnika, 41 zastupnik – većinom iz stranke Jobbik – bio je suzdržan, a inicijativu je podupro svega 21 zastupnik, sedam iz stranke Fidesz (među njima i *Gábor Kubatov*, ravnatelj stranke), tri zastupnika MSZP-a i deset LMP-a, te nezavisna zastupnica *Katalin Szili*.

Time je nakon dvogodišnje zavrzlake koju je izazvao pokretač Mijo Mujić s otvorenom mržnjom prema svemu što je hrvatsko, konačno stavljena točka na i.

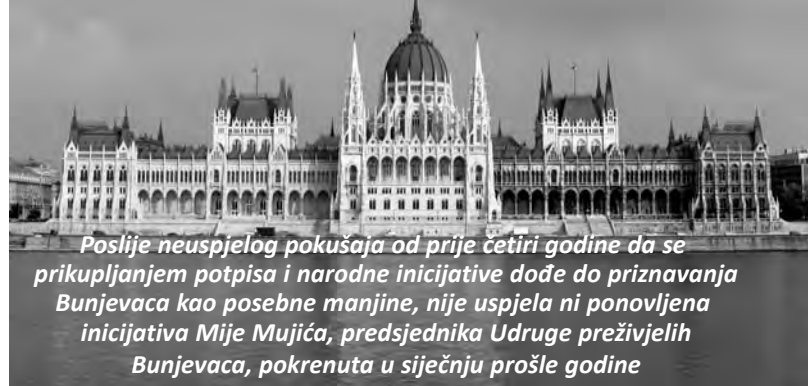
DRUGI POKUŠAJ

Poslije neuspjelog pokušaja od prije četiri godine da se prikupljanjem potpisa i narodne inicijative dođe do priznavanja Bunjevaca kao posebne manjine, nije uspjela ni ponovljena inicijativa Mije Mujića, predsjednika Udruge preživjelih Bunjevaca, pokrenuta u siječnju prošle godine. Iako je Hrvatska državna samouprava, krovno političko tijelo Hrvata u Mađarskoj, koja Bunjevce smatra neotuđivim dijelom hrvatskoga bića, svojom žalbom Ustavnom sudu na odluku Državnog izbornog povjerenstva, kojom je ovjeren obrazac za prikupljanje potpisa za narodnu inicijativu da se Bunjevci priznaju kao posebna manjina, uspjela odgoditi (a tome je pridonio i moratorij na prikupljanje potpisa za vrijeme izborne procedure za mjesnu samoupravu), ali ne i spriječiti

ti prikupljanje potpisa, nakon procedure od godinu dana inicijativa je došla do kraja, pred Mađarski parlament.

Pošto je ponovno prikupljen više nego potreban broj (po zakonu najmanje tisuću) potpisa, sredinom veljače predsjednik Državnog izbornog povjerenstva o tome je obavijestio predsjednika Parlamenta i priložio, po zakonu, obvezatni stav Mađarske akademije znanosti. Po zakonu, Parlament je u roku od tri mjeseca inicijativu bio obvezatan staviti na dnevni red i donijeti odluku. Mađarska vlada na sjednici održanoj 23. veljače ove godine donijela je odluku kako ne podupire priznavanje Bunjevaca kao posebne manjine jer – sukladno stavu Mađarske akademije znanosti – bunjevačku zajednicu smatra povijesnom, etnografskom i dijalektnom skupinom Hrvata u Mađarskoj.

O inicijativi se 2. svibnja raspravljalo i na sjednici nadležnog parlamentarnog Odbora za ljudska prava, manjinska, civilna i vjerska pitanja. Na spomenutoj sjednici nije sudjelovao pokretač Mijo Mujić, ali je odlukom Odbora riječ dobio bunjevački aktivist *Csaba Kammerman*, ujedno urednik internetske stranice bunjevac.hu, koji je svoj dodatni pismeni materijal i usmeno izložio. Zasjedanju je nazočio i predsjednik Hrvatske državne samouprave *Mišo Hepp*, koji nije tražio riječ. Vladin je stav izložio *Csaba Latorcai*, zamjenik državnog tajnika Ministarstva javne uprave i pravosuđa. Nakon polusatne rasprave – sukladno stavu Akademije prema kojemu bunjevačka zajednica ne odgovara po svemu propisanim uvjetima jer ne »izražava svijest o zajedničkoj pripadnosti koja je usmjerena na očuvanje svega spomenutoga, te na izražavanje i zaštitu interesa povijesno nasta-

Poslije neuspjelog pokušaja od prije četiri godine da se prikupljanjem potpisa i narodne inicijative dođe do priznavanja Bunjevaca kao posebne manjine, nije uspjela ni ponovljena inicijativa Mije Mujića, predsjednika Udruge preživjelih Bunjevaca, pokrenuta u siječnju prošle godine

lih zajednica«, prije svega nedostaje joj poseban vlastiti jezik kao jedan od zakonskih uvjeta – Odbor nije podržao bunjevačku inicijativu. Po Akademijinu mišljenju, kako priznavanje bunjevačke zajednice u Mađarskoj kao posebne manjine ne bi pridonijelo djelotvornijem ostvarivanju njezinih interesa u sustavu manjinskih samouprava, a dijeleći Vladin i Akademijin stav, Odbor je prihvatio preporuku da bunjevačka zajednica ne odgovara po svemu uvjetima propisanim manjinskim zakonom, stoga nema razloga ni za izmjenu 2/3 manjinskog zakona. Prema tome posve očekivano Odbor nije podupro da se Bunjevci priznaju kao posebna manjina, ali zanimljivo da je inicijativa dobila četiri glasa za, a bilo je 12 suzdržanih.

BUGA RASPRAVA I OČEKIVANA ODLUKA

Tjedan dana poslije, 9. svibnja, u Parlamentu je održana neočekivano duga, jednoipol-satna rasprava, kojom se oporba uglavnom koristila za napade na vladajuću koaliciju, s povremenom raspravom o potrebi izmjene manjinskog zakona radi sprječavanja »etnobiznisa«. S jedne strane, vladajuće stranke sukladno Akademijinu stavu nisu podupirale osamostaljenje Bunjevaca kao posebne manjine, a s druge oporbene stranke zastupale su različita mišljenja.

Stranka Jobbik, smatrajući da zakonom određena procedura o tome pitanju nije dovoljno jasna, ali i da bi svatko morao imati pravo na slobodan izbor identiteta, najavila je da će se suzdržavati kod glasovanja. Zastupnica Mađarske socijalističke stranke *Mónika Lamperth*, podrijetlom iz Bikića, izložila je pak svoje osobno mišljenje i priznala da Klub zastupnika njezine stranke još nije zauzeo stav, a voditelj Kluba zastupnika stranke LMP izrazio je mišljenje da svatko ima pravo na slobodan izbor identiteta, stoga podržavaju priznavanje Bunjevaca.

Dok je vladajuća koalicija svoj stav dosljedno temeljila na stručnom mišljenju Akademije, čiji se stav po zakonu obvezatno mora zatražiti, dotle se dio oporbenih izlagača u potrazi za pravim argumentima, iznoseći uglavnom osobne dojmove, ocjene i simpatije, upustio čak i u diletantsku raspravu o nekim jezičnim pitanjima. Konačno, u ponedjeljak 16. svibnja došao je trenutak odluke. Međutim, unatoč ranijoj »ozbiljnoj« raspravi, donesena je ipak očekivana politička odluka. Inicijativa Mije Mujića da se Bunjevci priznaju kao posebna narodnost, te da se navedu u Zakonu o pravima nacionalnih i etničkih manjina iz 1993. godine kao 14. manjina u Mađarskoj, ponovno je odbijena s velikom većinom glasova.

Stipan Balatinac

Hrvatska suorganizator sajma

Peti međunarodni sajam posvećen uglavnom prehrambenoj industriji i proizvodnji žitarica bit će održan u Subotici od 24. do 27. kolovoza, priopćeno je u Regionalnoj privrednoj komori, a zemlja partner u organiziranju sajma ove godine je Hrvatska. Predstavnici subotičke komore razgovarat će tijekom sljedećeg tjedna s gospodarstvenicima Županijske gospodarske komore u Osijeku. To će biti prilika da se uz pomoć Osječana na subotički sajam dovedu i predstave najbolje tvrtke iz hrvatske poljoprivrede i prehrambene industrije. Sudjelovanje na subotičkom međunarodnom sajmu najavile su tvrtke iz Njemačke, Austrije, Mađarske i Bosne i Hercegovine.

Nema kupca za »29. novembar«

Ni drugi pokušaj Agencije za privatizaciju od početka godine da proda tvrtku za proizvodnju i preradu mesa IMK »29. novembar« iz Subotice u stečaju nije uspio, jer tjedan dana prije prodaje, 11. svibnja, nitko nije uplatio depozit, odnosno položio bankarsku garanciju za sudjelovanje na javnom prikupljanju pismenih ponuda za njenu kupovinu. Povjerenstvo za provođenje prodaje stoga je i ovaj šesti pokušaj proglasilo neuspjelim i sada se priprema nova prodaja ovog poduzeća, nekada jednog od vodećih proizvođača i izvoznika mesa i mesnih prerađevina u bivšoj Jugoslaviji. »29. novembar« je nekada opskrbljivao ne samo cjelokupno tržište SFRJ, nego i izvezio na tržišta zapadne Europe, SAD, Bliskog istoka i SSSR-a. Procijenjena vrijednost poduzeća je 1,16 milijardi dinara.

Gabriela Kovač predsjednica Skupštine Crvenog križa

Za predsjednicu Skupštine Gradske organizacije Crvenog križa Subotica na sjednici 13. svibnja izabrana je socijalna radnica *Gabriela Kovač*, nakon ostavke na ovu funkciju dosadašnjeg predsjednika dr. *Siniše Trajkovića*. *Mihalj Pece*, tajnik organizacije, informirajući o aktualnostima i aktivnostima, naveo je da je 2011. jubilara godina, u znaku 125. godišnjice postojanja Crvenog križa u Subotici i 50-ogodišnjice edukacije omladine i građanstva u oblasti pružanja prve pomoći. Sjednica Skupštine održana je u Tjednu Crvenog križa koji se tradicionalno obilježava od 8. do 15. svibnja. U tom povodu *Verici Vidaković*, dugogodišnjoj stručnoj suradnici Crvenog križa, sada u mirovini, uručeno je značajno priznanje nacionalne organizacije - Medalja Crvenog križa.

K. K.

Klub »Mjesečina« u Tavankutu

Subotička Fondacija »Mjesečina« u suradnji s Osnovnom školom »Matija Gubec« iz Tavankuta organizira humanitarnu akciju dragovoljnog davanja priloga pod geslom »Sitniš je veliki dar za djecu Tavankuta«. Akcija će biti održana u nedjelju, 22. svibnja, s ciljem osiguravanja novčanih sredstava za osnivanje i rad Kluba »Mjesečina« u Tavankutu u zgradi škole. Bit će ovo deveti klub u subotičkoj regiji, u kojima se djeca i mladi tijekom večernjih sati vikendom u svojoj školi okupljaju oko sportskih, kulturnih, rekrea-

tivnih i drugih aktivnosti. Humanitarna akcija u Tavankutu početak će prije podne u devet sati na platou ispred župe, gdje će djeca »mjesečari« prikazati dio klupskog programa, te igrati stolni tenis, pikado i stolni nogomet. Posjetitelji će moći kupiti majice kluba, dječje ručne radove, kao i radove i proizvode sekcija HKPD-a »Matija Gubec«. Kompanija »Fornetti« će omogućiti degustaciju peciva, a djecu i goste zabavljat će tamburaška sekcija iz Ljutova. Akciju pomažu gradsko Povjerenstvo za borbu protiv bolesti ovisnosti i subotički Caritas, a medicinski radnici Doma zdravlja će zainteresiranima mjeriti krvni tlak i razinu šećera u krvi, te davati stručne savjete. Osnivanje i rad klubova »Mjesečina« mogu se podržati i uplatama na žiro račun Fondacije Mjesečina 340-1003507-61 sa svrhom plaćanja »donacija za klubove mjesečina« i sa šifrom plaćanja 288.

Na Kelebiji izložba pasa

Kinološko društvo u Subotici i ove godine organizira Međunarodnu izložbu pasa svih rasa CACIB 2011, koja će biti održana na terenima Ergele Kelebija 22. svibnja od 10 sati. Subotička izložba godinama unazad okuplja najveći broj stranih izlagača, a po organizaciji i gostoljubivosti stekla je prestižan ugled, kako u zemlji tako i u inozemstvu. Za ovogodišnju izložbu pristigle su prijave brojnih izlagača iz cijele Europe, a ocjenjivanje pasa vršit će sudije iz Slovačke, Hrvatske, Makedonije, Crne Gore, te iz naše zemlje.

Ocjenjivanje pasa počinje u 10 sati, a izbor najljepših pasa po grupama i izbor za najljepšeg psa izložbe početak će nakon završenog ocjenjivanja, oko 15 sati. JP Suboticatrans i ove godine organizirao je besplatan prijevoz za sugrađane koji žele posjetiti ovu manifestaciju, a autobus, s polaskom u 10 sati s glavnog autobusnog kolodvora i povratkom u 15 sati, stajat će na svakoj postaji jednako kao i linijski autobus za Kelebiju i bit će posebno označen. Cijena ulaznica za izložbu i ove je godine simbolična i iznosi 50 dinara.

NOĆ MUZEJA U SUBOTICI, TAVANKUTU, NOVOM SADU

Tisuće u pohodu za kulturnim vrijednostima

Tavankut je jedno od četiri sela u Srbiji u kojima je ove godine održana Noć muzeja,

a ovu manifestaciju otvorio je pokrajinski tajnik Miroslav Vasin

U manifestaciju Noć muzeja, 14. svibnja, drugu godinu za redom, uključili su se Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Matija Gubec« i Galerija prve kolonije naive u tehnici slame iz Tavankuta. U prostorijama Galerije u Donjem Tavankutu upriličena je izložba slika od slame pod nazivom »Žena-inspiracija«, a posjetitelji su imali priliku vidjeti i brojne zanimljive suvenire od slame, kao i drvoreze nastale tijekom prvih godina održavanja slamarske kolonije u Tavankutu. Predsjednik HKPD-a »Matija Gubec« *Ladislav Suknović* ukazao je na kulturne vrijednosti sela zahvaljujući kojima je omogućeno sudjelovanje Tavankuta u Noći muzeja:

»Mi smo se potrudili u sklopu ove manifestacije pokazati koje blago ima Tavankut, koje zlato ima naša Galerija i mislim da ćemo vam dio te naše ljepote uspjeti i pokazati. Moram spomenuti i podatak koji smo nedavno dobili iz Beograda, a to je da je Tavankut jedno od četiri sela u kojem se održava manifestacija 'Noć muzeja', istaknuo je Suknović.

TAVANKUT

Noć muzeja u Tavankutu otvorio je pokrajinski tajnik za rad, zapošljavanje i ravnopravnost spolova *Miroslav Vasin*, koji je nazočnima prenio pozdrave predsjednika Vlade AP Vojvodine dr. *Bojana Pajića*, a potom istaknuo kako je Noć muzeja u Vojvodini osobita po tome što je to prilika za naglasiti najveće vojvođanske vrijednosti i bogatstvo različitosti:

»To je prilika za pokazati koliko je Vojvodina bogata u svojim kulturnim različitostima, svojim nošnjama, tradicijom. Zbog toga je veliko zadovoljstvo biti večeras ovdje u Tavankutu, jer ovo što ovdje vidimo upravo je ono što želimo i osjećamo

svi mi koji duboko u srcima nosimo ove vojvođanske vrijednosti. Poseban je ugođaj biti ovdje kada je oko vas slama i procvjetali bagremi i kada znate da ćete prisustvovati nečemu što u svakom Vojvođaninu budi samo pozitivne emocije. Vjerujte mi da, svi mi koji u Vojvodini cijenimo i volimo kulturne vrijednosti, na spomen bunjevačke tradicije, nošnji i pjesama, osjećamo samo nešto lijepo. Bunjevačka tradicija je nešto što je vrlo vrijedno u Vojvodini i što moramo neprekidno njegovati. Danas će na stotine muzeja u Vojvodini pokazati svoje skrivene vrijednosti, ali mislim da je splet svih ovih vrijednosti o kojima sam govorio, večeras upravo ovdje u Tavankutu«, ocijenio je Vasin.

Pokrajinskom tajniku Miroslavu Vasinu, kao i pomoćnici pokrajinske tajnice za ravnopravnost spolova *Aniti Beretić*, te pokrajinskoj zastupnici *Gyöngyi Szelesi*, uručeni su prigodni darovi koji će ih sjećati na Noć muzeja u Tavankutu, dok su se posjetitelji, zahvaljujući organizatorima Festivala mlade rakije u Ljutovu i tavankutskom Festivalu voća, mogli počastiti jabukama i rakijom.

U dvorišnom dijelu Galerije tijekom večeri bila je prikazana modna revija »Prošlost utkana u sadašnjost« tavankutske dizajnerice *Sande Benčik*, dok su se za glazbeni dio ugođaja u Noći muzeja pobrinuli tamburaši i folklorasi HKPD-a »Matija Gubec«, koji su izveli nekoliko narodnih plesova. Pokraj brojnih mještana, Noći muzeja u Tavankutu prisustvovali su i predstavnici Židovske općine u Subotici, kao i gosti iz - Zagreba, Osijeka, Sarajeva, Skoplja, Niša, Beograda, Zemuna, Pančeva, Novog Sada, Zrenjanina, Kikinde, Sombora, te iz Bugarske.

SUBOTICA

Manifestacija Noć muzeja u Srbiji treća je po veličini u Europi, a kao i obično, osim

što je između 18 sati i 2 sata nakon ponoći za sve izložbe koje su tijekom bio besplatno ulaz, za posjetitelje su posebno bile organizirane i brojne priredbe, radionice, predstave. U Gradskom muzeju u Subotici priređene su četiri izložbe od kojih je jedna naslovljena »Subotica, grad biciklista«, jer kako je rekao *Mirko Grlica*, jedan od autora ove izložbe, Subotica je među prvim gradovima koji je na svojim ulicama imao bicikle, te je zabilježeno kako je 1879. godine *Lajos Vermes* doveo prvi bicikl u grad. Izložba u muzeju prikazuje brojne uspješne bicikliste Subotičane, dio prostora posvećen je *Ivanu Sariću*, potom »Partizanu«, prvoj tvornici bicikala u Jugoslaviji, kao i subotičkom biciklističkom klubu, a o ovoj temi Gradski muzej je objavio i katalog koji sadrži stručne tekstove i fotografije. Svi koji žive u Subotici ili nekom ravničarskom kraju druguju s biciklom od djetinjstva, rekla je *Olga Kovačev-Ninkov*, povjesničarka umjetnosti i autorica izložbe, te istaknula kako sada već sa sigurnošću može reći da se bicikl posebno javlja u umjetničkim djelima subotičkih umjetnika. Treći autor ove izložbe je etnologinja *Judit Rafai*, a ovaj postav, za koji su i neki Subotičani posudili svoje sačuvane stare modele bicikala, ima i specifičan vizualni izgled za koji je zaslužna *Viktoria Boros*, suradnica muzeja. Iste večeri prikazan je i

dokumentarni film na temu bicikla autora novinara *Smiljana Njagula*, a za posjetitelje je priređena nagradna igra čija je glavna nagrada, naravno, bio bicikl. Izložba će inače biti postavljena u sljedećih pola godinu u Gradskom muzeju.

Veliki broj Subotičana posjetio je manifestaciju »Kazalište na gradilištu«, gdje je u različitim prostorima priređeno nekoliko priredbi među kojima obilazak gradilišta s vodičem, učlanjenje u klub ljubitelja Narodnog kazališta, te program »Glumci za vas« tijekom kojega su glumci izvodili pjesme iz kazališnih predstava. Zahvaljujući Noći muzeja brojni Subotičani imali su priliku obići i Sinagogu, a sudeći po komentarima koji su se mogli čuti, taj posjet ih se osobito dojmio. U tihom i svetom ozračju hrama, svijećama osvijetljenom stubištu, ljepota građevine ali i njezino jedno stanje, nikoga nisu ostavili ravnodušnim. U Subotici je priređeno 20 programa na 15 lokacija, bile su uključene gotovo sve gradske ustanove i institucije kulture, među kojima Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Galerija dr. Vinko Perčić, Likovni susret, Izlog, Dječje kazalište, Art kino »Aleksandar Lifka«, kafe Baš kuća, KUD Bunjevka, Otvoreno sveučilište i SKC »Sveti Sava«.

M. Matković, S. Mamužić

Stotinu programa za Novosađane

Više od 150 tisuća Novosađana tijekom Noći muzeja imalo je priliku posjetiti neki od programa na više od 50 lokacija u gradu i na Petrovaradinu. Manifestacija se sastojala od 100 različitih sadržaja, po dobrom starom običaju »za svakoga po nešto«. Ovogodišnja Noć muzeja u Novom Sadu protekla je u znaku Venecijanskog bijenala, budući da je Muzej suvremene umjetnosti Vojvodine prva institucija iz Vojvodine u povijesti Venecijanskog bijenala (od 1895.), koja producira izložbu kojom će se naša zemlja predstaviti na ovoj svjetskoj manifestaciji suvremene umjetnosti.

A. Jukić-Mandić

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

TRIBINA POLITEA U BATESU

Periferijska kavana

Dragutin Miljković, Dragoljub Đorđević,
Dušan Torbica i Dragan Koković

Istražujući uočio sam tri ključna stupa na kojima su počivale periferijske kavane: gazda, pjevaljka, ne pjevačica, i konobarica, kaže autor knjige Dragoljub B. Đorđević

»Kazuju krčmo Džerimo – periferijska kavana i okolo nje« naslov je knjige autora dr. Dragoljuba B. Đorđevića, sociologa religije i romologa, predstavljena na tribini Politea, koja je iznimno ovoga puta, a sukladno temi, održana u kavani Bates. Knjiga se bavi fenomenom periferijske kavane, kakva je postojala sedamdesetih godina i predstavlja znanstvenu studiju i istraživanje o kavani, kakva su kod nas malo rađena.

Sociolog i redoviti profesor Sveučilišta u Novom Sadu dr. Dragan Koković kaže kako knjiga raspravlja o svim gorućim pitanjima periferijskog života, govori o socijalnoj patologiji, kocki i kockarima, seksualnim izopačenostima, drogi, kriminalu, te ističe kako bi se osobit doprinos ove studije mogao svrstati ne samo u sociologiju, već i u sociolin-

gvistiku. Autor daje popis 390 imena kavana s posebnom pričom o kavani Džerimi, te daje definiciju skrajnute periferijske kavane i klasifikaciju kavana među kojima su kavane za daće, za svadbe, zabačene, bir-tije za jednoga gosta, crkvene kavane, kuharičine, vojničke, itd. »To je svojevrsni doprinos izučavanju socijalne patologije. Đorđević je izvukao i nastavlja nešto što je godinama bilo zanemareno, jer mnoge pojave kod nas nekada su istraživane mnogo bolje. Primjerice, između dva svjetska rata kavana je istraživana mnogo bolje, ali danas nema više ni onoga duha vremena, nalazimo se u jednom vremenu zjapeće praznine«, kaže Koković.

Ističući kako u Subotici prvi puta predstavlja svoju knjigu, nakon čega će uslijediti predstavljanja u Nišu i drugim gradovima, autor kaže kako je ona nastala u znak zahva-

le njegovoj mladosti, rodnom mjestu na periferiji Niša i kavani Džerimi, koja je doista postojala i koja je poslužila kao predložak za tekst pjesme koju izvodi *Usnija Redžepova*.

»Iz sociološkog kuta gledano pokušavam, i mislim da sam uspio, objasniti sociološkim argumentima postojanje posebnog tipa kavane kojoj dajem naziv periferijska kavana, i pokazujem kako je taj tip kavane postojao samo u razdoblju 70-ih godina. Nju možemo razlikovati od drugih kavana koje su postojale prije, koje su postojale u isto vrijeme, i koje postoje i danas, jer kavane nisu nestale niti će tako brzo nestati kako mnogi misle. Istražujući, uočio sam tri ključna stupa na kojima su počivale periferijske kavane: gazda, pjevaljka, ne pjevačica, i konobarica. Kad se kaže periferijska ne misli se samo na to da su se one nalazile na obodima gradova, udaljene od grada, na cesti. Međutim, svi

odnosi kultura, način odvijanja života periferijske kavane jest zasnovan i na periferijskim vrijednostima. One su postojale, možda ne u Vojvodini, ali ako krenete već od Beograda pa sve do juga do Makedonije, te kavane su stvarno postojale na obodima gradova«, rekao je Đorđević. O knjizi i kavani govorio je i *Dragutin Miljković*, bivši direktor JKP-a »Palić Ludoš«. On je rekao kako picerije, kafići, kladionice niti disko klubovi ne mogu nadomjestiti kavanu, te istaknuo kako je u Subotici sve manje mjesta u kojima se gosti mogu provesti i lumpovati s tamburaškom muzikom na način na koji se to u kavanama nekad činilo.

Đorđević je najavio još jednu svoju knjigu koja će se baviti istom temom, a zvat će se *Kavanologija*, u čijem priređivanju sa svojim prilozima sudjeluju sociolozi, povjesničari, novinari i književnici.

S. Mamužić

RJEŠAVAMO SVE VAŠE ZDRAVSTVENE PROBLEME

"MEDIC" poliklinika
SUBOTICA,
GEORGI DIMITROVA 5
Tel: 024/553-959, 024/551-595

**ZAKAŽITE PREGLED I IMATE
BESPLATAN TAXI PRIJEVOZ DO NAS**

OSAMNAESTI MEĐUNARODNI FESTIVAL KAZALIŠTA ZA DJECU

Spoj istoka i zapada

Festival će ove godine ugostiti više od 2.000 sudionika iz cijelog svijeta, a u okviru natjecateljskog programa, od 16. do 21. svibnja, bit će izvedeno 20 predstava za djecu iz 18 zemalja

Na svečanom otvorenju 18. međunarodnog festivala kazališta za djecu 15. svibnja, rumunjskom dizajneru *Eustatiu Gregorianu* i redateljici i glumici iz Srbije *Ireni Tot* uručene su nagrade »Mali princ« za izuzetan doprinos razvoju kulture i scenske umjetnosti za djecu.

Festival je svečano otvorio *Predrag Marković*, ministar kulture, informiranja i informacijskog društva, a dobrodošlicu sudionicima poželjeli su subotički gradonačelnik *Saša Vučinić* i zamjenik pokrajinskog tajnika za kulturu *Milan Micić*. Početak festivala obilježio je nastup subotičkog dječjeg zbora *Viva la Musica*, a prilikom uručivanja nagrada »Mali princ« ovogodišnjim dobitnicima direktor i selektor festivala *Slobodan Marković* zahvalio se na priznanju koje je nedavno i sam dobio - Ordenu prijateljstva koji mu je dodijeljen Ukazom predsjednika Rusije *Dimitrija Medvedeva* za ogroman doprinos u razvoju rusko-srpske suradnje i rad na popularizaciji ruske kulture u inozemstvu. Markoviću će to priznanje biti uručeno početkom

lipnja u veleposlanstvu Rusije u Beogradu.

Ovogodišnji festival posebno predstavlja rumunjsko lutkarstvo kroz izložbu lutaka, kostima, scenografije i plakata rumunjskih umjetnika u Subotici, Novom Sadu i Vršcu, te kroz znanstveni skup, kao i sudjelovanje studenata lutkarstva iz Bukurešta i Tirgu-Mureša. Festival je osnovan 1994. godine, a do danas je predstavio više od 400 kazališnih produkcija iz više od 40 zemalja. Na pitanje koliki je ugled i značaj festival stekao do svog punoljetstva, istaknuti hrvatski redatelj *Zvonko Festini* kaže: »Festival je imao različite faze u tih 18 godina. Prvo je davao nadu u mir. Prvo smo se počeli skupljati s raznih strana, čak i sa suprotnih strana, i davao nam je nadu za miran suživot, koji nam još uvijek treba. Drugo, ovo je stjecište i spoj dviju strana, reći ću i lutkarskih – zapadne i istočne. Istočne, koju je izmislio *Obraztsov*, gdje još uvijek igraju četiri glumca a 12 ljudi su tehnika, i zapadnog, gdje su to obično muž i žena ili prijatelji, i gdje su oni sve - i

tehnika i šoferi. Dakle, takva dva teatra se nalaze, i estetika nije uvijek stradalnica kod ovih dvoje, češće je kod ovih gdje ih je 50. Treće, ja mislim da je po nečem specijalno jak ovaj festival, a to je važno za nas koji u njemu sudjelujemo kao kreatori, u bilo kojim oblicima kreatori - ne samo oni koji rade na sceni nego i oni koji se bave dramaturgijom, poviješću lutkarstva i ostalim, jer je festival od prve godine razvio jednu vrlo jaku izdavačku djelatnost. Mislim da je to upravo pokrenuo dr. *Lazić*, koji je i sam užasno marljiv izdavač i, naravno, naišao je na jednog, za lutkarstvo možda i najjačeg čovjeka na svijetu, a to je dr. *Henrik Jurkowski* čija su sva djela prevedena, ovdje ili u Zagrebu. Jer, PIF (Međunarodni festival kazališta lutaka Zagreb) je sličan ovom festivalu po izdavaštvu, i kad bi se ta dva teatra sa svojim izdavaštvom spojili onda bi Henrik Jurkowski bio pokriven u cijelosti, od onoga što je napisao kao mladi student do danas, kada je dvostruki akademik i kad ima blizu 90 godina. Dakle, izdavaštvo je vrlo jako i povijest lutkarstva u regi-

ji, da upotrebim taj termin kojeg baš ne volim upotrebljavati, bez izdavaštva subotičkog festivala ne bi se mogla rekonstruirati.«

Festival će ove godine ugostiti više od 2.000 sudionika iz cijelog svijeta, a u okviru natjecateljskog programa, od 16. do 21. svibnja, bit će izvedeno 20 predstava za djecu iz 18 zemalja. Dio programa bit će repriziran u Segedinu i tijekom gostovanja diljem Vojvodine i drugih krajeva Srbije. Tijekom festivalskih dana nastupit će gosti iz: Brazila, Irana, Rusije, Italije, Francuske, Češke, Njemačke, Turske, Slovenije, Kazahstana, Poljske, Rumunjske, Jermenije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Velike Britanije, Perua i Srbije. Bogat prateći program obuhvaća i III. međunarodni forum za istraživanje kazališne umjetnosti, kao i radionice, izložbe, filmski program i književna predstavljanja.

S. M.

KONCERT HKPD-A »MATIJA GUBEC« IZ TAVANKUTA

Očuvanje folklorne tradicije

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Tavankuta priredilo je protekloga vikenda Uskršnji koncert, koji je održan u dvorani mjesnoga Doma kulture. Brojnoj publici svoje su plesno umijeće pokazale sve tri skupine ovoga odjela, koji

Voditelj reprezentativne folklorne skupine društva *Ivica Dulić* navodi kako je ideja priređivanja koncerta na mladi Uskrs potekla još prije nekoliko godina, te da se, iako je prošle izostao, s Uskršnjim koncertom namjerava kontinuirano nastaviti idućih godina:

Dugogodišnjem očuvanju kulturnog naslijeđa i folklorne tradicije u sklopu djelovanja HKPD-a »Matija Gubec« nastoje pridonijeti i bivši članovi folklornog odjela ovoga društva, odnosno folkloristi veterani, koji su publici na koncertu pokazali kako se plesno umijeće ne zaboravlja tako lako. Oni su izveli dva spleta bunjevačkih, te vlaške plesove, a njihove nastupe, smatra Dulić, publika će imati priliku vidjeti i na nekim od sljedećih manifestacija u selu:

»U svakoj skupini tijekom vremena iz brojnih razloga dođe do osipanja broja članova, što je sasvim prirodno. Prije nekoliko mjeseci, neki od bivših naših članova inicirali su ponovno okupljanje nekadašnjih folklorista, među kojima ima onih u dobi od 25-26 godina, koji su sada iz reprezentativne skupine nastavili plesati u veteranskoj, pa do onih u dobi od 40 i koju godinu. Oni su se od ožujka okupljali na probama poglavito radi nastupa na ovome koncertu, mada mislim da će se nastaviti angažirati i ubuduće i nastupiti na Dužijanci, te još nekim manifestacijama, a niti putovanja nisu isključena uko-

liko bude mogućnosti za to«, kaže Dulić.

Tavankučani su na svom prošlogodišnjem koncertu po prvi puta ugostili članove Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Željezničar« iz Osijeka, a suradnja dvaju kulturno-umjetničkih društava nastaviti će se početkom lipnja uzvratnim posjetom Tavankučana Osijeku. Osim toga, članove HKPD-a »Matija Gubec« očekuje još nekoliko nastupa u Republici Hrvatskoj, i to već potkraj svibnja u mjestu Velika kod Požege, a potom i u Gornjoj Stubici, gdje će folklorni i slamarski odjel predstaviti svoje kulturno naslijeđe na susretu KUD-ova koji nose ime Matije Gupca.

Marija Matković

trenutačno broji oko stotinjak članova, kao i skupina veterana ovoga društva, koja od prije nekoliko mjeseci sudjeluje u radu folklornog odjela HKPD-a. Program su ispunili bunjevački plesovi, kao i plesovi iz različitih krajeva Hrvatske i Srbije, a tom je prigodom premijerno izvedena i nova koreografija – kaštelanska narodna četvorka.

»Koncert je ove godine održan dva tjedna kasnije, jer su prethodni vikendi već bili rezervirani za neke druge društvene događaje u Tavankutu. Međutim, želimo ubuduće nastaviti prakticirati da se ovaj koncert održava upravo na mladi Uskrs, a koncem godine održat ćemo i naš redoviti godišnji koncert«, navodi Ivica Dulić.

IN MEMORIAM, IVAN JANDRIĆ

Autor izrazite osobnosti i originalnog stila

JANDRIĆ, IVAN (Velika Trnovitica, 12.V.1931. – Subotica, 6.V.2011.), keramičar. Školu za primijenjenu umjetnost, keramički odsjek, završio je u Novom Sadu 1954. godine. Radio je u školi kao likovni pedagog, a zatim do odlaska u mirovinu kao suradnik za kulturu na Radničkom sveučilištu u Subotici. Bio je član likovne »Grupe šestorice«, koju je slikar *Stipan Šabić* (1928.-2003.) osnovao u Tavankutu 1961. godine. Na početku je pretežito slikao, ali se od sredine 60-tih godina trajno posvetio keramici.

U ranim figurativnim i animalističkim keramičkim formama već je bilo došlo do izražaja njegovo skulptorsko razmišljanje prožeto diskretnim humorom.

Od 1968., kada je nastupio na I. trijenalu keramike u Subotici, promijenio je svoj izraz i tematiku djela, te se istaknuo kao suvremen autor izrazite osobnosti, originalnog stila i smjelih tehnoloških realizacija. Na ovoj jugoslavenskoj manifestaciji izlagao je više od tri desetljeća

i primio nekoliko nagrada.

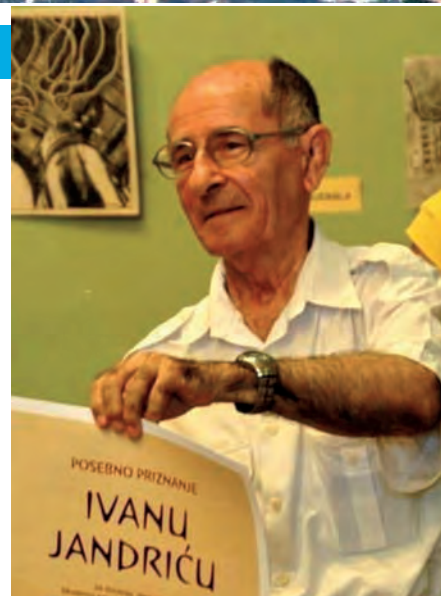
Od sredine 70-tih godina stvarao je djela s kojima je postizao izuzetne uspjehe i koja su ostala trajna prepoznatljivost ovog autora u svijetu suvremene keramike. Isprva su ona imala hiperrealističke, a zatim u obimnom ciklusu »Vrt čudnog raslinja« nadrealističke odlike s motivima čudnovatih plodova u konstantnim transformacijama. U maštovitim keramikama dinamičnih formi, i samo Jandriću specifičnih glazura, ovog stilski i tematski jedinstve-

nog opusa, metaforički je opredmetio cikluse rađanja, sazrijevanja i umiranja, kao iskonskih nedokučivosti života. Likovna

kritika je tada pravovremeno prepoznala Jandrićevo djelo kao vrhunac njegovog umjetničkog rada. Sredinom 80-tih počeo je izgrađivati ciklus »Svijet raslinja«, keramike svojevrstnih okamenjenih plodova monumentalnih formata i rustičnih površina koje je početkom 90-tih, u »Posljedicama razvoja«, nadopunjavao ekološkim sadržajima.

Sudjelovao je na brojnim skupnim izložbama koje su predstavljale vojvođansku primijenjenu umjetnost u zemlji, ali i u Mađarskoj, Austriji i Hrvatskoj.

pektiva mu je održana 2004. u Modernoj galeriji Likovni susret u Subotici, kada je ovoj ustanovi donirao veći broj svojih djela.

Po pozivu je izlagao na velikim svjetskim izložbama suvremene keramike: 1972. u Faenzi (Italija), 1978. u Vallauriseu (Francuska), 1987. u Obidosu (Portugal) i 1984. u Zagrebu. Stvarao je na domaćim i međunarodnim keramičkim kolonijama i simpozijima u Malom Idošu, Resenu, Arandelovcu, Našicama, Czinu, Zagrebu, Obidosu i Kecskemetu.

Velike zidne keramičke kompozicije postavio je 1978. u auli i prostorijama Otvorenog sveučilišta u Subotici. Primio je više nagrada, a u Subotici su mu dodijeljene Nagrada »Dr. Ferenc Bodrogyari« 1982., Oktobarska nagrada 1987. i Posebno priznanje Moderne galerije Likovni susret i Grada Subotice 2009. godine.

Olga Šram

APATINSKO BRODOGRADILIŠTE NA AUKCIJI

Kolaps još jednoga giganta

Na očaj mnogih žitelja

Apatina i okolnih sela neg-

dašnji ponos gospodarstva

ovog podunavskog gradića,

brodogradilište, naći će se na

javnoj prodaji 25. svibnja

Još jedan u nizu negdašnjih krupnih subjekata apatinskoga gospodarstva, brodogradilište, poput svojih prethodnika, preživljava najteže dane od postanka. Po sili zakona, zbog blokade računa dulje od tri godine, u brodogradilište »Apatin« uведен je stečaj i proglašen je bankrot. Poduzeće će biti ponuđeno na prodaju javnim nadmetanjem 25. svibnja. Subjektima zainteresiranim za javno nadmetanje određen je polog u iznosu od 1.200.000 eura.

Po riječima stečajnog upravitelja brodogradilišta Predraga Ljubovića nezavisna procjeniteljska kuća »Eukons« iz Beograda utvrdila je početnu cijenu, koja je dvostruko manja od dugovanja. Vjerovnici potražuju 1.185.000.000 dinara, a početna cijena na aukciji bit će nešto viša od 584 milijuna dinara. Ovisno o postignutoj cijeni prodaje, vjerovnici će se namirivati po prioritetima utvrđenim na temelju Zakona o stečaju.

Malobrojni radnici koji su ostali u poduzeću više nisu uposlenici brodogradilišta, već zakupca,

TIM-a iz Srijemske Mitrovice, koji će dalje odlučivati o njihovoj sudbini. Poduzeće TIM, kao jedan od tri najveća vjerovnika, prošle godine je, nakon proglašenja stečaja, zakupilo brodogradilište, a tada je 180 radnika proglašeno tehnološkim viškom. Četrdesetak brodograditelja nastavilo je s radom, a jedino je izvjesno da u tom svojstvu ostaju do 31. svibnja, kad ističe ugovor o zakupu.

Po neslužbenim informacijama, kao jedan od mogućih kupaca Brodogradilišta »Apatin« figurira Kompanija MK GROUP, koja u svojem sastavu ima više od 35 povezanih poduzeća koja posluju u oblastima poljoprivrede, industrije, turizma, upravljanja nekretninama, IT tehnologijama i financijama. U izjavi emitiranoj na lokalnoj postaji Radio Dunav iz Apatina menadžer MK GROUP-a u Novom Sadu Dejan Sarajić potvrdio je zainteresiranost ove kompanije za ulaganja u Apatin, a ukoliko uspiju kupiti brodogradilište, zadržali bi brodogradnju kao

osnovnu, a pokrenuli bi još neke od djelatnosti, usko vezanih uz brodogradnju.

Veliki broj Apatinaca strahuje da će potencijalni kupac prije svega biti zainteresiran za pripadajuće zemljište, te za uporabu postojeće infrastrukture za pretovar roba. Kako je poznato, šezdesetih godina prošloga stoljeća u brodogradilištu je radilo oko 700 radnika, a neposredno prije privatizacije oko 400. Ovo brodogradilište bilo je prvo

riječno brodogradilište u Europi, koje je imalo u svojem sustavu »heling«, odnosno tzv. vodeno dizalo. Apatinski brodograditelji koji su donedavno gradili prekoceanske brodove za ino-partnere i imali pune ruke posla na remontu riječnih brodova, tvrde kako bi se i dalje radilo punim kapacitetima, ali se svojedobno ispriječio nečiji interes da ovo nekada vrlo ugledno poduzeće okonča upravo na ovaj način.

Ivan Andrašić

Povijest brodogradilišta

Brodogradilište »Apatin« osnovano je 1920. godine u Apatinu, na lijevoj obali Dunava, u blizini granice s Mađarskom i Hrvatskom. Ovo brodogradilište sposobno je za gradnju, opremanje i remont brodova do 135 m dužine i 15,2 m širine, a procijenjeni godišnji kapacitet prerade čelika je od 4000-6000 tona. Proizvodni kapaciteti poput sinhro-dizala nosivosti 1500 tona, koji služi za porinuće novosagrađenih brodova i za izvlačenje brodova na navoz radi remonta, specijalizirane radionice i dvije hale sa šest »kreveta« za montažu brodova, povezani su tračničkim sustavom transfera i ispunjavaju sve zahtjeve suvremene tehnologije gradnje, opremanja i remonta riječnih i morskih brodova. Lokacija brodogradilišta izravno je povezana vodenim putem sa zapadno-europskim tržištima koridorom Dunav-Majna-Rajna, te s crnomorskim lukama, tako da se brodovi mogu lako transportirati na siguran način i uz minimalne troškove

OPĆINSKA SMOTRA GLAZBENOG I FOLKLORNOG STVARALAŠTVA U BAČU I PLAVNI

Uspješan nastup »Matoševih« folklorša

Ovogodišnja Općinska smotra glazbenog i folklornog stvaralaštva održana je u nedjelju, 15. svibnja, a kao što je već uobičajeno, priređena je jednim dijelom u Baču, a drugim u Plavni. U Baču je u okviru KUD-a »Mladost« nastupila izvorna ženska pjevačka skupina Tramošćanke, koja se ujedno i plasirala na zonsku smotru. Također je uspješna bila i njihova vokalna solistica *Vukosava Mitrović* u svom solističkom nastupu.

U Plavni je u holu OŠ »Ivo Lola Ribar« nastupio folklor-

ski oblik s elementima igrokaza pod nazivom Bojtarske sigre – Dok bojtari večeru čekaju, koje je osmislila koreografinja »Matoša« *Evica Bartulov* uz pomoć predsjednice udruge *Kate Pelajić*.

»Tradicija je poput svjetiljke što obasjava put kojim trebamo ići. Ovo je bio zanimljiv pokušaj iskoraka od naših, svima već dobro poznatih pjesama i plesova, a da bi se naša bogata i skoro zaboravljena folklorna tradicija oplemenila. U Bojtarskim sigrama je prikazan običaj šokačkih Hrvata u Plavni i okolici, vezan

događa u blizini sela, na završetku dana, neposredno prije bojtarske večere«, kazala je za ovu prigodu *Kata Pelajić*.

Nakon programa uslijedio je razgovor izbornika *Damira Šipovca* s umjetničkim vodite-

organizirala Narodna knjižnica »Vuk Karadžić« u Baču, a pred nama je i dalje ostalo otvoreno pitanje: zbog čega u ovim smotrama ne sudjeluju i druga folklorna društva iz Vajske, Bođana, Bačkog Novog Sela i

ni odjel HKUPD-a »Matoš« s tamburaškim sastavom, a ovoga puta predstavio je jedan stari, gotovo zaboravljeni običaj. To je bio svojevrsni glazbeno-scen-

uz svakodnevicu pastira i njihovih mladih pomoćnika - bojtara, a u izvedbi sudjeluju zbor, solisti, tamburaši, djevojke i skupina djece koja se 'sigra'. Sve se to

ljima ansambala, prvo u Baču, a potom u Plavni. Izbornik je izrazio zadovoljstvo nastupom »Matoša« i prikazom dobro osmišljenog običaja, narodnom nošnjom, te pjesmama i plesom. Primjedbe koje je uputio tehničke su naravi, a djeluju poticajno na daljnji rad folklorša. Zaključeno je kako je potrebno češće javno nastupati, stjecati nova iskustva, i surađivati sa sličnim udrugama, odnosno društvima.

Smotru je odlukom Zavoda za kulturu Vojvodine i ove godine

Selenče? Ima li uopće smisla natjecati se sam sa sobom, jer se time, zasigurno, ne postiže niti odgovarajuća kvaliteta, a ne ispunjava se u potpunosti niti cilj i svrha postojanja ovih smotri. Nadamo se da je to samo posljedica objektivnih razloga i svekolike krize društva, a da će se već iduće godine na ovoj smotri pojaviti više folklornih udruga. Zonska smotra folklor najavljen je za subotu, 21. svibnja, u Crvenki.

Zvonimir Pelajić

OPĆINSKA SMOTRA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA »ŠTO ZNAŠ O PROMETU«

Sonćani superiorni

APATIN – Općinska smotra učenika osnovnih škola pod nazivom »Što znaš o prometu« održana je na poligonu OŠ »Žarko Zrenjanin« u Apatinu u subotu, 7. svibnja. Najbolje rezultate ostvarili su učenici OŠ »Ivan Goran

Kovačić« iz Sonte. S 1840 osvojenih poena Sonćani su ekipno osvojili prvo mjesto, drugi su bili Apatinci s četiri poena manje, Prigrevčani su osvojili 1268, a učenici iz Svilojeva 755 poena. Pojedinačno, s osvojena 282

poena, nabolja je bila Apatinka *Renata Šlegel*, a na drugo i treće mjesto s 277 i 269 poena plasirali su se natjecatelji iz Sonte *Silvija Fabijanov* i *Nenad Žučak*. Natjecatelji su se na smotri ogledali u teorijskim i praktičnim

zadaćama. U okviru teorijskoga dijela učenici su rješavali testove, a u praktičnom dijelu pokazali su svoju spretnost i poznavanje prometa.

Ivan Andrašić

MEĐUNARODNI FESTIVAL HRVATSKE TAMBURAŠKE GLAZBE ODRŽAN I U SOMBORU

Od »Scherza« do »Panonskih trešanja«

Na ovogodišnjem festivalu, koji je započeo u petak, 13. svibnja, u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku, a završit će se u nedjelju, 22. svibnja, u Domu kulture u Našicama, sudjeluje 26 tamburaških orkestara iz Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije i Bugarske.

Međunarodni festival hrvatske tamburaške glazbe ove je godine, osim u gradovima u Hrvatskoj, održan i u Somboru. Sombor se tako, uz Osijek, Vukovar, Našice, Feričance i Beli Manastir uključio u manifestaciju, a organizacije se prihvatio HKUD »Vladimir Nazor«.

Bila je to želja i pokojnog muzikologa *Julija Njikoša*, prvog predsjednika Hrvatskog tamburaškog saveza. On je predsjedniku društva *Mati Matariću* obećao kako će u Somboru dovesti oko 150 tamburaša, a uvjet »nazorovcima« je bio da dovedu isto toliko publike. Prošle se nedjelje u Hrvatskom domu na festivalu okupilo preko 170 tamburaša i preko 200 ljubitelja tamburaške glazbe.

PO ŽELJI JULIJA NJIKOŠA

Inače, u znak sjećanja na *Julija Njikoša*, članovi predsjedništva Hrvatskog tamburaškog saveza odlučili su na godišnjoj skupštini da se dječjem tamburaškom orkestru koji osvoji najveći broj bodova na Međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe dodijeli posebna diploma »Njikoševa

biser-grana«. Odlučeno je i da arhiv Hrvatskog tamburaškog saveza, kojeg je *Njikoš* osnovao i prikupio najviše arhivske građe, od sada nosi naziv »Arhiv Julije Njikoš«.

Na ovogodišnjem festivalu, koji je započeo u petak, 13. svibnja, u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku, a završit će se u nedjelju, 22. svibnja, u Domu kulture u Našicama, sudjeluje 26 tamburaških orkestara iz Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije i Bugarske. U ime Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici stručno povjerenstvo, organizatore, sudionike i sve nazočne pozdravila je konzulica *Vesna Njikoš-Pečkaj*.

»Iskreno mi je drago i ponosna sam što vas večeras mogu pozdraviti u ime Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici. Još mi je veća čast što je ova večer Festivala hrvatske tamburaške glazbe upravo ovdje, u ovom domu HKUD-a »Vladimir Nazor«, koji ove godine obilježava 75 godina svoga postojanja. Ovaj festival ima dugu tradiciju, on je dijete moga rodnog grada, moga Osijeka, on je brend grada Osijeka i još mi je više drago što je po-

Licitarska tambura za konzulicu

sljednjih godina poprimio i međunarodni karakter. Isto tako sam jako ponosna što je to, između ostalog, i djelo moga oca. Večeras je ovo najbolji način da njegova želja bude ispunjena, a jedna od njegovih posljednjih želja je da to upravo bude u ovom domu«, rekla je konzulica *Vesna Njikoš-Pečkaj*.

BOGAT, RAZNOVRSTAN PROGRAM

Prije samog natjecateljskog programa nastupili su domaćini – tamburaški orkestar Muzičke škole »Petar Konjović« iz Sombora i Somborsko tamburaško društvo pod dirigentskom palicom nastavnika *Đure Parčetića*. Oni su nastupili u nenatjecateljskom, revijalnom dijelu programa.

Natjecateljski dio programa otvorio je tamburaški orkestar Obrtničkog glazbenog društva iz Varaždina. Oni su izveli »Scherzo« *Stjepana Mikaca*, »La Valse« *Davora Bobića*, »U posavskoj šumi« *Vilima Gustava Broža*, dok je pjesmu *Adalberta Markovića* »Nisam sama« skladanu na stihove *Duška Maričića* otpjevala

Blanka Tkalčić.

Obrtničko glazbeno društvo iz Varaždina djeluje kao ne-strukovna sekcija Udruženja hrvatskih obrtnika iz Varaždina. Osnovano je 1938. godine pod imenom KUD »Zanatlija«. Godine 1983. na inicijativu tadašnjeg voditelja zbora *Stjepana Mikca* osniva se tamburaški orkestar. Orkestar njeguje tradiciju tamburaške glazbe, a na repertoaru se nalaze skladbe za tambure poznatih hrvatskih skladatelja, vokalno-instrumentalne skladbe pisane za festivale koji njeguju tamburašku glazbu, nezaobilazne »domaće popevke«, skladbe autora novijeg doba pisane za tamburu, a tu su i obrade popularnih i poznatih melodija klasične glazbe. Prošle se godine orkestar prvi puta predstavio na Međunarodnom festivalu tamburaške glazbe u Osijeku, gdje je osvojio srebrnu plaketu. Dirigent i voditelj orkestra je *Damir Mumljek*.

Sljedeći je nastupio tamburaški orkestar KUD-a »Podravka« iz Koprivnice. Oni su pod dirigentskom palicom *Kreše Lukačića* izveli skladbe *I. Vidošića*, *B. Potočnika*, *Franje Ksa-*

Publika i stručni žiri

vera Kuhača i vokalnu izvedbu pjesme »Zlatni danci«, koju je na stihove *Drage Britvića* skladao *Julije Njikoš*, a pjesmu je pjevala *Jelena Martinčević-Korbely*.

Tamburaški orkestar KUD-a »Podravka« iz Koprivnice daje neprocjenjiv doprinos razvoju Koprivnice, gdje je započeo svoj rad 1982. godine. Okupljeni mladi entuzijasti pridonijeli su vrlo brzom umjetničkom napretku orkestra i svrstali se među najkvalitetnije, vrhunske hrvatske amaterske tamburaške orkestre, o čemu svjedoče brojna priznanja i nagrade.

»Varteks« iz Varaždina. Oni su za svoj repertoar odabrali skladbe *Antonija Lorenca*, *Siniše Leopolda*, *Bože Potočnika* i za kraj skladbu »Panonske trešnje«, koju je na stihove *Duška Maričića* skladao *Arsen Dedić*. Odličnu vokalnu izvedbu ove skladbe imao je *Matija Borščak*, koji je velikim pljeskom nagrađen od strane publike. Orkestrom je dirigirao *Tibor Bun*. Tamburaški orkestar KUD-a »Varteks« djeluje od 1978. godine. Većinu članova orkestra činila su djeca radnika Varteksa, no kako je orkestar polako stjecao afirmaciju nastupima

Tamburaški orkestar iz Varaždina

Dirigent *Boris Novak* ravnao je sljedećim natjecateljskim tamburaškim orkestrom »Stjepan Bujan – Stipić« iz Čakovca. Izveli su skladbe *Igora Kuljerića*, *Josipa Magdića*, *Franje Ksavera Kuhača* i skladbu *Nikice Kalogjere* »Jašini tamburaši« skladanu na stihove *Pavla Blažeka*. Solist ove pjesme bio je *Henrik Šimunović*.

Ovaj je tamburaški orkestar osnovan na prijelazu 1997. na 1998. godinu u okviru Udruge tamburaša Međimurske županije. Nastupao je na mnogim festivalima diljem Hrvatske te u inozemstvu. Redovito sudjeluje na Međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku, gdje je do sada osvojio dvije brončane, srebrnu, te četiri zlatne plakete »Tambura Paje Kolarića«.

Posljednji je nastupio seniorski tamburaški orkestar KUD-a

u gradu i okolici, počeli su stizati novi članovi. Orkestar stječe pravo nastupa na Međunarodnom festivalu tambure u Osijeku, gdje protekle četiri godine osvaja četiri zlatne plakete »Tambura Paje Kolarića«, što pokazuje iznimne kvalitete članova i vodstva orkestra. Pokraj Hrvatske, orkestar bilježi uspješne nastupe u Austriji, Njemačkoj, Mađarskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Crnoj Gori.

RIJEKA DUNAV ZBLIŽAVA

U ime organizatora, domaćinima HKUD-u »Vladimir Nazor« iz Sombora i predsjedniku *Mati Matariću*, zahvalila se voditeljica programa *Sanja Martinović*, a društvu je uručena prigodna knjiga *Julija Njikoša* »Povijest tambure i tamburaške glazbe«.

Zadovoljan koncertom i velikim odazivom publike na kon-

Festival duge tradicije

Nacionalno natjecanje tamburaških orkestara s međunarodnim sudjelovanjem okuplja skladatelje, dirigente i izvođače iz cijele Hrvatske i goste iz inozemstva. Orkestri izvode hrvatsku tamburašku glazbu, a nastupaju u pet kategorija – dječji, juniorski, seniorski orkestri, mali sastavi i tamburaški zborovi. Natjecanje prati stručno povjerenstvo, a najboljima se dodjeljuju zlatna, srebrna i brončana plaketa »Tambura Paje Kolarića« te plaketa »Dr. Josip Andrić«.

Festival osim natjecateljskog ima i revijalni dio.

Festival hrvatske tamburaške glazbe ima dugu tradiciju, a utemeljilo ga je 1961. godine Slavonsko tamburaško društvo »Pajo Kolarić«.

cu se zahvalio i *Mata Matarić*.

»Svaka vam čast Somborci. Niste odustali od naše panonske, tamburaške glazbe, a posebno u ove dane kada naš HKUD »Vladimir Nazor« slavi sedamdeset i petu godišnjicu. Jako je važno obnoviti ono što su naši stari slušali, čemu su se veselili i radovali. Večerašnji koncert dokazuje da prirodna granica – rijeka Dunav za glazbu i pjesmu ne znači ništa, odnosno, dapače, znači zbližavanje ovih dviju država i ovih dvaju dijelova Europe. Zajedno ćemo ući u Europu s ovom glazbom koja se zove tamburaška i koja je izvorna

baš u ovoj Panoniji. Zahvaljujem svim sudionicima, a bilo ih je 173, ocjenjivačkom žiriju i novom predsjedniku *Danijelu Kopriju*, konzulici *Njikoš-Peckaj* koja nas je podržala u ovoj akciji, i *Veri Svobodi* koja je nazočila koncertu«, rekao je *Matarić*, našalivši se na kraju: »Pošto je ovaj festival i natjecateljskog karaktera, mi kao domaćini odlučili smo da ste svi pobjednici i častimo vas jednim bačkim paprikašom.«

Proглаšenje rezultata umjetničkog vijeća festivala bit će u nedjelju, 22. svibnja, u Domu kulture u Našicama.

Zlatko Gorjanac

Predstavljena knjiga Julija Njikoša

Međunarodni festival hrvatske tamburaške glazbe otvoren je u petak 13. svibnja u Osijeku. Festival je zapravo započeo predstavljanjem knjige *Julija Njikoša* »Povijest tam-

bure i tamburaške glazbe« u foajeu Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku. Nažalost posthumno, jer *Julije Njikoš* nas je napustio početkom studenoga prošle godine, baš u vrijeme kada je spomenuta knjiga bila pripremljena za tisak. Osijek se dostojno oprostio od velikog umjetnika i ponovno mu odao poštu, jer kako je rekla i *Vera ErI*, predsjednica Šokačke grane, *Njikoš* je volio Osijek, jer Osijek mu je bio i izvorište i ishodište.

S. Ž.

HRVATSKARIJEČ

ETNO KUĆE U BAČKOM MONOŠTORU

Mještani znaju čuvati tradiciju

S ciljem da dio prošlih vremena ostane sačuvan, pojedinci u ovom selu odlučili su neke od preostalih kuća nabijača pretvoriti u objekte otvorene za posjet svima koji žele osjetiti duh tradicije ili se podsjetiti mirisa koji je karakterističan za ovakve tipove kuća, a obično nas podsjeća na djetinjstvo i ljeta provedena kod bake i djeda na selu

Svijest o značaju očuvanja tradicije i identiteta kod mještana Bačkog Monoštora veoma je razvijena, pa tako pokraj kulturno-umjetničkog društva, nošnji i ručnih radova, pjesama i plesova, tradiciju čuvaju i tri objekta koji se danas suvremeno, a ipak tradicionalno, nazivaju etno-kućama. Svi smo imali barem jednom priliku boraviti u kući od nabojja, s krovom od trske, s niskim stropom. Ovakve su kuće simbol Monoštora, jer su prije stotinjak godina sve seoske kuće tako

izgledale. Ulice su bile široke, cestom su prolazile čorda i seoskanica (krave i svinje koje idu na ispašu izvan sela, predvođene čordašem). Ispod prozora su gakale guske, boreći se sa svinjama da pokupe dudove koji su popadali po zemlji. Tako je to izgledalo ranije, čak i ne tako davno. Ovakve su nam prizore opisivale bake i djedovi, i oduvijek su nam bili magični.

S ciljem da dio prošlih vremena ostane sačuvan, pojedinci u ovom selu odlučili su neke od preostalih kuća nabijača pretvo-

riti u objekte otvorene za posjet svima koji žele osjetiti duh tradicije ili se podsjetiti mirisa koji je karakterističan za ovakve tipove kuća, a obično nas podsjeća na djetinjstvo i ljeta provedena kod bake i djeda na selu.

ETNO KUĆA KUVELJIĆ

Kao prvi objekt ove vrste ističe se Etno kuća Kuveljić. Njen je vlasnik *Radojica Kuveljić* sa suprugom *Ksenijom*, zaljubljenik u čari ovoga sela, koji je shvatio kako je ovo idealno mje-

sto za njihov život. Etno kuća je nastala uređivanjem stare ribarske monoštorske kuće čiji su osnovni građevinski materijal zemlja, drvo i trska, smještene u ulici kraj starog dunavskog rukavca, opravdano nazvanom Tijesna ulica. Zadržani su stari zemljani zidovi, tišleraj i strop s gredama, zidovi su ukrašeni molerajem s valjkom, kao što se to radilo prije. Unutrašnjost je opremljena starim namještajem koji je godinama sakupljan, a bio je obvezan u šokačkim kućama. To su: drveni bračni krevet s goblenom iznad uzglavlja, natkasne kraj kreveta, ormari u duborezu, škrinje, ogledala, umivaonik s lavorom, stalci za cvijeće... Sve je ukrašeno i pokriveno stolnjacima, ponjavama i ostalim tkaninama koje su proizvod ručnog rada starih vezilja, pletilja i tkalaca. Tu su i ostali upotrebnici predmeti iz svakidašnjeg života, kao i tradicionalni alati i oruđa. Dvorište kuće okrenuto je prema Dunavcu i ostrvu Lanciget, pa je pravo uživanje u predvečerje sjediti na terasi i slušati ptice i žabe, a u rujnu i riku jelena, koji se nalaze tu, na pedesetak metara udaljeni.

Knjiga dojmova ove etno kuće prepuna je hvale za domaćine i ovaj prelijepi ambijent, a te napisane dojmove ostavilo je više stotina posjetitelja ove zbirke. Prvobitno je ova kuća služila za odmor i uživanje domaćina i njihovih prijatelja, čiji je broj vremenom veoma porastao.

Ljubazni domaćini za kom-

Etno-kuća Kuveljić

pletan doživljaj ovog ambijenta nude tradicionalne monoštorske pikanterije: riblji paprikaš, paprikaš od divljači, perkelt – riblji specijalitet od štuke i domaće slanine, kulen i kobasicu s mesom divljači, tegle marinirane dimljene ribe, domaće proizvode od voća i povrća (pekmezi, džemovi, slatko, kuhana rajčica, ajvar...), gibanicu s makom i orasima, a uz to, naravno, domaću rakiju i sokove koje sami pripremaju.

ETNO KUĆA MALI BODROG

Ova je kuća nastala s ciljem da na najbolji način dočara način života i svakidašnjicu nekih davnih vremena, kada su se u blatu i prašini ocrtavale stope bosonoge dječice koja su veselo trčkerala po ulici i dvorištu igrajući se »vije, žmure, kapaca...«, dok je majka u kuhinji kuvala šterca, poljani, šuk-nudle ili pravila zaprig, a dada na njivi oro sa konjem ili siko trsku.

Ovakva obitelj živjela je baš u tipičnoj paorskoj monoštorskoj kući kao što je Mali Bodrog. Kuća s velikim dvorištem kojim dominira stari orah čuvajući u svojoj sjeni bunar, vrtić s muškatlama i lijepim katama, u zadnjem dvorištu perad, a taraba drvena s malim vratima kroz koja se, kada se prolazi, obvezno saginje glava. Oličeni zidovi kuće napravljeni od naboja (mješavine zemlje i pljeve) zimi čuvaju toplotu, a ljeti dragocjenu

Etno-kuća Mali Bodrog

hladovinu, na stropu grede, a na krovu trska.

U Malom Bodrogu domaćica *Eržika Bešenji* ispričat će vam mnoge priče i anegdote iz davnina, poslužiti će vas domaćom rakijom i sokom od zove ili višnje, domaćim kolačima, a ako ostajete duže, potpalit će se vatra ispod kotlića i skuhati paprikaš kakav se sprema samo u Monoštoru.

TURISTIČKI INFO CENTAR

U cilju očuvanja tradicije, kao i spasavanja još jedne stare monoštorske kuće od zuba vremena, Mjesna zajednica Bački Monoštor adaptirala je staru

kuću u Ulici Ive Lole Ribara u Turistički info-centar. Na ovaj način gosti koji posjete Bački Monoštor mogu pri samom dolasku vidjeti kako je ranije izgledao život u selu, a u isto vrijeme dobiti i sve potrebne informacije o Monoštoru i okolici, smještaju, organiziranim izletima, zanatljama, aktivnostima u prirodi... Info-centar ima veliko dvorište s ljetnikovcem, pomoćne objekte za domaće životinje, veliki vrt, pa time otvara mogućnost za pregršt dodatnih sadržaja za goste. Tu su i kućice za zanatlije koji se bave nekim od starih zanata, a pred gostima vrše prezentaciju izrade svojih proizvoda.

Unutrašnjost info centra čuva

tzv. čistu sobu, koja je izložbenog karaktera, ured sa suvremenom opremom, prostor buduće etno-galerije, kao i staru kuhinju, prostoriju s razbojem... a zidovi hodnika ukrašeni su starim alatima i predmetima koji su se koristili svakodnevno u jednom monoštorskom gazdinstvu.

TIC je izvanredan primjer spoja tradicijskog i suvremenog.

Ovakvim i sličnim aktivnostima stanovnici sela, a posebice mladi, ohrabreni su ostati ovdje, u svom selu, ne napuštati ga i ne odlaziti u zadimljene gradove, pune gužve i buke, bez toplog pozdrava susjeda, jer selo i te kako ima što pružiti.

Zdenka Mitić

20. svibnja 2011.

Etno-soba u Turističkom info centru

KRONOLOGIJA od 20. do 26. svibnja

20. SVIBNJA 1795.

U Pešti je na Krvavoj poljani pogubljen *Ignacije Dominik Martinić* (20. srpnja 1755. – 20. svibnja 1795.), filozof, znanstvenik, hrvatski književnik iz Mađarske (Budimski krug hrvatskih pisaca), pripadnik franjevačkog reda, kasnije svetovni svećenik. Profesor je filozofije i matematike u Pešti, a fizike na Sveučilištu u Lavovu (Galicija). Prvi je među hrvatskim franjevcima naučavao *Boškovićevu* teoriju sila i zagarovao *Newtonove* teorije. Autor je više izuma. U Osijeku, Pešti, Lavovu, Parizu i drugim mjestima objavio je dvadesetak znanstvenih i političkih djela. Pod utjecajem Francuske revolucije posvećuje se politici i razrađuje prijedlog ustavne reforme, uvođenje dvodomnog sabora, oštro napada cenzuru, traži izjednačavanje prava svih ljudi, neovisno o vjeri i naciji, i dr. Pod optužbom da je jakobinac i vođa hrvatsko-ugarskih urotnika – osuđen je na smrt. Potaknut njegovom sudbinom biskup *Ivan Antunović* objavio je roman »Odmetnik« (Zagreb, 1875.).

20. SVIBNJA 1988.

Objavljen je tematski svezak književnog časopisa *Rukovet* (2./1988.) u cijelosti posvećen sakupljačkom i književnom radu *Balinta Vujkova* (1912.–1987.), uz izbor iz narodnih pripovijedaka što ih je zapisao i obradio. O Vujkovljevu opusu svoje radove su pripremili: *Josip Buljović*, *Bela Duranci*, *Stipan Filaković*, *Lazar Merković*, *Milovan Miko* i *Ivan Pančić*.

21. SVIBNJA 1888.

Municipalna skupština grada odlučila je: budući park kod željezničkog kolodvora bit će nazvan Parkom Elizabete Bavarske, punog imena *Elizabete Marie Amalie*, austrijske carice i ugarsko-hrvatske kraljice, supruge cara *Franje Josipa I.* Sadnja drveća

počela je s jeseni, a okončana je u proljeće 1889. Uz rub parka podignuta je Prokes palača, a također su izgrađeni kolski put i željeznički nadvožnjak.

21. SVIBNJA 1993.

Izložba »Ratne slike Sarajeva« otvorena je u Domu Vojske Jugoslavije.

21. SVIBNJA 1999.

U subotički Crveni križ stiglo je 15 tona humanitarne pomoći koju je uputio Crveni križ Mađarske.

22. SVIBNJA 1779.

U nazočnosti svih članova Unutarnjeg vijeća (Magistrata grada), kao i Vanjskog vijeća, članova Županijskog sudbenog stola *Jakova Vojnića* i *Mihályja Vermesa*, županijskog zakletnika *Antuna Franciskovića*, te više plemića i velikog broja Subotičana, pročitan je, na svim jezicima ovdje živućih građana, Privilegij carice i kraljice Marije Terezije, kojim je Subotica proglašena Slobodnim kraljevskim gradom Maria Theresiopolis.

22. SVIBNJA 1954.

Rođen je *Hrvoje Prčić*, prozni pisac, prevoditelj, publicist, urednik SF revije *Sirijus*, a potom zagrebačkog izdanja *National Geographica*. Otac Hrvojev bio je pisac i knjižničar *Ivo Prčić* mlađi, a djed *Ive Prčić* poznati sakupljač bunjevačkih narodnih pjesama i pripovijedaka, te prozni pisac, autor tri knjige kratkih priča.

23. SVIBNJA 1502.

Prema dokumentu koji se čuva u Zemaljskom arhivu u Pešti, ugarsko-hrvatski i češki kralj *Vladislav II. Jagelović (II. Ulászló)* udovoljio je molbi vlastelina *Imrea Töröka* te naložio Konventu (Saboru) da molitelja uvede u posjed utvrde i grada Zabatkhe (Subotice), s okolnim mjesti-

ma koja joj pripadaju, dakle, sve zajedno što je, svojedobno, uzeo u zalog od *Jánosa Korvina*.

23. SVIBNJA 1969.

Premинуo *Ivan Kujundžić*, svećenik, župnik crkve svetog Roka, bibliograf, prozni pisatelj i prevoditelj s francuskog jezika. Pokraj zbirke pripovijedaka »Deran s očima« tiskana su mu dva kapitalna djela: »Izvori za povijest bunjevačko-šokačkih Hrvata«, Zagreb, 1968. i »Bunjevačko-šokačka bibliografija«, Zagreb 1969., kao poseban otisak 355. knjige u ediciji »Rad« Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Rođen je 2. lipnja 1912. godine.

23. SVIBNJA 1984.

Sjednicom Redakcijskog savjeta, izvođenjem recitala »Hidovih« pjesnika, polaganjem vijenaca na spomenik »Balada obješenima« *Nándora Glida* i spomen-ploču na kuću, gdje je prije rata djelovalo Uredništvo – obilježen je polustoljetni jubilej mađarskog književnog časopisa »Híd«.

24. SVIBNJA 1754.

Na sjednici Magistrata Svete Marije (Subotice) izabrana je novoutemeljena komisija za reviziju izdataka za konačenje vojske. Čine je senatori *Toma Rudić*, *Ivan Vojnić*, *Hieronim Vuković* i članovi Izborne (Zaklete) općine *Nikola Saghmeister*, *Ilija Poljaković*, *Albert Stipić* i gradski kamerer (ekonom) *Josip Križanović*.

24. SVIBNJA 1770.

Đaci i profesori subotičke Gramatikalne škole, odnosno gimnazije, izveli su kazališni komad »Eustahije, rimski vođa«. Tri mjeseca ranije, 18. veljače, prikazan je komad »Anastasi je, istočni car«. Tijekom rujna prethodne godine na repertoaru gimnazijalaca i njihovih profe-

sora našao se komad »Šenačerb, asirski kralj«.

24. SVIBNJA 1848.

Gradsko vijeće Subotice odbilo je zahtjev ministra financija Ugarske o uplati kraljevske zakupnine budućem »Nacionalnom kreditnom zavodu«, s kratkim obrazloženjem: nema novca – zbog čega je, među ostalim, obustavljena izgradnja zgrade kazališta i hotela.

24. SVIBNJA 1898.

Na prvi dan Duhova (Dóva) na Paliću su održana Okružna gimnastička takmičenja na kojima je sudjelovalo oko tisuću i dvije stotine đaka iz Subotičke, Segedinske, Halaške, Somborske, Kisküfélegyházaske i Novosadske gimnazije. Naš grad je za ove potrebe utrošio oko tisuću i pol forinti.

25. SVIBNJA 1999.

Uništenjem konstrukcije antenskog stupa, visokog 52 metra, i omanje zgrade, s opremom, na obali Paličkog jezera, kojega je Radio Subotica koristila tri desetljeća, kao svoj srednjovalni odašiljač, subotičkom radiju nanesena je trajna šteta od oko 300 tisuća njemačkih maraka. Time je ona izgubila oko 80 posto pokrivenosti svojih slušatelja. Štetne posljedice ovog razaranja traju do danas i osjećaju se u radu kako mađarske, tako i hrvatske, pa i srpske redakcije Radio Subotice.

26. SVIBNJA 1912.

Rođen je *Balint Vujkov*, pravnik, književnik, sakupljač i obrađivač proznog narodnog stvaralaštva. Objavio je dvadesetak knjiga bunjevačkih, odnosno hrvatskih narodnih pripovijedaka iz Subotice i okoline, nadalje Bačke, Banata, Srijema, Kosova, Hrvatske, zatim Austrije, Češke, Slovačke i Rumunjske. Umro je 23. travnja 1987. godine.

ZKVH: Pisati povijest putem čuvanja arhivske građe

SUBOTICA – Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata održao je 14. svibnja edukacijski arhivsko-bibliografski seminar u prostorijama Hrvatske čitaonice, za hrvatske udruge kulture s područja Subotice i Sombora. Cilj ovog seminara bio je podići kadrovske potencijale udruga kako bi same mogle pratiti i bilježiti vlastite aktivnosti, što bi se kasnije moglo i publicirati po potrebi. O zaštiti i čuvanju registraturnog i arhivskog gradiva u pismohranama udruga govorio je ravnatelj subotičkog Historijskog arhiva *Stevan Mačković*, a na temu »Bibliografska praksa praćenja aktivnosti udruga« *Katarina Čeliković*, djelatnica ZKVH-a.

H. R.

Večer Vladimira Nazora

STANIŠIĆ – Književna večer pod nazivom »Večer Vladimira Nazora« bit će održana u Stanišiću 1. lipnja. U tamošnjem Domu kulture, u maloj dvorani, večer će biti posvećena 135. obljetnici rođenja ovog velikog hrvatskog pjesnika i prozaista. Bit će čitane dječje, partizanske i duhovne pjesme, a sudjelovat će djeca iz Osnovne škole »Vladimir Nazor« iz Đurđina, te članovi HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora, Udruge građana »Urbani Šokci« iz Sombora i HKD-a »Vladimir Nazor« iz Stanišića. Organizator je HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića. Početak je u 19 sati.

H. R.

Likovna kolonija u Stanišiću

STANIŠIĆ – U Stanišiću će 18. lipnja biti održana jednodnevna likovna kolonija. Sudjelovat će likovni umjetnici iz Sinja, Beograda, Subotice, Sombora i Stanišića. Organizator je HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića.

MZ Sonta otkupila 50 knjiga

SONTA – Na prijedlog predsjednika MO DS-a *Veljka Bačića*, članovi Savjeta MZ Sonta donijeli su odluku o otkupu 50 primjeka knjige »Izgradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću« autora *Ivana Andrašića*. »Ovo

je jedinstveni dokument, koji će za sva vremena svjedočiti o jednom razdoblju života i rada stanovnika našega sela. Kako kontaktiramo s velikim brojem partnera u svim segmentima rada, otkupljene knjige trebale bi se uporabiti u svrhu promidžbe Sonte«, rekao je Bačić.

K. P.

Likovna kolonija u znak sjećanja na Peru Skenderovića

TAVANKUT – Na poziv domaćina *Sonje Skenderović* i *Sive Mačkovića*, članovi likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, uz slikaricu *Olgu Rajković* iz Beograda, sudjelovali su 14. svibnja na trećoj po redu likovnoj koloniji u Tavankutu, koja se odr-

žava u znak sjećanja na *Peru Skenderovića* koji je kao predsjednik HPKD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta, dao veliki doprinos razvoju te udruge na polju folkloru, glazbe i sekcije slamarki. Nastala djela na ovoj koloniji darovana su domaćinima.

H. R.

»Atentatori« u Pozorištu mladih

NOVI SAD – U subotu, 14. svibnja, HKUPD »Stanislav Preprek« iz Novog Sada po drugi je put izveo dramu »Atentatori« hrvatskog dramskog pisca *Ivana Zajca*. Drama je izvedena u Pozorištu mladih u Novom Sadu. Uloge su tumačili: *Dragica Ramljak*, *Sanja Trivić*, *Marjan Sabljak*, *Božana Vuksan* i *Anita Klinac*, u režiji *Miljana Vojnovića*.

A. K.

Vikend na dvije strane

SONTA – Ovoga vikenda članove KPZH »Šokadija« iz Sonte očekuju dva nastupa u dvije večeri. U petak, 20. svibnja, folklorna skupina i tamburaški sastav nastupit će na općinskoj smotri u Kupusini s »Berbanskim običajem«, kojega je priredio *Zvonko Tadijan*. Sutradan, u subotu, mješovita pjevačka skupina sudjelovat će na baranjskoj smotri crkvenog pučkog pjevanja »Marijo svibnja kraljice«. Ova manifestacija održava se od 2002. godine, svakog svibnja u crkvi sv. Petra i Pavla pokraj Topolja u Baranji. Sve pjesme izvode se a capella. Pjevačke skupine pjevaju odjevene u narodnu nošnju svog mjesta, a na kraju smotre sve skupine zajednički pjevaju »Zdravo devoj«

I. A.

Parni valjak i u Nišu

ZAGREB – Nakon tri prošlogodišnja veoma uspješna koncerta u Beogradu i Novom Sadu, zagrebačka skupina Parni valjak 4. lipnja održat će koncert u Nišu.

Članovi Parnog valjka, nakon što su u listopadu prošle godine dva dana uzastopno punili Beogradsku arenu i postavili rekord u novosadskoj dvorani SPENS-u, potvrdili su novi koncert 4. lipnja u Nišu, stoji u priopćenju organizatora.

Dodaje se kako je zanimanje publike veliko te da se može očekivati spektakularna produkcija koja će na velikom platou Niške tvrđave biti identična onoj iz Beogradske arene, kao i da će koncertu moći prisustvovati više od 15 tisuća posjetitelja.

Budući da će i koncert na velikom otvorenom platou Niške tvrđave trajati tri sata, početak je zakazan za 21 sat, jer se i u Nišu očekuje publika iz cijele Srbije. U odnosu na dosadašnje koncerte, u Nišu 4. lipnja bit će i manjih razlika u izboru brojnih hitova Parnog valjka, ali omiljene pjesme publike neće izostati, navodi se u priopćenju.

**MELINDA ŠEFČIĆ,
AKADEMSKA SLIKARICA**

Intuitivno istraživanje crteža

Ne radim po nekim zadanim normama niti razrađenim temama, sve radim intuitivno, te se kroz rad cijela priča sama otkriva. Tehnika u kojoj radim je pretežito kombinirana – pijesak, akril, stiropor, kudolja, kolaž, tuš, bojice...

Na ovogodišnjoj »Proljetnoj izložbi« u galeriji Gradske knjižnice u Subotici svoje je radove predstavila *Melinda Šefčić*, mlada akademska slikarica. Bila je ovo njezina druga samostalna izložba u rodnom gradu, nakon debitantske »Crtež jednog trenutka« koju je dvije godine ranije priredila u caffè-galeriji »Baš Kuća«.

Melinda Šefčić je rođena 1986. godine. Osnovnu i srednju Politehničku školu završila je u Subotici, a 2006. godine upisala je Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, slikarski odsjek. Četiri godine kasnije diplomirala je s odličnim uspjehom na preddiplomskom studiju u klasi izvanrednog prof. *Dalibora Jelavića*. Trenutačno je na diplomskom studiju slikarstva u klasi prof. *Zoltana Novaka*.

Tijekom proteklih nekoliko godina izlagala je i na brojnim grupnim izložbama, te sudjelovala na više likovnih radionica i umjetničkih festivala u Hrvatskoj, Srbiji i Makedoniji. **Kako ste se zainteresirali za likovnu umjetnost te se odlučili pokušati upisati na akademiju?**

Mislim da je to prirodni dar, koji ili prihvatiti ili ne. Ako ga

prihvatitiš onda se dalje nemaš što pitati, već samo ideš i grabiš ispred sebe. Cilj je samo jedan, a to je uspjeh.

Kakva su vam iskustva sa zagrebačke ALU, na kojoj trenutačno pohađate diplomski studij (MA) slikarstva?

Moja su iskustva zanimljiva i višeznačna. Naravno da se mišljenje mijenja svako malo, ali mislim da je Akademija više utjecala na razvoj moje osobnosti i duhovnosti, negoli same likovnosti. Prve dvije godine su opće, a na trećoj i četvrtoj se odabire mentor, pod čijim se nadzorom dalje umjetnički razvijamo. U te dvije godine ispituje se i radimo slobodno, pokušavamo pronaći vlastiti umjetnički jezik, propitujući mogućnosti, upoznajući materijal. Peta godina je završna, na njoj se nema što puno ispitivati. Tada se izvodi diplomski rad, u kojem je bitno pokazati sve što smo naučili tijekom studija. Pokraj svega što sam prošla i naučila, i dalje bih istaknula kako razvoj i količina stečenog znanja umnogome ovise o karakteru studenta, njegovoj radoznalosti i želji da uči.

Koje vas teme okupiraju u radu? U kojim tehnikama realizirate svoje radove?

Na ovo pitanje teško mogu dati neki konkretan odgovor. Ne radim po nekim zadanim normama niti razrađenim temama, sve radim intuitivno, te se kroz rad cijela priča sama otkriva.

Tehnika mi je pretežito kombinirana – pijesak, akril, stiropor, kudolja, kolaž, tuš, bojice... Tehnika izvedbe se nametne sama kroz rad i neku prvobitnu zamisao, a poslije se također razvija sama.

Sudjelovali ste na brojnim grupnim izložbama, više likovnih radionica i umjetničkih festivala. Koji biste izdvojili?

Izdvojila bih izložbu »Autoportret u matičnom mediju« u zagrebačkoj Galeriji Marisall, 15. bijenale crteža u Beogradu, 4. trijenale crteža u Zagrebu. Što se radionica tiče, najponosnija sam na radionicu »C.R.T.A.«,

Murali u Zagrebu i Puli

Svoje likovno umijeće Melinda Šefčić je prezentirala i kroz više javnih radova – murala. Tako je u sklopu 7. velesajma kulture izradila mural u predvorju kino dvorane SC-a u Zagrebu. Autorica je murala u Branimirovoj ulici u Zagrebu («Likovno oblikovanje Branimirove ulice», 2010.), te tri murala u multimedijском kulturnom centru «Karlo Rojc» u Puli (festivali «Krojcberg» 2009. i 2010. godine).

koju organiziram s dvije kolegice s fakulteta. Radi se o cjelodnevnoj radionici eksperimentalnog crteža.

Kakvi su vam daljnji planovi glede svoje izlagačke aktivnosti?

Planova ima, ali se ne požurujem. Kada se budem osjetila spremnom i kada budem imala kompletiranu priču koju bih htjela podijeliti sa svijetom, tada ću i krenuti s realizacijom, naravno u ovisnosti o mogućnostima. Trenutačno sam okupirana završnom izložbom na ALU,

kojoj se posvećujemo cijele godine. A što se grupnih izložbi tiče, apliciram na natječaje, i tu je dalje sve u rukama selektora.

Kako doživljavate suvremene tendencije u vizualnoj umjetnosti? Nalazite li u njoj neke poticaje, inspiraciju za daljnja istraživanja?

To je pitanje koje me muči iz dana u dan, pa nisam sigurna da na to mogu dati neki konkretan odgovor. Nikad nisam imala nekog umjetničkog uzora, ali ako bih nekoga morala izdvojiti onda su mi najbliži Shile i Klimt.

Nakon dosadašnjeg iskustva, što je za vas umjetnost, kako biste je definirali?

Sve! Rekla bih da je sve umjetnost, svatko od nas tvori djelić jednog velikog umjetničkog djela – života. Sve što mi jesmo, način na koji dišemo, hodamo, jedemo, učimo, razvijamo se, jest umjetnost. Jer je sve što postoji, po mojem mišljenju, jedna velika umjetnička kreacija.

Koji su vam daljnji profesionalni planovi?

Trenutačno sam preokupira-

na izvedbom i financiranjem svojih završnih radova, koji su ujedno i moji posljednji koje izvodim na Akademiji likovnih umjetnosti. Taj rad zahtijeva dosta vremena i učenja, jer ću ga raditi u meni manje poznatom mediju, te će biti potrebno dosta odricanja i posvećenosti. Inače sam mišljenja da nema smisla planirati puno unaprijed, jer se za tren sve može izmijeniti. Iz tog razloga puštam da mi se život odvija i razvija, manje više, poput mojih slika.

Davor Bašić Palković

VRIJEDNA DONACIJA KNJIGA HRVATSKIH NAKLADNIKA ZA NAJBOLJE UČENIKE

Konkretna pomoć za konkretne interese hrvatske zajednice

Na inicijativu Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, a posredovanjem Hrvatske matice iseljenika i *Marije Hećimović*, uz potporu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija te Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, 16. svibnja su iz Zagreba stigle knjige nekoliko nakladnika čija će vrijedna donacija biti u svrhu nagrađivanja najboljih učenika koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku u Subotici.

Riječ je o više od stotinu

naslova knjiga namijenjenih djeci osnovne i srednjoškolske dobi. Knjige su darovali

zagrebački nakladnici: Europa Press Holding, Mozaik knjiga, Školska knjiga, Naklada

Ljevak i Alfa.

Ove godine knjige će biti svečano uručene učenicima koji su tijekom školske 2010./11. godine postigli iznimne rezultate na natjecanjima, na svečanosti koja se priređuje tijekom lipnja 2011. godine.

Ova vrijedna donacija gesta je kojom hrvatski nakladnici djelatno pokazuju spremnost da pomognu konkretne interese i potrebe hrvatske zajednice u Vojvodini u dijelu obrazovanja na hrvatskome, na čemu Zavod najiskrenije zahvaljuje.

K. Č.

U VINKOVCIIMA PREDSTAVLJENA KNJIGA PREČ. MARKA KLJAJIĆA »SURČIN KROZ POVIJEST«

Prava puslica za svakog povjesničara

Zdenko Samaržija, Tomislav Žigmanov, Marko Kljajić i Dražen Švagelj

»Ova monografija izlazi iznad i izvan okvira naslova. Nakana mi je bila napisati kroniku ili monografiju župe Surčin koja je relativno mlada župa od 1938.«, rekao je autor

Podružnica Vukovar i Ogranak Matice hrvatske Vinkovci bili su organizatori predstavljanja knjige »Surčin kroz povijest« svećenika i hrvatskog književnika iz Vojvodine, autora dokumentarne knjige »Kako je umirao moj narod« po kojoj je za ratni zločin optužen Vojislav Šešelj, preč. Marka Kljajića. Predstavljanje je upriličeno u petak, 13. svibnja, u dvorani Ogranka Matice hrvatske Vinkovci. Uvodnu riječ izrekao je predsjednik Ogranka Matice hrvatske Vinkovci doc. dr. sc. Dražen Švagelj. U predstavljanju su sudjelovali ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, književnik, publicist, aktivni član hrvatske zajednice u Vojvodini Tomislav Žigmanov, prof., povjesničar, publicist i novinar Zdenko Samaržija, direktor Slavonske naklade Privlačica iz Vinkovaca i izdavač knjige Martin Grgurovac i sam autor.

Prof. Žigmanov je rekao da ono što izdvađa ovu knjigu od drugih knjiga preč. Kljajića i uopće knjiga koje izlaze na hr-

vatskom jeziku u Vojvodini »je to što je do sada najtemeljitije napravljena obrada povijesti Srijema, Katoličke crkve u Srijemu, Hrvata u Srijemu, povijesti Đakovačke ili Bosanske i Srijemske biskupije, povijest hrvatske zajednice u Zemunu i povijest hrvatske zajednice kroz prizmu vjerskog života u Surčinu. To je za nas više nego značajno iz jednostavnog razloga što je povijesnih knjiga iz povijesnog sadržaja, gdje se tematizira hrvatsko, kulturno, vjersko, nacionalno nasljeđe, više nego raritet. Na ovaj način, objavljujući ovakve knjige, vlč. Marko, a ovo je njegova četvrta monografija o povijesti pojedinih župa, svjedočimo da možemo naše trajanje tamo, a koje je višestoljetno, memorirati na jedan suvremeni način, obraditi ga i dati onima koji dolaze poslije nas, ali i onima koji žive s nama, da mogu vidjeti tko su bili Hrvati na tim mikroprostora«.

Prava povijest je ambijentalna povijest, a preč. Kljajić je, prema Samaržijinim riječima, fenomenalan autor ambijen-

talne povijesti. »Ambijentalna povijest je mjesto gdje se sukobljava akademska, golema, svjetska, nacionalna povijest koja se zapravo najčešće izgubi u vrelima koje nam pruža ambijent i te se tvrdnje, velike teze, velike povijesti, zapravo slome u malim povijestima, a to Marko svojim radom uporno dokazuje. Naime, ovo je prava puslica, pravi kolačić za svakog povjesničara, jer je zasnovan prije svega na župnoj kronici kako Surčina, koja nažalost, nije stara, tek je od prve polovine 20. stoljeća, međutim, Marko vrlo vješto koristi i stariju izvornu građu, crkvenu i ono što je sjajno za Marka Kljajića je da je evoluirao. To znači da više ne koristi pretpotopnu literaturu koja vidi u Osmanlijama najveće neprijatelje, itd., nego za razliku od drugih crkvenih povjesničara, Marko Kljajić koristi suvremenu literaturu i, premda po vokaciji nije povjesničar, fenomenalno se snalazi u suvremenoj kliometriji«, rekao je Samaržija.

»Ova monografija izlazi iznad i izvan okvira naslova.

Nakana mi je bila napisati kroniku ili monografiju župe Surčin koja je relativno mlada župa od 1938.«, rekao je autor.

Knjiga je objavljena prošle godine na nepunih 600 stranica i podijeljena je na osam poglavlja. Urednica je Nada Ivošević. U predgovoru knjige kojeg potpisuje Ivana Andrić-Penava piše: »Knjiga 'Surčin kroz povijest' nastala je iz autorove velike ljubavi prema njegovim župljanima Surčincima, ali i prema Srijemcima i Srijemu općenito. Ona je rezultat njegova neumornog traganja za podatcima o župi Presvetog Trojstva u Surčinu koje ga je odvelo još dalje, te je čitatelju osim opisa života u toj srijemskoj župi pružio priliku da se upozna i s poviješću općine Surčin, ali i s poviješću Srijema kako onom političkom i društvenom, tako i onom crkvenom. Velika vrijednost ove knjige su podatci iz dosad neobjavljenih izvora poput dokumenata iz arhiva župe Presvetog Trojstva i zapisa iz surčinske župne Kronike.«

Snježana Kraljević

INICIJATIVA ZA POKRETANJE GLAZBENO-SCENSKE DJELATNOSTI NA HRVATSKOM JEZIKU U Dječjem KAZALIŠTU U SUBOTICI

Prve reakcije pozitivne

Ohrabruje činjenica da sugovornici nisu imali nikakvih primjedbi na inicijativu, već su pozitivno reagirali. Na koncu, dogovoreni su i predstojeći koraci, kaže Tomislav Žigmanov

U Dječjem kazalištu

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u proteklih je nekoliko dana upoznao predstavnike nekoliko najvažnijih institucija o svojoj inicijativi za pokretanje glazbeno-scenske djelatnosti na hrvatskom jeziku u Dječjem kazalištu u Subotici. Naime, predsjednik Upravnog odbora Zavoda *Dužo Runje* i ravnatelj *Tomislav Žigmanov* službeno su posjetili predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća *dr. sc. Slavena Bačića*, ravnateljicu Dječjeg kazališta *Martu Sz. Árokszálsai*, člana Gradskog

vijeća zaduženog za obrazovanje i kulturu *Slobodana Čampraga* te generalnu konzulicu Republike Hrvatske *mr. sc. Ljerku Alajbeg* te im predali inicijativu.

Tijekom ovih susreta vodeći ljudi Zavoda iskoristili su priliku prenijeti im i dodatne informacije o samoj inicijativi i pojedinostima o njezinoj realizaciji. Također, budući da se radi o složenom procesu, bilo je riječi i o daljnjim koracima.

»Ohrabruje činjenica da sugovornici nisu imali nikakvih primjedbi na inicijativu, već

U Gradskom vijeću

su pozitivno reagirali. Na koncu, dogovoreni su i predstojeći koraci, o čemu će javnost biti na vrijeme obaviještena. Podsjećamo da je temeljni cilj ove inicijative sadržan u sljedećem – da se na institucionalno primjeren, profesionalno sukladan i obuhvatan način omogući i trajno riješi pitanje izvedbi dječjih kazališnih predstava na hrvatskom jeziku u okviru redovite djelatnosti Dječjeg kazališta u Subotici. Projekt predviđa da realizacija glazbeno-scenske djelatnosti, to jest predstava dramskih djela na hrvatskom jeziku, bude po modelu kako je to učinjeno, i kako postoji, na srpskom i na

mađarskom jeziku Dječjeg kazališta. Realizacija inicijative je zamišljena minimalistički, to jest ostvarivala bi se korak po korak – uz produkciju kazališnih predstava, a radilo bi se kontinuirano i na stručnoj edukaciji mladih. Ujedno, projekt je i razvojno postavljen, u smislu da bi se vremenom proširivao broj igranih predstava i broj angažiranih glumaca. Budući da je osmišljen od strane kvalificirane osobe – riječ je o *Petru Konkoju*, BA glume i lutkarstva, koji bi trebao biti i voditelj projekta – on je ujedno i visoko realno ostvariv», kaže ravnatelj ZKVH Žigmanov.

H. R.

Ansambli udaraljki

U okviru manifestacije »Dani sveučilišta u Zagrebu na Sveučilištu u Novom Sadu«. 12. svibnja novosadskoj se publici predstavio Ansambl udaraljki »biNg bang« Muzičke akademije u Zagrebu pod vodstvom *Igora Lešnika*. Ansambl je osnovan 1999. godine, a članovi Aansambla udaraljki su najbolji studenti udaraljki Muzičke akademije i pobjednici broj-

nih natjecanja. Osim standardnog perkusionističnog repertoara premijerno izvode djela hrvatskih i stranih skladatelja.

Spoj marimbe, vibrafona, timpane, triangli i ostalih udaraljki, neobični taktovi, kombinacija različitih kultura, ne mogu vas ostaviti ravnodušnim. Jedan od najzanimljivijih detalja bile su pinpong loptice koje su prilikom izvođenja dale zanimljivu i nesvakidašnju notu, koju je publika s oduševljenjem prihvatila bez obzira što su letjele na sve strane pa čak i na publiku.

Anita Klinac

DRUGI NAJVAŽNIJI DAN U BISKUPIJSKOJ KLASIČNOJ GIMNAZIJI I SJEMENIŠTU »PAULINUM«

Dan duhovnih zvanja

Na nedjelju Dobroga Pastira slavi se Dan duhovnih zvanja i to je nakon proštenja drugi najvažniji dan u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji i sjemeništu

»Paulinum«. To je dan posvećen onima koji u sebi osjećaju klicu duhovnoga zvanja i žele je još više razviti. Tako su i ove godine, 15. svibnja, učenici gimnazije priredili glazbenu meditaciju na kojoj su sudjelovali pjevači, svirači i recitatori. Uvodnu riječ uputio je rektor mons. *Josip Mioč*, koji je u zajedništvu sa sjemenišnim odgojiteljima predvodio večernji program i kasnije svetu misu. O svom životnom putu i pozivu posvjedočili su *Dalibor Boldiš* i *Davin Kohanec*, učenici četvrtog razreda. Želja je bila potaknuti prisutne na molitvu za duhovna zvanja te zamoliti za daljnju podršku sjemenišnoj zajednici koja živi od dobrote vjernika i dobročinitelja.

D. M.

IMENOVANJE U SRIJEMSKOJ BISKUPIJI

Preč. Eduard Španović generalni vikar

Župnik, dekan i začasni kanonik preč. *Eduard Španović* 12. svibnja imenovan je generalnim vikarom u Srijemskoj biskupiji sa svim pravima i dužnostima prema kann. 475-481 ZKP-a. Uz ova prava i dužnosti ima naslov i službu »mjesnog ordinarija« (kan. 134). U slučaju zakonite spriječenosti zamjenjivat će dijecezanskog biskupa na pastoralnim pohodima (kan. 396 § 1). Pojediniosti koje će biti od koristi za

uspješno ispunjenje odredaba iz dekreta, kao i cjelokupnog pastoralnog djelovanja u Srijemskoj biskupiji, bit će naknadno određene.

U priopćenju Srijemske biskupije biskup mons. *Đuro Gašparović* zahvalio je preč. Španoviću na prihvaćanju ove službe, kao i na dosadašnjoj i budućoj suradnji u brizi za svećenike, redovnike, redovnice i Kristove vjernike laike Srijemske biskupije. »Neka ga u svim poslovima, a osobito u novoj službi, prati zagovor sv. Dimitrija i Božji blagoslov«, kaže se u priopćenju. Svećenici, redovnici, časne sestre redovnice i svi ostali vjernici pozvani su na što bolju međusobnu suradnju u zajedništvu sa svima odgovornima na dobro Srijemske biskupije.

Susret mladih Srijemske biskupije

Susret mladih Srijemske biskupije bit će održan 28. svibnja u Novim Banovcima. Organizator je Ured za mlade Biskupijskog pastoralnog centra.

MISA I MOLITVA ZA DUHOVNA ZVANJA I DAN MINISTRANATA U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Vjerni u službi kod oltara

U Srijemskoj Mitrovici svečano je proslavljen molitveni dan za duhovna svećenička i redovnička zvanja i župni dan ministranata. Svečanost je u nedjelju Dobroga Pastira, 15. svibnja, započela sve-

tom misom u katedrali - manjoj bazilici. Na misi su nazočni bili, uz ostale vjernike, brojni bivši i sadašnji ministranti, a oko oltara njih dvadeset.

Ministranti svojom službom svake nedjelje pomažu kao službenici kod oltara prema određenom rasporedu. Svetu je misu predvodio župnik, dekan, začasni kanonik i generalni vikar u Srijemskoj biskupiji preč. *Eduard Španović*. U pri-

godnoj homiliji župnik Španović naglasio je potrebu i važnost ministrantske službe u župama, dekanatima i biskupiji. Pozvao je ministrante, starije i mlađe, da se i dalje nastave susretati u župi i da se vjerno i redovito odazivaju na sastanke i službu kod oltara. Prisjetio se i svih mitrovačkih župnika od prije 300 godina do današnjega dana.

JUBILARNI SUSRET DJEČJIH ŽUPNIH ZBOROVA SUBOTIČKE BISKUPIJE

U subotu Zlatna harfa, u nedjelju svečani koncert

Jubilarni 25. susret dječjih župnih zborova Subotičke biskupije »Zlatna harfa« bit će održan u subotu, 21. svibnja, u katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici. Susret će se sastojati iz svete mise u 10 sati i nastupa zborova u 11:30.

Svečani koncert subotičkih zborova je sutradan, u nedjelju 22. svibnja, u 20 sati u katedrali. Na koncertu nastupaju: Schola Cantorum Paulinum, zbor Udruge umirovljenika Adagio, komorni zbor Musica Viva iz Čantavira, komorni zbor Pro Musica, komorni zbor Collegium Musicum Catholicum, crkveni zbor pri hramu Vaznesenja Gospodnjeg sv. Roman Melod, zbor župe Marije Majke Crkve, zbor sv. Terezije, Ženski omladinski zbor i komorni ženski zbor Bel Canto.

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
marioradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOŽITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

MOLITVA S PAPOM IVANOM PAVLOM II.

Oltar – izvor života

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Dozvolite da se i danas pozabavim jednim osobnim doživljajem i porukom. Ne mogu se nikako oteti veličanstvenom dojmu poruke života i beatifikacije pape Ivana Pavla II. Mogu vjerovati da mnoge čitatelje Hrvatske riječi koji puta ove moje meditacije zamaraju. Neka ih ne čitaju. Sloboda čovjeka je upravo u tome da čita ono što mu se hoće, a ne uvijek ono što mora. Meditacija je tekst koji se nudi, a ne nameće. Vjerujem da puno puta taj tekst nije dorastao visinu meditacije koja mijenja čovjeka, ali zasigurno ima i onih koji nađu mrvicu koja je onda dostatna za jedan tjedan koji je pred njima. Stoga pišem, unatoč svijesti o tome da to nije uvijek dobro. Smijem se nadati da mi vjerujete da je dobronamjerno, a neka Bog sudi koliko je korisno.

TIK UZ PAPU

Dakle, vratit ću se svom doživljaju. Moram biti neskroman. S Ivanom Pavlom II. sam se susreo još u Krakovu, dok je bio nadbiskup. S papom, Ivanom Pavlom II., kada je postao papa, najiskrenije ne mogu nabrojiti koliko sam se puta susreo. Jedan će mi susret ostati ipak osobito nezaboravan. Bilo je to u jesen osamdesetih godina. Poznato je da je Ivan Pavao II. petkom dozvoljavao da s njime u privatnoj kapeli misu suslave svećenici (najviše dvadesetdvojica, jer je toliko mjesta u kapeli). U jednoj audijenciji, gdje smo išli moliti blagoslov za inicijativu Pastoralne kulture, bili smo pozvani na listopadski prvi petak ujutro na tu koncelebraciju. To je bilo par dana prije onog glasovitog susreta Ivana Pavla II. sa svim predstavnicima crkava i vjerskih zajednica u molitvi za mir u Asizu. Poznato je da je to bio prvi susret takve vrste u povijesti. Prethodnu večer – nakon što sam saznao da ćemo biti u koncelebraciji – proveo sam tjeskobno. Znao sam da će biti koncelebracija, ali nisam znao kojim jezikom i koji misni kanon. Dugo u noć sam vježbao sve »predvidive« jezike, osim engleskog. Već u 6 sati bili smo u Vatikanu. Papa je od 5 sati u svojoj kapeli u tihoj molitvi. Upozoreni smo da u 6:30 uđemo tiho u kapelu. Kako sam se poznavao osobno s tajnikom, odredio me je da budem s papine lijeve strane i da ga oblačim i budem s njime na oltaru. Bio sam i počašćen

i ganut. Tik uz papu! Pola sata sam promatrao njegovu sabranu molitvu. Bio je samo jedan korak od mene. Bože, on nikoga ne vidi. Nije čuo da smo ušli. Malo prije 7 sati, ustao je, prišao oltaru, poklekao. Prišao sam mu radi oblačenja. Nije otvarao oči. Tiho se oblačio i molio. Uspio sam primijetiti na oltaru latinski misal. Bilo mi je lakše. Misa je na latinskom. Kanon je rimski.

BOŽE MOJ, JE LI MU OVO PRVA ILI MOŽDA ZADNJA MISA?

Počeo je misu, uobičajeno, sabrano, molitveno. Nije bila homilija, a ipak je trajala misa jedan sat. Kako je samo sabran. Nije obdržavao sve rubrike. Bilo je puno dubokog, pobožnog, osobnog. Jasno, nije mijenjao obred, ali sam osjećao jedno snažno pitanje: Bože moj, je li mu ovo prva ili možda zadnja misa? Ovako može misiti samo mladomisnik ili onaj tko je na umoru. Sav život mu je bio u bijeloj hostiji i u kaležu. Prije pričesti, nije samo poklekao, nego je klečao. Tiho je molio i adorirao. Kada se pričestio Presvetom Krvlju, pružio mi je kalež. On ja nastavio pričestivati prisutne časne sestre i još nekoliko laika. Nakon pričesti, vratio se u svoje klekalo i nastavio dalje moliti. Imao je pred sobom neki mali poljski molitvenik. Tek nakon duge zahvale, završio je misu i dao blagoslov. I ponovno tišina, meditacija. Nakon dvadesetak minuta, došao je k nama u salon. Sasvim drugi čovjek. Nasmijan, raspoložen, govorljiv. Sjećam se da mi je rekao da mogu govoriti i hrvatski, »samo polako«. Da uvjeri slušatelje da razumije što mu govorim, prevodio im je na talijanski. Nakon dugog razgovora, izašli smo iz Vatikana. Sve molbe i planovi su dalje uistinu bili blagoslovljeni. Za cijeli život, shvatio sam jedno. Ovom papi – a trebalo bi svakom svećeniku – oltar je središte života i dana. Ponoviti ću, dojam s mise – je li to bila prva misa ili posljednja – svejedno, tako se trebalo misiti.

Ovom papi –
a trebalo bi
svakom svećeniku –
oltar je središte
života i dana.
Ponoviti ću,
dojam s mise –
je li to bila
prva misa
ili posljednja –
svejedno,
tako se
trebalo misiti

ROAST BEEF SA SUHIM ŠLJIVAMA*Potrebni sastojci:*

600 g junećeg rosbifa
 300 g suhih šljiva bez koštice
 2 dl junećeg temeljca
 2 dl crnog vina
 1 žlica šećera
 biljni začini
 češnjak
 karanfilić
 peršin
 brašno
 senf
 ulje

Priprema:

Oprati meso, posuti biljnim začinom i dodati senf, pa sve dobro utrljati. Zatim uvaljati u brašno i popržiti na vrelom ulju sa svih strana. Staviti u manju posudu, preliti vinom i temeljcem. Posuti šećerom, pa dodati karanfilić i češnjak. Na kraju dodati suhe šljive i sitno sjeckani peršin. Prekriti folijom i peći u ugrijanoj pećnici na 220 stupnjeva oko 45 minuta. Servirati s kuhanom rižom i preliti sosom od pečenja i suhim šljivama.

YORKSHIRE PUDDING*Potrebni sastojci:*

140 g brašna / 4 dl mlijeka / 3 jajeta / sol

Priprema:

U brašno sipajte mješavinu mlijeka, 2 jajeta i 1 žumanjak. Od 1 bjelanjka istucite čvrst snijeg. Sve polagano umutite i posolite. Masu nalijte u modlu za manje pudinge, može i modla za muffine. Pecite u prethodno ugrijanoj pećnici 20 – 25 minuta ne otvarajući pećnicu. Služite tople pudinge uz meso.

SHEPHERDS PIE – PASTIRSKA PITA*Potrebni sastojci:*

600 g mljevenog mesa, po mogućstvu janjetina
 1 glavica luka
 2 rajčice
 1 šalica graška
 1 mrkva
 peršinov list
 sol, papar

Za pire:

1 kg krumpira
 150 g ribanog sira
 pola šalice mlijeka
 sol

Priprema:

Mrkvu isjeckati na kockice, grašak skuhati. Luk isjeckati na režnjeve, te dinstati na ulju, dodati meso i rajčicu, začine i dinstati na jačoj vatri dok se tekućina ne ukuha (oko 20 minuta). Dodati mrkvu, grašak, kuhati još dvije minute, dodati peršinov list i skloniti s vatre. Krumpir kuhati u slanoj vodi, procijediti, dodati mlijeko, napraviti pire i u toplo umiješati sir. Uzeti vatrostalnu zdjelu i staviti mljeveno meso, preko mesa pire krumpir i peći u pećnici na 180 stupnjeva oko 30 minuta.

»Tea time« uz šalicu crnog čaja s malo mlijeka

Britanci nikako neće prihvatiti činjenicu da kamilicu ili mentu nazivate čajem, oni će se radije odlučiti za šalicu crnog PG Tipsa (mješavina indijskog i afričkog čaja) s malo mlijeka.

Dakako, zapamtite - nikada, ama baš nikada ne sipajte prvo mlijeko u šalicu čaja, to vam neće oprostiti. Uvijek prvo sipajte čaj, a tek poslije dodajte mlijeko. Tradicijsko ispijanje čaja lagano gubi svoj korak te 5 o'clock tea time si mogu priuštiti samo umirovljenici i tek neznatan dio pučanstva.

Poslovični Britanci rijetko imaju vremena tijekom radnog tjedna uživati u nekom tipičnom ručku, kao što je čuvena *Shepherd's pie* (pastirska pita),

mash and bangers (krumpir s kobasicama), te namjesto toga izaberu juhu, sendvič i sir ili neko voće.

Ako je po nečemu britanska kuhinja poznata, čak i slavna, onda je to puding. Čuveni *Yorkshire pudding* nastao je u 18. stoljeću, podrijetlom je iz sjeveroistočnih krajeva Britanije. U svojoj originalnoj verziji spravlja se kao glavno jelo i bio je namijenjen svima onima koji nisu bili u stanju priskrbiti si meso. Prije mnogo godina meso se peklo na ražnju, a tijesto je stavljano ispod kako bi sva mast i sokovi iz mesa padali na njega. U situacijama kada nije bilo dovoljno mesa za sve, djeca bi obično dobijala ovaj jorkširski puding kao glavni obrok. Međutim, vremena su se promijenila i danas se ovo jelo gotovo uvijek služi s pečenim mesom i smatra se dijelom tradicijskog engleskog ručka ili večere. Danas se ova vrsta pudinga služi uz kotle. Čak i u prvoj polovici 18. stoljeća kuharice su obilovale pudinzima. Jedna kuharica je sadržavala samo 700 recepata

za izradu pudinga.

U Britaniji, roast beef ili rosbif nosi pečat i potpis nacionalnog jela koje ima u sebi i kulturološko i nacionalno obilježje.

Na kraju obroka može se, umjesto slatkog, poslužiti i neki od sireva: engleski cheddar ili stilton s plavom plemenitom plijesni.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

- u čaj se dodaje toplo a ne hladno mlijeko, kušajte, okus je drugačiji
- kada pečete palačinke, gotove palačinke okrećite svaki puta kada dodajete novu - tako će sve ostati tople
- tijesto za palačinke se vremenom gruda, povremeno dodajte po malo tople vode (ako pravite više komada)
- kuhana jaja će se lakše ljuštiti ako u vodu u kojoj se kuhaju dodate žlicu soli. Kada su kuhana, prelijte ih vodom - i to pomaže da se lakše ljušte.

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

Pedijatrija, Ginekologija, Urologija, Neurologija, Gastroenterologija
Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest

Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Ellman-Radiotalsna kirurgija
Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Bioptron, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica

Poliklinika za vašu obitelj

	IŠČEZNUTI	BILJKA KOJA RODI KIVIJEV	KOSTURNICA (LAT.), OSUARIJ	BOLESNI LAZLJIVCI	NEKAD SLAVNA RUSKA KLIZALICA	KATOLIČKA HUMANI-TARNA UDRUGA	ALBANSKA TELEGRAFSKA AGENCIJA	... I KORUPCIJA	PORTUGAL	BERILIJ	DJELAT-NOST HEP	REŽIRAO VOLITE LI BRAHIMSA? ANATOLE	AMERIČKI TV VODITELJ, JAY
SLAVNA CRNA PANTERA MODNIH PISTA													
POPITI NA EKS									PISAC WIESEL NAŠ KRALJ RU-KOMETA				
GLUMITI KAO STATIST										"ETNIČKI" INDIJSKA SAVEZNA DRŽAVA (FON.)			
NAŠ POK. SPORTSKI NOVINAR, DARKO							KOJE JE KAO OVO OKRUGLO SLOVO						
ŽIVAHNO U GLAZBI								STARIJA GLUMICA NIELSEN ZELEN I OTOK					SLAVNA SPLITSKA MISICA (REKLAMA ZA PIPi)
TROSTRU-KA PAPI-N-SKA KRUNA							RUSKO MUŠKO IME (INAR) PLITICA NA VAGI						
IVICA DUKAN			ŠEF BROD-SKE PALU-BE (NO-ŠTROMO) POMORCI									"NORTH" TEŠKA OZLJEDA	
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	DUŠIKOV SPOJ (obrnuto: DIMI) VELEPOS-LANIK					"APOSTILB" NAJDULJA RIJEKA U PAKISTANU				PREDME-TAK ZA DUBOKU STAROST			
ŠPANJOL-SKI MAJOR-DOM				NJIŠTANJE, NJISAK U NJOJ PEČEMO PALACINKE						ETIOPSKI ODLIČNIK ROBINHO ILI COELHO			
GLUMAC SAGNER							ALBINOVA IMENJAKI-NJA BACITI U ŠTO						
BELGIJA		JUŽNOAME-RIČKI NOJ MORSKE RIBICE (GAVONI)						SJEVERNI JELEN, SOB GRČKO SLOVO					
MEDITE-RANSKA BILJKA OŠTRI LISTOVA						LOLA, BEKRIJA IGRA U PREFE-RANSU						SUMPOR KEMIJSKI ELEMENT ČZNAK: K	
GORNJI DIO ČIZME					URA ŽABLJI BATAK				ZEC ODMILA GALAMA				
PJEVAČ TOLEDANO (obrnuto: IVA)				DALMATIN-SKI ŠRAF-CIGER TIP ČIT-ROENA									STRAGA
DUBROV-NIK			ARNOLD ODMILA AM. TV SERIJA O ZATVORU					TURSKJE UŠATKE (HILALI) IVAN LENDL					
GRANA LIN-GVISTIKE, ONOMATO-LOGIJA											IVAN ZAJC NAJTANJE SLOVO		
RISKIRANJE						ZAKLJUČAK (LAT.)							

naomi campbell, ekstrati, elie, stativati, etn, tironi, ovakvo, animato, asta, tija, inarka, id, nostromo, n, imid, asb, pra, ajo, njiska, ras, martin, albina, b, nandu, irvas, agava, bečar, s, sara, sat, zek, avi, kacavida, du, arni, ilali, onomastika, iz, rizik, ilacija.

RJEŠENJE KRIŽALJKE:

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamučić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Dražen Prčić

Današnja priča, za razliku od većine objavljenih u ovoj specifičnoj novinskoj rubrici koja se pretežito bavi »davninom«, govori o događaju koji se dogodio nedavno, početkom ovoga mjeseca.

Na fotografiji snimljenoj 7. svibnja 2011. godine na obroncima Fruške gore pokraj Novoga Sada, nalazi se Ana Zolotić, višestruka sudionica Fruškogorskog maratona. Ana Zolotić je toga dana uspješno, po 13 put, stigla na cilj zadane pješačke rute.

»Izuzetno volim uživati u prirodi i često koristim trenutke slobodnoga vremena za boravak na otvorenom. Svojevremeno sam počela s pješčenjima do Palića, a kada sam saznala za sportsku manifestaciju pod nazivom Fruškogorski maraton, odlučila sam se i sama okušati u pješčenju po padinama ove najviše vojvođanske gore. Bilo je to 1997. godine i do danas, zaključno s ovim nedavnim, upisala sam trinaest maratona«, započela je Ana priču o lijepoj i zdravoj sportskoj aktivnosti na svježem zraku.

Specifičnost sportske manifestacije kakva je Fruškogorski maraton ogleda se u činjenici da svatko od sudionika, prema svojim sposobnostima, mogućnostima i afinitetima, može odabrati vrstu i dužinu staze na

kojoj će sudjelovati. Prvi ovakav maraton na obroncima Fruške gore održan je još 1978. godine u organizaciji Planinarskog – sportskog društva Željezničar iz Novog Sada (rubrika ipak ima određeni dodir sa svojom misijom očuvanja uspomena na prošlost, op. a), traje dva dana i uvijek se planira za prvi vikend u svibnju. Na startu u Popovici (10 km od Novoga Sada i 5 km od Srijemske Kamenice) svi sudionici dobivaju natjecateljske knjižice u kojima se nalaze prazne rubrike za ovjeru na kontrolnim točkama trase koju su izabrali. Popunjavanjem žigova na svim punktovima »svoje staze«, sudionici kojih je primjerice ove 2011. godine bilo 12.000, uspješno završavaju nastup na Fruškogorskom maratonu.

»Na svom prvom nastupu na kraju sam imala malu upalu mišića, jer nisam bila upoznata sa stazom koju smo trebali prepješčiti. Ipak je to gora, s usponima i padovima, ravninama i strminama, za razliku od naših savršeno ravničarskih staza i potova. Staza na kojoj sam debitirala na Fruškogorskom maratonu i danas je moj izbor, a njezinu dužinu od 17 km i 250 m uspijemo prijeći za nešto više od 4 sata. Naravno mogli bismo i brže, ali ovo nije klasična utrka već uživanje u boravku u prirodi. Nema nikakvog natjecateljskog karaktera, jer pobjednik je svatko tko se odluči sudjelovati. Tijekom pješčenja pravimo više stanki, odmaramo se, razgovaramo i jednostavno nastojimo što bolje iskoristiti svaki trenutak u lijepoj priro-

di. Obvezno pravimo odmore na kontrolnim točkama, a kako smo vremenski vezani jedino za vrijeme polaska našeg autobusa za Suboticu, nastojimo još malo i razvući naše sudjelovanje u ovoj manifestaciji. Ove je godine vrijeme bilo doista perfektno za pješčenje i sve je super proteklo, ali se moram prisjetiti i 2004. godine, kada je kiša padala nekoliko dana prije maratona i kada su mnogi razmišljali o prekidanju tradicije sudjelovanja. Ipak smo otišli, ali je staza zbog nakvašenosti bila znatno teža za svladavanje, bilo je i padova, blatnjave i teške obuće, ali smo ipak stigli do cilja«, prepričava Ana Zolotić.

Za sudjelovanje na ovoj lijepoj manifestaciji, ukoliko se »natječete« u amaterskoj kategoriji pješčenja na stazi od 17 km i 250 m, nije potrebna nikakva specijalna oprema.

»Treba ponijeti vodu ili neki osvježavajući napitak, te hranu, jer se tijekom pješčenja i dugotrajnijeg boravka u prirodi i na svježem zraku, mora ogladnjati i ožednjati. Sve to, uz možda neki rezervni odjevni rekvizit, stane u mali ranac i uz komotnu obuću ugodnu za višesatnu šetnju, spremni ste za pješčenje. Tradiciju sudjelovanja nastavljamo i sljedeće godine na 35. po redu Fruškogorskom maratonu, a pozvala bih i sve zainteresirane za lijepu pješčku aktivnost na svježem planinskom zraku da nam se pridruže«, ispričala je Subotičanka Ana Zolotić.

OČNA KUĆA

**optika i ordinacija
na jednom mjestu**

 551-045

Subotica

Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA

Tijekom godine postoji veliki broj internacionalnih praznika, tzv. svjetskih ili međunarodnih dana, ali i brojnih drugih koji su aktualni samo za određeno razdoblje, određenu državu, događaj... Svi oni služe da privuku pozornost svjetske javnosti na neke važne međunarodne probleme, da obilježe ili promoviraju neku ideju. U idućim brojevima pokušat ćemo za vas istražiti koji se datumi obilježavaju u svijetu te tko ih je utemeljio.

**MEĐUNARODNA GODINA
ŠUMA • 2011**

KALENDAR za sljedeći tjedan

- 20. svibanj - Dan zdravih gradova (Hrvatska)
- 21. svibanj - Međunarodni dan kulturne raznolikosti (UNESCO)
- 22. svibanj - Međunarodni dan biološke raznolikosti (biodiverziteta) (UN)
- 22. svibanj - Dan borbe protiv neželjene pošte (Spam) (Yahoo)
- 24. svibanj - Europski dan parkova (Federacija nacionalnih parkova Europe)
- 24. svibanj - Svjetski dan tkanja
- 24. svibanj - Međunarodni dan žena za mir i razoružanje
- 25. svibanj - Dan Afrike
- 25. svibanj - Dan ručnika (u čast Douglasa Adamsa i njegove knjige Autostoperski vodič kroz galaktiku)

Kako bi se naglasila važnost šuma u svijetu, moto Međunarodnog dana biološke raznolikosti 22. svibnja bit će slogan »Biološka raznolikost šuma«.

NOĆ MUZEJA NA DJEČJEM ODJELU GRADSKJE KNJIŽNICE SUBOTICA

Čitaonica, pričaonica, spavaonica i igraonica

U Subotici je u noći 14. na 15. svibnja u okviru Noći muzeja organiziran bogat program za sve, pa i za najmlađe sugrađane. Možda je najzanimljivije bilo na dječjem odjelu Gradske knjižnice gdje su djeca skupa s informatoricama ovog odjela provela ugodna tri sata. Na velikom krevetu postavljenom u dječjoj čitaonici, punom plišanih igračaka i jastuka mogle su se slušati priče za »laku noć«, prelistavati knjige, igrati se ili samo jednostavno ležati. Nesvakidašnja atmosfera za knjižnicu nije poremetila mališane koji su u velikom broju posjetili ovu lokaciju.

Zbog velikog interesiranja i žalosti kada je programu došao kraj ostalo je obećanje iz knjižnice da će ovakve događaje priređivati češće.

RAZMJENA UČENIKA SUBOTICE I SEGEDINA

Dva europska ZOO vrta

Proteklog je tjedna veselo bilo i u znaku izleta u Osnovnoj školi »Ivan Milutinović« u Subotici, koja je sudjelovala u IPA projektu prekogranične suradnje Srbije i Mađarske ZOO vrta Palić. Svakoga dana od 10. do 13. svibnja i u dva termina u travnju, po stotinjak, odnosno ukupno 600 učenika ove škole iz Subotice i Male Bosne uputilo se put segedinskog ZOO vrta Vadaspark. Sreća je bila vidljiva na licima mališana koji su se za ovaj odlazak pripremali oko mjesec dana, a po povratku svatko je imao svoje komentare, naravno pozitivne. Zdenko je rekao kako je presretan što je vidio merkatte o kojima je toliko čitao, Martina je dodala da je sve bilo fantastično ali ipak kratko, Hermina je bila oduševljena što u Segedinu životinje ne žive u kavezima, a Ivana što je upoznala nove prijatelje.

Tako se za Segedin kretalo u ranim jutarnjim satima, nitko nije zakasnio. Učenike iz Subotice, podijeljene u 6 skupina, u Mađarskoj je dočekao zanimljiv program. Svakoj se skupini priključila i skupina učenika sličnog uzrasta iz Segedina, pa su skupa šetali i sudjelovali u radionicama pripremljenim za njih. Bile su to razne igrice, natjecanja, predavanja, kontakt sa životinjama i slično. Druženje je završeno zajedničkim ručkom, a mnogi su i razmijenili e-maile i telefone. Vjerujem, za mnoge od njih bit će to početak divnog prijateljstva. Istodobno u ZOO vrtu na Paliću realiziran je identičan program za učenike iz segedinskih osnovnih škola.

»Dva europska ZOO vrta« naziv je IPA projekta prekogranične suradnje Srbije i Mađarske koji 85 posto financira Europska Unija iz predpristupnih fondova. Pokraj učenika iz OŠ »Ivan Milutinović« iz Subotice i Male Bosne u projektu su sudjelovali i učenici OŠ »Majšanski put« iz Subotice i »Miroslav Antić« s Palića, što je 3260 djece iz našeg grada i isto toliko iz Segedina«, istaknula je Mirjana Alapović, koordinatorica obrazovanja i promotivnih aktivnosti u ZOO vrtu Palić. Osim razmjene djece projektom će biti izgrađena i jedna staja s učionicom, organizirana razmjena uposlenika u ZOO vrtu i opremanje učionice potrebnim učilima i opremom. Glavni partneri projekta su Samouprava grada Segedina i Vadaspark – ZOO vrt iz Segedina. Cilj projekta je upoznavanje djece sa značajem očuvanja zaštite okoliša, prirodnim vrijednostima i regionalne pripadnosti nevezano za zemlju državu u kojoj žive.

20. svibnja 2011.

IZLOŽBA INOVATORA INOVA – MLADI U ZAGREBU

Zapažen nastup vojvođanskih učenika

David Nemet, učenik VI. razreda Osnovne škole »Ivan Milutinović« iz Male Bosne, i tri učenika iz Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta - Hrvoje Benčik (VI. razred), Marko Stantić i Grgo Stantić, obojica VII. razred, sudjelovali su na izložbi radova mladih inovatora Inova - mladi u Zagrebu. Izložba je održana 7. svibnja.

Inova - mladi tradicionalna je i najveća izložba dostignuća mladih zagrebačkih inovatora svih uzrasta uz goste iz cijele Hrvatske i prijatelje iz inozemstva, koja se od 2001. godine svake godine održava prve subote u svibnju.

Inova - mladi je program Saveza inovatora Zagreba, Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Saveza udruga pedagoga tehničke kulture Zagreba, Udruga inovatora Fakulteta strojarstva i brodogradnje i zagrebačkih udruga mladih inovatora s ciljem da velikom izložbenom manifestacijom potiču dalji razvoj inovatorstva mladih u gradu Zagrebu.

Pokraj ova četiri učenika, koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, u Zagrebu se sa svojim uradcima predstavilo još pet učenika iz Subotice (OŠ »Kizur Istvan«, OŠ »Ivan Goran Kovačić« i Tehnička škola) i jedan iz Sremske Mitrovice.

Subotica je prvi put sudjelovala na ovoj prestižnoj izložbi. Ovo je nastavak nedavno uspostavljene suradnje Društva nastavnika tehničkog i informatičkog obrazovanja Subotice i Saveza udruga pedagoga tehničke kulture Zagreba.

Na ovogodišnjoj, 11. po redu izložbi svoje je inovacije (čak 256) izložilo 450 izlagača iz 67 osnovnih i srednjih škola, fakulteta i udruga iz: Zagreba, Osijeka, Belog Manastira, Dugog Sela, Velike Gorice, Šibenika, Samobora, Karlovca, Rijeke, Sarajeva, Banjaluke, Prijedora, Subotice i Srijemske Mitrovice.

Iako prvi, nastup subotičkih učenika koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku bio je zapažen. David Nemet je izradio maketu elevatora, Hrvoje Benčik solarne kuće, Marko Stantić je napravio maketu crkve Svetog križa koja treba biti izgrađena u Ljutovu, a Grgo Stantić rešetkastog mosta. Rezultati natjecanja bit će poznati 27. svibnja.

**PETAK
20.5.2011.**

06.00 - Najava programa
06.05 - Trenutak spoznaje (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.07 - Hotel dvorac Orth 4
09.52 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Krstarenja svjetskim
ljepotama: Dubai -
Muskat: Od putova
tamjana do putova
crnoga zlata,
dokumentarna serija
11.15 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga
srca, telenovela
13.20 - Divlji Plamen 4, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14.20 - Drugo mišljenje
15.00 - Dharma i Greg 3
15.25 - S međunarodne
smotre folklor:
Rumunjska, Albanija,
Češka - emisija pučke
i predajne kulture
16.00 - Iza ekrana
16.50 - Putem europskih
fondova
17.05 - Hrvatska uživo
17.40 - Dobro je znati, emisija
18.15 - U istom loncu,
kulinarski show
19.30 - Dnevnik
20.10 - Mjesec ratnog filma:
Pearl Harbour,
američki film
23.10 - Dnevnik 3
23.40 - Vijesti iz kulture
23.50 - Peti dan, talk show
00.45 - Filmski maraton -
ciklus filmova Anga
Leeja: U ravnoteži,
tajvanski film
02.30 - Filmski maraton:
Cmok-cmok, bang-bang
- američki film (R)
04.10 - Dharma i Greg 3, (R)
04.35 - Muškarci na stablima
2, serija (R)
05.20 - U istom loncu,
kulinarski show (R)

06.25 - Najava programa
06.30 - Gospodarica tvoga
srca, telenovela (R)
07.15 - 101 dalmatinac
07.35 - Batman i hrabri
superjunaci, crtana serija
08.00 - Mala TV

-- -- - TV vrtić: Jurin san
-- -- - Patuljkove priče
-- -- - Tajni dnevnik patke
Matilde: Film
08.30 - Dvorac igračaka 1,
serija za djecu
08.50 - Školski program:
Zdrava prehrana
-- -- - Puni krug
09.35 - Mega Mindy, serija(R)
10.00 - Prijenos sjednice
Hrvatskog sabora
13.45 - Mala TV (R)
14.15 - Shiloh 3: Spas za
Shiloha, američki film
16.00 - Hotel dvorac Orth 4,
serija (R)
16.45 - Briljanteen
17.25 - Ritam tjedna, glazbeni
magazin
18.00 - Divlji Plamen 4, (R)
18.45 - Krstarenja svjetskim
ljepotama: Dubai -
Muskat: Od putova
tamjana do putova
crnoga zlata,
dokumentarna serija (R)
19.40 - Hit dana
20.00 - Sve je bijelo u
Barkingu, dok. film
21.15 - Muškarci na stablima
2, serija
22.05 - Bez izlaza, mini-serija
23.35 - Na rubu znanosti
00.25 - Garaža
00.55 - Noćni glazbeni program

06:30 Naši najbolji dani, serija
07:20 Bakugan, crtana serija
07:40 Bumba, crtana serija
07:55 Roary, crtana serija
08:10 Peppa, crtana serija
08:30 Tomica i prijatelji
09:10 Pobjeda ljubavi, serija R
10:05 Čuvar pravde, serija
11:05 Nate berkus show
12:05 IN magazin R
13:00 Pobjeda ljubavi, serija
14:00 Asi, serija R
15:00 Najbolje godine, serija
16:00 Masterchef, reality
show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Najbolje godine, serija
21:25 Masterchef, reality show
23:05 Connorov rat, film
00:50 Ubojite misli film
02:45 Ezo TV, tarot show
03:35 Nuklearna katastrofa,
igrani film R
05:05 Sunčevo uništenje, film
06:30 Kraj programa

05.30 RTL Danas,
informativna emisija (R)

06.05 Aurora, telenovela (R)
06.55 Nasljednici, (R)
07.45 Dragon Ball Z,
animirana serija (R)
08.10 Ezel, dramska serija (R)
09.30 Ekkluziv Tabloid,
magazin (R)
10.00 Big Brother - uživo iz
kuće, reality show
11.30 Večera za 5, lifestyle
emisija (R)
12.25 Aurora, telenovela
13.15 Big Brother - uživo iz
kuće, reality show
14.05 Nasljednici, telenovela
14.55 Sutkinja Amy, dramska
serija (dvije epizode)
16.35 Zakon i red, serija
17.20 Bibin svijet, serija (R)
18.00 Ekkluziv Tabloid,
magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle
emisija
20.00 Hrvatska traži zvijezdu,
glazbeni show, uživo
22.15 Big Brother, reality show
23.15 Hrvatska traži zvijezdu
- odluka, glazbeni
show, uživo
23.50 Ljubav iz snova, film,
romantična komedija
00.25 RTL Vijesti
00.40 Ljubav iz snova, film,
romantična komedija
(nastavak)
01.55 Danteov vrh, igrani
film, akcijski
03.45 Astro show, emisija uživo
04.45 RTL Danas (R)

**SUBOTA
21.5.2011.**

06.05 - Najava programa
06.10 - Drugo mišljenje (R)
07.00 - Iza ekrana (R)
07.30 - S međunarodne
smotre folklor:
Rumunjska, Albanija,
Češka - emisija pučke i
predajne kulture (R)
08.00 - Hrvatska kronika BiH
08.15 - Kinoteka - ciklus
klasičnog vesterna:
Pljačkaši vlaka,
američki film
09.45 - Skica za portret
09.50 - Vijesti iz kulture
10.00 - Vijesti
10.10 - Kućni ljubimci
10.45 - Rijeke Hrvatske:
Mrežnica, dok. serija
11.15 - Normalan život
12.00 - Dnevnik
12.30 - Veterani mira, emisija
13.15 - Prizma
14.00 - Duhovni izazovi,
međureligijski magazin
14.35 - Eko zona
15.00 - Skica za portret: Vlasta

Žanić
15.15 - Opera box
15.45 - Jelovnici izgubljenog
vremena
16.05 - Euromagazin
16.40 - Vijesti
16.50 - Reporteri
17.55 - Istočnoafrički tektonski
jarak - srce afričke
divljine, dok. serija
18.45 - Potrošački kod
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Otok, američki film
22.25 - Vijesti
22.40 - Vijesti iz kulture
22.45 - Večernji hit: Vještice
iz Eastwicka,
američki film
00.45 - Filmski maraton:
Ledina, srpsko-hrvatsko-
bugarski film (R)
02.05 - Filmski maraton:
Pljačkaši vlaka,
američki film (R)
03.35 - Skica za portret
03.55 - Reporteri (R)
04.55 - Eko zona (R)
05.20 - Potrošački kod (R)

07.00 - Panorame turističkih
središta Hrvatske
08.10 - Najava programa
08.15 - Patak Frka
08.40 - Bijeg lukavog lisca,
serija za djecu
09.05 - Vrijeme je za Disneyja:
Einsteinčići
09.30 - Vrijeme je za Disneyja:
Einsteinčići
09.55 - Pseća ophodnja,
serija za djecu (R)
10.20 - ni DA ni NE: Državna
matura
11.20 - Velika krađa vlaka
587, američki film
za djecu
12.55 - Filmska matineja:
Dobra vještica,
kanadski film
14.55 - 4 zida
15.35 - Čovjek koji je uhvatio
Eichmanna,
američki film
17.15 - Magazin nogometne
Lige prvaka
17.45 - 20. smotra klapa -
Senj, snimka
18.40 - HNL - emisija
18.55 - HNL: Dinamo - Split,
prijenos
20.50 - HNL - emisija
21.15 - Zaštitnica svjedoka 1,
serija
21.55 - Vrijeme je za jazz:
Zašto volim jazz
23.20 - HNL - emisija
00.20 - Ponoćna predstava
01.20 - KS automagazin (R)
01.50 - 4 zida (R)
02.25 - Noćni glazbeni program

06:35 Bračne vode, serija
07:05 Najgori tjedan, serija
07:35 Fifi i cvjetno društvo
07:50 Timmy Time
08:05 Peppa, crtana serija
08:25 Bakugan II - New
Vestroia, crtana serija
08:50 Chuggington
09:05 Beyblade metal fusion,
crtana serija
09:30 Winx, crtana serija
09:55 Najbolje godine, R
12:55 Molim te premotaj, film
14:55 Prazne priče, film
16:40 Provjereno
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Provjereno R - nastavak
17:45 Lud, zbunjen, normalan
18:30 Lud, zbunjen, normalan
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Inidana Jones i
posljednji križarski rat,
igrani film
22:25 Zmije u avionu, film
00:25 Kralj kaveza, film
02:10 Ezo TV, tarot show
03:40 Connorov rat, film R
05:10 Kraj programa

06.20 RTL Danas, (R)
06.55 Vragolasti Denis,
animirani film
07.25 Dragon Ball Z,
film (dvije epizode)
08.20 Ekkluziv Tabloid,
magazin (R)
08.45 Učilica, kviz za djecu
09.35 Ljubav iz snova, film,
romantična komedija
11.30 Goli pištolj 3, igrani
film, komedija (R)
13.05 Hrvatska traži zvijezdu,
glazbeni show, snimka (R)
15.40 Provincijalci, igrani
film, komedija (R)
17.25 Zvijezde Ekstra:
Natasha Richardson,
zabavna emisija
18.30 RTL Danas
19.05 Big Brother, reality show
20.00 Arthur u zemlji
Minimoya, igrani film,
obiteljski/ avanturistički
22.00 Kuća debele mame 2,
igrani film, komedija
23.45 Doom, film, horor/
znanstveno-fantastični
01.35 Astro show,
emisija uživo
02.35 RTL Danas,
informativna emisija (R)
03.10 Big Brother, reality
show (R)
03.55 Prijetnja,
igrani film, triler

**NEDJELJA
22.5.2011.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin (R)
06.25 - Euromagazin (R)
07.10 - Mala TV:
--- - TV vrtić: Puž (R)
--- - Ninin kutak: Magične gumice
--- - Danica i koza
--- - Tajni dnevnik patke Matilde: Film (R)
--- - Brlog: Roda (R)
--- - Čarobna ploča - 7 kontinenata: Primorska Hrvatska (R)

08.00 - Prijatelji 1.
09.00 - Nora Fora, TV igra
09.52 - Vijesti iz kulture
10.00 - Vijesti
10.10 - Monk 7, serija
10.55 - Monk 7, serija
11.40 - manjinski MOZAIK
12.00 - Dnevnik
12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.37 - HAZU portreti: Andrija Mohorovićić
15.50 - Vijesti
15.57 - Moj prijatelj Willy, američko-francuski film
17.44 - Globalno sijelo
18.15 - Lijepom našom: Osijek (2/2)
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.05 - Stipe u gostima 2, serija
21.50 - Crvena prašina, hrvatski film
23.35 - Vijesti
23.50 - Vijesti iz kulture
00.00 - Ciklus europskog filma: Jestem, poljski film
01.35 - Monk 7, serija (R)
02.20 - Monk 7, serija (R)
03.05 - Skica za portret
03.20 - Globalno sijelo
03.50 - Lijepom našom: Osijek (2/2) (R)
04.50 - Plodovi zemlje (R)

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
07.40 - Najava programa
07.45 - Martina Filjak i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Nikše Bareze
08.45 - Zlatna kinoteka: The Champ, američki film
10.40 - Biblija
10.50 - Portret crkve i mjesta: Ljubač
12.05 - Filmska matineja:

Ubojstvo na Karibima
- Prema romanu Agathe Christie, američki film
13.45 - Garaža
15.25 - Uskrsfest 2011., snimka
16.55 - Rukomet PH (M): Međimurje - Zagreb, prijenos
18.30 - Olimp - sportska emisija
18.40 - Vaterpolo, PH - prijenos 4. utakmice finala
19.55 - Večeras
20.00 - Ciklus filmskog spektakla: Kum 3, američki film
22.55 - Filmski boutique: U raljama ludila, američki film
00.25 - Noćni glazbeni program

05:15 Čarobnice, serija
06:15 Fifi i cvjetno društvo
06:30 Timmy Time
06:45 Peppa, crtana serija
07:05 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
07:30 Lego Ninjago, crtana serija
07:45 Chuggington, crtana serija
08:00 Beyblade metal fusion, crtana serija
08:25 Winx, crtana serija
08:50 Automotiv, auto-moto magazin
09:20 Magazin Lige prkava, sportski magazin
09:50 Najgori tjedan, serija R
12:35 Njeno pravo, serija
14:35 Inidana Jones i posljednji križarski rat, film
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Masterchef, reality show R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Nema rezervacija, film
21:55 Lud, zbunjen, normalan
22:30 Lud, zbunjen, normalan
23:20 Red carpet, showbiz magazin
00:50 Kralj kaveza, igrani film R
02:35 Svi mrze Chrisa, serija
03:05 Potpuna pomrčina, igrani film
04:45 Red carpet, showbiz magazin R
05:55 Automotiv, auto-moto magazin R
06:20 Kraj programa

07.00 RTL Danas, informativna emisija (R)
07.35 Vragolasti Denis, animirani film (R)
08.00 Dragon Ball Z, film (tri epizode)
09.20 Goli pištolj 3, igrani film, komedija (R)

HRT1, NEDJELJA, **22.5.2011., 00.00** **CIKLUS EUROPSKOG FILMA** **JESTEM – poljski film** **(JESTEM, 2005.)**

Drama. U veljači 2002. godine u Lodzu policija je zadržala jednog dječaka. Dječak je, nakon što je pobjegao iz sirotišta, šest mjeseci živio sam u napuštenoj šupi u blizini naselja. Stanovnici naselja primijetili su malog skvotera, ali nikome nije palo na pamet da se za njega pobrine ili pokaže ikakvo zanimanje, kao da ga nije ni bilo... Mongrel (P. Jagielski) preživljava na nezamisliv način. Iako ima tek jedanaest godina, uspijeva preživjeti i ljeta i zime u svom tajnom skrovištu u kojem je sakupio osnovne stvari koje mu trebaju za život, ponešto zarađuje skupljajući otpad. Ponekad posjeti

majku koja ga je napustila i koja se ne može brinuti o njemu, jer se ne može brinuti ni o sebi. Ovaj potresan, neobičan film režirala je Dorota Kędzierzawska. Nakon završetka filma, izjavila je kako ju je za tu priču nadahnulo susret s jednim neobičnim dječakom. Film Jestem je osvojio niz nagrada.

Uloge: Piotr Jagielski, Agnieszka Nagorzyska, Edyta Jungowska, Basia Szkaluba, Pawel Wilczak

Scenaristica i redateljica:
Dorota Kędzierzawska

10.55 Plava laguna, igrani film, pustolovna ljubavna drama
12.55 Kuća debele mame 2, igrani film, komedija (R)
14.45 Arthur u zemlji Minimoya, igrani film, obiteljski/avanturistički (R)
16.40 Discovery: Preživjeti divljinu - Teksas, dokumentarna serija
17.40 Ekkluziv s Tatjanom Jurić, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Galileo, zabavno-znanstvena emisija
20.00 Big Brother, reality show, uživo
22.00 CSI: Miami, serija (tri epizode)
00.40 Astro show, emisija uživo
01.40 RTL Danas, (R)
02.15 Doom, film, horor/znanstveno-fantastični

PONEDJELJAK **23.5.2011.**

05.40 - Najava programa
05.45 - Rijeka: More (R)
06.15 - Mir i dobro (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.05 - Hotel dvorac Orth 4
09.50 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Krstarenja svjetskim ljepotama: Sultanat Oman - Od tamjana do crnog zlata, dokumentarna serija
11.13 - Treća dob, emisija
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Divlji Plamen 4, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik

14.20 - Znanstvena petica
14.50 - Znanstvene vijesti
15.00 - Dharma i Greg 3, humoristična serija
15.25 - Glas domovine
16.00 - Tvoja sam sudbina
16.50 - Vijesti
18.15 - 8. kat, talk show
19.30 - Dnevnik
20.10 - TV Bingo
20.35 - Puls Hrvatske
21.50 - Svijet profita
22.30 - Dnevnik 3
23.10 - Zagrebačka filharmonija pod ravnanjem Marka Letonje
00.10 - Retrovizor: Dodir života i smrti 1, serija
00.55 - Retrovizor: Dragi John 4, serija (R)
01.20 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 6
02.05 - Završni udarac 3, (R)
02.45 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
03.30 - Dharma i Greg 3, humoristična serija (R)
03.50 - Trava zelena 2, humoristična serija (R)
04.15 - Skica za portret
04.20 - Glas domovine (R)
04.50 - Znanstvena petica (R)
05.20 - 8. kat, talk show (R)

06.17 - Najava programa
06.22 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.07 - 101 dalmatinac
07.32 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
07.55 - Mala TV
--- - TV vrtić
--- - Brlog
--- - Čarobna ploča - 7 kontinenata
08.25 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu
08.50 - Školski program
--- - Ton i ton
--- - Na glasu

09.35 - Mega Mindy, serija (R)
10.00 - Tvoja sam sudbina, telenovela (R)
10.45 - Lijepom našom: Osijek (2/2) (R)
11.45 - Ritam tjedna, glazbeni magazin (R)
12.20 - Mala TV (R)
12.50 - Školski program (R)
13.40 - Treasure Hunt: The Legend of Tillamook Gold, američki film
15.45 - Hotel dvorac Orth 4
16.30 - Šaptač psima 4
17.20 - Johnny Bravo
17.40 - Trava zelena 2, serija
18.10 - Divlji Plamen 4, (R)
18.55 - Krstarenja svjetskim ljepotama: Sultanat Oman - Od tamjana do crnog zlata, dokumentarna serija (R)
19.50 - Hit dana
20.00 - Braća i sestre 3, serija
20.45 - Glee, serija za mlade
21.30 - Završni udarac 3, serija
22.20 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23.15 - Treasure Hunt: The Legend of Tillamook Gold, američki film (R)
01.05 - Noćni glazbeni program

06:30 Naši najbolji dani, serija
07:15 Bakugan, crtana serija
07:40 Bumba, crtana serija
08:00 Roary, crtana serija
08:15 Peppa, crtana serija
08:35 Tomica i prijatelji
09:15 Pobjeda ljubavi, R
10:05 Čuvar pravde, serija
11:05 Nate Berkus show
12:05 In magazin R
13:00 Pobjeda ljubavi, serija
14:00 Najbolje godine, R
15:30 Masterchef, reality show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Asi, serija
21:00 Najbolje godine, serija
22:00 Masterchef, reality show
23:05 Večernje vijesti
23:25 Jesse Stone: Noćni prijelaz, igrani film
01:00 Igra s vatrom, film
02:35 Medij, serija
03:25 Ezo TV, tarot show
04:25 Bračne vode, serija
04:50 Bračne vode, serija
05:15 Čuvar pravde, serija R
06:00 IN magazin R
06:30 Kraj programa

06.20 RTL Danas, (R)
06.55 Aurora, telenovela (R)
07.45 Nasljednici, (R)
08.40 Dragon Ball Z, animirani film (R)
09.20 Ekkluziv s Tatjanom Jurić, magazin (R)
10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
11.15 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.05 Aurora, telenovela
13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
13.40 Nasljednici, telenovela
14.30 Plava laguna, film, pustolovna ljubavna drama
16.25 Vjetar smrti, igrani film, akcijski triler
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Big Brother, reality show
22.00 Umri muški 3, igrani film, akcijski
00.20 RTL Vijesti
00.35 CSI: Miami, serija (R)
01.20 Big Brother, reality show (R)
02.15 Astro show, emisija uživo
03.15 CSI: Miami, serija (R)
04.00 RTL Danas, (R)

UTORAK 24.5.2011.

05.55 - Najava programa
06.00 - Treća dob, emisija za umirovljenike (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Hotel dvorac Orth 4
09.50 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Krstarenja svjetskim ljepotama: Teretni brod za Kinu - Od Šangaja do Hong Konga,

dokumentarna serija
11.12 - Debbie Travis preuređuje 3
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Divlji Plamen 4, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Među nama
15.00 - Dharma i Greg 3
15.25 - Proces
16.00 - Tvoja sam sudbina
16.50 - Vijesti
18.15 - 8. kat, talk show
19.30 - Dnevnik
20.10 - Iskustvo otoka: Mljet 1960.- danas, dokumentarni film
21.00 - Misija: Zajedno
21.55 - Paralele
22.30 - Dnevnik 3
23.05 - Putem europskih fondova (R)
23.25 - Leonard Bernstein: Razmišljanja, glazbeno-dokumentarni film
00.20 - Retrovizor: Dodir života i smrti 1, serija
01.10 - Retrovizor: Dragi John 4, serija (R)
01.35 - Retrovizor: Ksenia - princeza ratnica 6
02.20 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
03.05 - Dharma i Greg 3, (R)
03.30 - Trava zelena 2, (R)
04.00 - Skica za portret
04.05 - Paralele (R)
04.35 - Debbie Travis preuređuje 3 (R)
05.20 - 8. kat, talk show (R)

06.15 - Najava programa
06.20 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.05 - 101 dalmatinac
07.30 - Batman i hrabri superjunaci, crtana serija
07.55 - Mala TV
08.25 - Dvorac igračka 1, serija za djecu
08.50 - Školski program
09.35 - Mega Mindy, serija za djecu (R)
10.00 - Tvoja sam sudbina, telenovela (R)
10.50 - Globalno sijelo (R)
11.20 - Prizma, (R)
12.05 - Euromagazin (R)
12.40 - Mala TV (R)
13.10 - Školski program (R)
14.00 - When Zachary Beaver Came to Town, američki film
15.45 - Hotel dvorac Orth 4
16.30 - Šaptač psima 4
17.20 - Johnny Bravo
17.40 - Trava zelena 2, serija
18.10 - Divlji Plamen 4, (R)
18.55 - Krstarenja svjetskim

ljepotama: Teretni brod za Kinu - Od Šangaja do Hong Konga, dok.serija (R)
19.50 - Hit dana
20.00 - Braća i sestre 3, serija
20.50 - Ciklus komedija: Ugledni gospodin, film
22.40 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23.35 - When Zachary Beaver Came To Town, američki film (R)
01.10 - Noćni glazbeni program

06:30 Naši najbolji dani, serija
07:15 Neustrašivi Scooby doo
07:40 Bakugan, crtana serija
08:05 Bumba, crtana serija
08:20 Roary, crtana serija
08:30 Tomica i prijatelji
09:10 Pobjeda ljubavi, serija R
10:05 Čuvar pravde, serija
11:05 Nate Berkus show
12:05 IN magazin R
13:00 Pobjeda ljubavi, serija
14:00 Asi, serija R
15:00 Najbolje godine, R
16:00 Masterchef, R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Asi, serija
21:00 Najbolje godine, serija
22:00 Masterchef, reality show
23:05 Večernje vijesti
23:25 16 blokova, igrani film
01:20 Twin Peaks, igrani film
03:30 Medij, serija 2/19
04:20 Ezo TV, tarot show
04:55 Bračne vode, serija
05:20 Bračne vode, serija
05:45 Čuvar pravde, serija R
06:30 Kraj programa

05.30 RTL Danas, (R)
06.05 Aurora, telenovela (R)
06.55 Nasljednici, (R)
07.45 Dragon Ball Z, (R)
08.10 Ezel, dramska serija (R)
09.30 Ekkluziv Tabloid, (R)
10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
11.15 Večera za 5, (R)
12.05 Aurora, telenovela
13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
13.20 Nasljednici, telenovela
14.10 Vjetar smrti, igrani film, akcijski triler
15.45 Kako se Stella vratila u formu, igrani film
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Ezel, dramska serija

21.00 Big Brother, reality show
22.00 CSI, kriminalistička serija (dvije epizode)
23.50 RTL Vijesti
00.05 Umri muški 3, film
02.10 Astro show, emisija uživo
03.10 Big Brother, reality show (R)
04.05 RTL Danas, (R)

SRIJEDA 25.5.2011.

06.05 - Najava programa
06.10 - Među nama (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Hotel dvorac Orth 4
09.50 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Krstarenja svjetskim ljepotama: Teretnim brodom po Tihom oceanu - Od Hong Konga do Los Angelesa, dokumentarna serija
11.13 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Divlji Plamen 4, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Ekumena, religijski kontakt program
15.00 - Dharma i Greg 3
15.25 - Alpe Dunav Jadran
16.00 - Tvoja sam sudbina
16.50 - Vijesti
18.10 - 8. kat, talk show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Kapelski kresovi, serija
21.25 - Bitange i princeze 4, humoristična serija
22.00 - Nazovi 112, dokumentarna serija
22.35 - Dnevnik 3
23.15 - Drugi format
00.10 - Retrovizor: Dodir života i smrti 1, serija
00.55 - Retrovizor: Dragi John 4, serija (R)
01.20 - Retrovizor: Ksenia - princeza ratnica 6
02.05 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
02.50 - Dharma i Greg 3, humoristična serija (R)
03.10 - Skica za portret
03.25 - Alpe Dunav Jadran (R)
03.55 - Drugi format (R)
04.40 - Oprah show (R)
05.25 - 8. kat, talk show (R)

06.25 - Najava programa
06.30 - Gospodarica tvoga

srca, telenovela (R)
07.15 - 101 dalmatinac
07.35 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
08.00 - Mala TV
08.30 - Dvorac igračka 1, serija za djecu
08.50 - Školski program
09.35 - Mega Mindy, serija (R)
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora ili reprizni program
13.25 - Mala TV (R)
13.55 - Nada, američki film (R)
15.45 - Hotel dvorac Orth 4, serija (R)
16.30 - Šaptač psima 4
17.20 - Trava zelena 2, serija
17.50 - Divlji Plamen 4, (R)
18.35 - Krstarenja svjetskim ljepotama: Teretnim brodom po Tihom oceanu - Od Hong Konga do Los Angelesa, dok. serija (R)
19.30 - Hit dana
19.45 - Hrvatski nogometni kup, finale - emisija
20.05 - Hrvatski nogometni kup: Varaždin - Dinamo, prijenos
22.05 - Hrvatski nogometni kup, finale - emisija
22.35 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23.30 - Nada, američki film (R)
01.05 - Noćni glazbeni program

06:30 Naši najbolji dani
07:15 Neustrašivi Scooby doo
07:40 Bakugan, crtana serija
08:05 Bumba, crtana serija
08:20 Roary, crtana serija
08:30 Tomica i prijatelji
09:10 Pobjeda ljubavi, serija
10:05 Čuvar pravde, serija
11:05 Nate Berkus show
12:05 IN magazin R
13:00 Pobjeda ljubavi, serija
14:00 Asi, serija R
15:00 Najbolje godine, serija R
16:00 Masterchef, reality show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom,
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Asi, serija 95/110
21:00 Najbolje godine, serija
22:00 Masterchef, reality show
23:05 Večernje vijesti
23:25 Ubij me nježno, film
01:20 16 blokova, film R
03:10 Na putu prema dolje
04:00 Ezo TV, tarot show
05:00 Bračne vode, serija
05:25 Bračne vode, serija
05:45 Čuvar pravde, serija R
06:30 Kraj programa

05.30 RTL Danas, (R)
 06.05 Aurora, telenovela (R)
 06.55 Nasljednici, (R)
 07.45 Dragon Ball Z, (R)
 08.10 Ezel, dramska serija (R)
 09.30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 11.15 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.05 Aurora, telenovela
 13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 13.15 Nasljednici, telenovela
 14.05 Kako se Stella vratila u formu, film, romantična komedija
 16.15 Osveta šmokljana 4, igrani film, komedija
 18.00 Ekkluziv Tabloid
 18.30 RTL Danas
 19.05 Večera za 5
 20.00 Ezel, dramska serija
 21.00 Big Brother, reality show
 22.15 CSI: NY, serija
 23.10 CSI, serija
 00.05 RTL Vijesti
 00.20 CSI, serija
 01.10 Big Brother, reality show (R)
 02.00 Astro show, emisija uživo
 03.00 CSI, serija (R)
 03.45 RTL Danas, informativna emisija (R)

**ČETVRTAK
26.5.2011.**

06.05 - Najava programa
 06.10 - Ekumena, (R)

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Hotel dvorac Orth 4
 09.50 - Vijesti iz kulture (R)
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Krstarenja svjetskim ljepotama: Irrawaddy - Burmanska sveta rijeka, dokumentarna serija
 11.13 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13.20 - Roditelji i djeca, serija
 14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14.20 - Trenutak spoznaje
 15.00 - Dharma i Greg 3, serija
 15.25 - Epilog, emisija o kazalištu
 16.00 - Tvoja sam sudbina
 16.50 - Vijesti
 18.15 - 8. kat, talk show
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - 1 protiv 100, kviz
 21.05 - Razred 2011.
 21.35 - Pola ure kulture
 22.15 - Dnevnik 3
 22.55 - Vatikan Ivana Pavla II.: Država i diplomacija, dokumentarna serija
 23.25 - Razred 2011. (R)
 23.55 - Retrovizor: Dodir života i smrti 1, serija
 00.40 - Retrovizor: Dragi Johnie 4, serija (R)
 01.05 - Retrovizor: Ksenia - princeza ratnica 6, serija
 01.50 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
 02.35 - Dharma i Greg 3, humoristična serija (R)
 02.55 - Trava zelena 2, (R)

03.25 - Skica za portret
 03.40 - Epilog, emisija o kazalištu (R)
 04.05 - Pola ure kulture (R)
 04.35 - Oprah show (R)
 05.20 - 8. kat, talk show (R)

06.15 - Najava programa
 06.20 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
 07.05 - 101 dalmatinac
 07.30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
 07.55 - Mala TV
 --- - TV vrtić
 --- - Crtani film
 --- - EBU drama za djecu
 08.25 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu
 08.50 - Školski program:
 --- - Kokice
 --- - Abeceda EU
 09.35 - Mega Mindy, serija za djecu (R)
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora ili reprizni program
 13.30 - Mala TV (R)
 --- - TV vrtić (R)
 --- - Crtani film (R)
 --- - EBU drama za djecu (R)
 14.00 - Morski vuk, američki film (R)
 15.45 - Hotel dvorac Orth 4, serija (R)
 16.30 - Šaptač psima 4
 17.20 - Trava zelena 2, humoristična serija
 18.10 - Roditelji i djeca, serija (R)
 18.55 - Hit dana

19.15 - Rim: Atletika
 Dijamantna liga, prijenos
 22.25 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
 23.20 - Morski vuk, američki film (R)
 00.50 - Noćni glazbeni program

06.30 Naši najbolji dani
 07.15 Neustrašivi Scooby doo
 07.40 Bakugan, crtana serija
 08.05 Bumba, crtana serija
 08.20 Roary, crtana serija
 08.30 Tomica i prijatelji
 09.10 Pobjeda ljubavi, serija R
 10.05 Čuvar pravde, serija
 11:05 Nate Berkus show
 12:05 IN magazin R
 13:00 Pobjeda ljubavi, serija
 14:00 Asi, serija R
 15:00 Najbolje godine, R
 16:00 Masterchef, reality show R
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:10 Pod sretnom zvijezdom
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Asi, serija
 20:45 Najbolje godine, serija
 21:45 Masterchef, reality show
 22:45 Provjereno, informativni magazin
 23:40 Večernje vijesti
 00:00 Apokalipsa, igrani film
 01:45 Pauk, igrani film
 03:20 Ezo TV, tarot show
 04:20 Vjerovali ili ne, dokumentarna serija
 04:45 Čuvar pravde, R

05:30 IN magazin R
 06:10 Kraj programa

05.30 RTL Danas, informativna emisija (R)
 06.05 Aurora, telenovela (R)
 06.55 Nasljednici, (R)
 07.45 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
 08.10 Ezel, dramska serija (R)
 09.30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 11.15 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.05 Aurora, telenovela
 13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 13.25 Nasljednici, telenovela
 14.15 Osveta šmokljana 4, igrani film, komedija (R)
 16.00 Brown Sugar, film, romantična drama (R)
 18.00 Ekkluziv Tabloid
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 Ezel, dramska serija
 21.00 Big Brother, reality show
 22.00 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
 23.50 RTL Vijesti
 00.05 CSI, serija
 00.55 CSI: NY, serija (R)
 01.40 Astro show, emisija uživo
 02.40 Big Brother, (R)
 03.30 CSI, serija (R)
 04.15 RTL Danas, (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od pone-
 djeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-
 televizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice,
 emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16
 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz
 Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrt-
 kom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«,
 emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
 prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
 savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna
 glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
 bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
 majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
 vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
 Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom)
 • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje
 dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktuali-
 je' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kul-
 tur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
 Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«
 - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i
 odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
 Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 Divni novi svijet
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
 zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu
 Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog
 radija iz Pitomače (RH)
 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA SOMBOR – APATIN – ODŽACI – KULA

Nemoć

SONTA – U 21. kolu Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula NK Dinamo iz Sonte ugostio je jednog od aspiranata za prvo mjesto, ekipu Graničara iz Gakova. Gosti su i na terenu pokazali zbog čega su u najužoj kombinaciji za ulazak u viši stupanj natjecanja. Stjekao se dojam da su s pola snage nanijeli težak poraz plavima od 1-7, poluvrijeme 0-5. Obrana

plavih, oslabljena neigranjem iskusnih igrača Smiljanića i Bačića, odupirala se atacima napadača Graničara sve do 25. minute, kad su gosti povelili zgoditkom iz opravdano dosuđenog jedanaesterca, a do odmora u mreži vratara Durakovića završile su još četiri lopte. U drugom poluvremenu gosti su još dva puta zatresli mrežu Sončana, a počasni zgoditak za plave postigao je A. Duraković u 65. minuti.

Dinamo: Duraković D. (Balog), Vidaković D. (Rakin), Kovač, Vuković, Borić, Šarac, Mihaljev, Duraković A., Brkin, Čučilović, Vučićević (Vidaković K.)

I. A.

MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA BAČKA PALANKA II RAZRED

Poraz za šesto mjesto

PLAVNA – Sloga je poražena na svom terenu od ekipe Borca V. iz Vizića rezultatom 0-3 u 14., posljednjem kolu prvenstva u okviru Međuopćinske nogometne lige Bačka Palanka II. razred, i tako je zauzela tek šesto mjesto na ljestvici. Po hladnom i kišovitom vremenu utakmica je počela konstantnim napadajima igrača gostujuće ekipe, koji su već u 15. minuti povelili s 1:0 autogolom nogometaša Sloge Otoa. Nakon više izglednih prilika uslijedio je ubrzo i drugi pogodak gostiju, a pred završetak prvog poluvremena i treći. U drugom poluvremenu situacija se promijenila, Slogini nogometaši su preuzeli inicijativu, ali niti jednu šansu nisu uspjeli iskoristiti, tako da je rezultat ostao nepromijenjen: Sloga - Borac V. 0-3.

Sloga: Čuport, Rakić. Rakas, Adamović, Tučev, Oto, Grubješić, V. Nikolić, T. Nikolić, B. Nikolić, Stojanović

Z.P.

MALI NOGOMET

Turnir u Golubincima

GOLUBINCI – U subotu, 14. svibnja, u organizaciji HKPD-a »Tomislav« u Golubincima je održan malonogometni turnir, na kojem su sudjelovale ekipe - HKPD »Matija Gubec« iz Rume, HKPD »Stjepan Radić« iz Novog Slankamena, Društvo hrvatske mladeži iz Zemuna, ekipa DSHV iz Subotice i ekipa domaćina HKPD »TOMISLAV« iz Golubinaca. U sportskom nadmetanju treće mjesto zauzela je ekip DSHV, drugo mjesto osvojila je ekipa HKPD »Matija Gubec«, a pobjednik turnira je ekipa domaćina HKPD »Tomislav«. Za najboljeg vratara proglašen je vratar momčadi iz Golubinaca Goran Crljen koji u četiri utakmice nije primio niti jedan gol. Najbolji strijelac s pet zgoditaka je također iz momčadi »Tomislav« Igor Meštrović. Predstavnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu prisustvovali na nekoliko utakmica turnira, a poslije turnira organiziran je u Lovačkom domu u Golubincima domjenak za sve sudionike turnira, koji je uz dobru glazbu potrajao duboko u noć.

KAJAK

Uspjeh bezdanskih kajakaša u Slavenskom Brodu

SLAVONSKI BROD – Međunarodna regata »Slavonski Brod 2011« održana je protekloga vikenda u Slavenskom Brodu. Predstavnici Kajak kluba »Dunav« iz Bezdana - David Hasanović i Aleks Nađ, u najtežoj, seniorskoj konkurenciji osvojili su četiri medalje. Tandem Nađ – Hasanović osvojio je zlato u K – 2 na 500 metara i srebro u K – 2 na 1000 metara. U K – 1 na 1000 metara David Hasanović osvojio je srebro, a srebro u pojedinačnoj konkurenciji uzeo je i Aleks Nađ na 500 metara.

Z. G.

PLIVANJE

Četiri medalje

HODMEZOVÁSÁRHELY – Plivači i plivačice Spartaka iz Subotice osvojili su 4 medalje (1 zlato, dva srebra i 1 broncu) na jakom plivačkom mitingu »TYR Toyota T-max kup«, održanom u subotu, 14. svibnja, u Hodmezovasarhelyu (Mađarska). Andrej Barna je bio prvi u utrci na 200m slobodnim stilom i drugi na 100m slobodno, Milica Šoštarec je bila druga na 100m slobodnim stilom, dok je Darko Mamužić zauzeo treće mjesto u utrci na 100m slobodno.

MAČEVANJE

Prvenstvo Vojvodine

ZRENJANIN – MK Spartak iz Subotice sudjelovao je na Prvenstvu Vojvodine za pionire i kadete u Zrenjaninu (14.-15. svibnja). Najuspješnija Subotičanka bila je Bojana Kljajić, koja je pobijedila u konkurenciji pionirki i bila druga u selekciji kadetkinja. U obje konkurencije Sonja Ninkov je zauzela treće mjesto. U natjecanju kadeta poredak od 5-7. mjesta zauzeli su: Marko Kljajić, Luka Tikvicki i Martin Nimčević.

20. svibnja 2011.

U peteročlanoj obitelji *Dejana i Marine Matić* iz Svilojeva najstarije dijete je visprena, dvanaestogodišnja djevojčica Monika. Iako tako mlada, Monika je, slobodno se može reći, elitna predstavica nevelike hrvatske nacionalne zajednice u Svilojevu.

Baka i djed po ocu, *Marica i Lovra Matić*, u Svilojevo su se doselili iz Sonte 1980. godine, s tada petogodišnjom kćerkom Marinom, danas udanom u Australiji. Sin Dejan rođen je u Svilojevu, gdje i danas živi.

»U Svilojevo smo se doselili iz nužde. Ja sam bila uposlenica 'Sjeverne Bačke', s ne baš velikom plaćom, a moj Lovra sitni paor i nadničar. Kuće u Sonti bile su višestruko skuplje nego ovdje, pa je za nas preseljenje u ovo selo bilo jedina realna mogućnost za obiteljsko osamostaljenje. Malo patimo za Marinom, Australija je daleko, pa nju i obitelj ne vidamo baš često, ali nas tješi to što znamo koliko im je tamo lagodniji život nego nama ovdje. No, zato se gotovo svakodnevno družimo s kćerkama našega sina Dejana i njegove supruge Marine«, kaže mladolika baka Marica, držeći u krilu obiteljsku mezimicu, četveromjesečnu Anastaziju. Na drugoj strani osmogodišnja Dejana prebire po brojnim odličjima svoje slavne sestre Monike i uporno posjetiteljima pokušava privući pozornost na sve te trofeje. Pogled na mirnu dvanaestogodišnjakinju Moniku čovjeku nikako ne može otkriti temperament prikriven u nježnom izgledu hrkoma tijela.

SAN O AUSTRALIJI

Ova odlikašica, učenica petog razreda OŠ »Jožef Atila«, rođena u ožujku 1999. godine, karate trenira od svoje sedme godine pod paskom trenera *Tomislava Matina*. Članica je KK Kumite iz Sonte. Smireno i tečno priča o sebi, o svojem učenju i o svojoj, osim knjige, jedinoj ljubavi – karateu.

»Sva djeca u prvom razredu žele se baviti nekim sportom.

MONIKA MATIĆ, KARATISTICA IZ SVILOJEVA

Opasna odlikašica

Iako je tek učenica petog razreda, ova dvanaestogodišnja djevojčica najpoznatija je i najslavnija pripadnica nevelike zajednice Hrvata-Šokaca u Svilojevu

Ne znam zbog čega, ja sam se u toj želji opredijelila za karate. Malo sam se plašila da će mi biti dosadno, no što sam više vremena provodila s trenerom, što sam više ulazila u tajne ovoga sporta, karate mi je postajao sve zanimljiviji i privlačniji. Prvi uspjesi na turnirima, prva osvojena priznanja, dali su mi novu snagu, bili su mi snažan poticaj za još predaniji rad i tu moju ljubav samo su učvrstili. Oduvijek sam voljela turnirska natjecanja, fasciniralo me je prisustvo velikog broja djece svih dobi. Iako bi se na turnirima trebala međusobno natjecati djeca iste dobi, moj trener Matin, iz njemu znanih razloga, često me je forsirao i u natjecanjima dobnih skupina starijih od moje«, priča o svojoj pasiji Monika. Najveći dosadašnji uspjeh ove izuzetne djevojčice bio je vrlo uspješan nastup na 7. svjetskom prvenstvu za kadete i juniore, održanom u

Veneciji u listopadu 2010. godine. Među četrdeset i šest protivnica u svojoj dobnoj skupini Monika je na koncu zauzela više nego odlično peto mjesto. »Druženje na šampionatu bilo je nezaboravno. Iako smo se sporazumijevali na svim jezicima svijeta, razumjeli smo se jako dobro, često više srcem nego govorom. Upoznala sam puno novih prijatelja, a borila sam se protiv Kineskinja, Afrikanki, Australki, Amerikanki, i upoznala sam puno djece iz svih dijelova svijeta«, s oduševljenjem priča Monika o svojem najvećem uspjehu u dosadašnjoj karijeri. Trenutačno, Monika je nositeljica zelenog pojasa, a trener Matin priprema je za polaganje za plavi.

»Pripremam se vrlo ozbiljno, imam velike ambicije u karateu. Velika mi je želja da jednoga dana postanem majstor crnog pojasa, a u osobnom životu želje-

la bih završiti školu za policajku. Odlična sam učenica, a imam dovoljno vremena i za učenje i za karate. Svakako, već sada razmišljam i o svojoj sutrašnjici. Moji korijeni su u Sonti, rođena sam i živim u Svilojevu, a svoj budući život već sada vidim u Australiji. Fascinirana sam tetinim pričama o tom dalekom i za mene misterioznom kontinentu, a kao perspektivna sportašica, nadam se da ću u toj državi biti dobro prihvaćena«, otkriva svoje želje i planove Monika.

RODITELJSKA PODRŠKA

Takvim planovima tata Dejan baš i nije oduševljen, ali je i svjestan realnosti Monikine priče. »Iako bi mi rastanak od Monike vrlo teško pao, ne želim ničim utjecati na njezina razmišljanja o vlastitoj budućnosti. Svjestan sam teške situacije, svjestan sam velikih problema s kojima se običan čovjek u našoj državi susreće u svakodnevnom životu. Očiti dokaz za to je i šampionat u Italiji. Iako je Monika zastupala Srbiju, iako je postigla neočekivano dobar plasman, naše troškove nitko nije pokrio, dok su natjecatelji iz drugih zemalja uz sebe imali čitave stručne stožere, od trenera do psihologa. Tek ukoliko u seniorskoj dobi bude postizala ovako velike uspjehe, država će je početi svojatati. Pučki rečeno, to je kićenje tuđim perjem. Nisam imućan čovjek, ne mogu joj priuštiti onoliko koliko bih želio, a jasno mi je da su joj za pravilan razvoj i napredak u športu, adekvatan njezinoj nadarenosti i radnim navikama, osobito za postizanje vrhunskih rezultata, potrebni puno bolji uvjeti i puno uređeniji odnosi od ovih koje ima sada i ovdje. Zato u cijelosti i podržavam njezina razmišljanja o odlasku u Australiju čim to bude moguće« – s tugom u očima priča otac Dejan. U međuvremenu, perjanica malene etničke zajednice svilojevačkih Hrvata-Šokaca osvojila je i nova odličja, a petice u školi i dalje pristižu jedna za drugom.

Ivan Andrašić

POGLED S TRIBINA

Čudesni svijet sporta

Zahvaljujući izumu televizije, a potom satelita i »kabela«, svijet se »našao« u svakom domu, a svaki važniji događaj postao dostupan u realnom vremenu svoga događanja. Za ljubitelje sporta – nešto najljepše. Jer u svjetskoj sportskoj areni svakoga dana ima nešto novo, atraktivno za gledanje i uživanje.

Nedjeljnu »rimsku večer« obilježio je fenomen Novak Đoković, svladao je Rafaela Nadala po četvrti puta uzastopno i stigao na korak (405 poena) do prvog mjesta ATP ranking ljestvice. Nevjerojatna serija nepobjedivosti u 2011. godini se nastavlja (37 trijumfa, uz samo 9 izgubljenih setova), a ni rekord Johna MC Enroea nije više nedodirljiv.

Najbolja hrvatska i svjetska skakačica u vis Blanka Vlašić, koja po rezultatima i preskočenim visinama poput Đokovića apsolutno dominira u svom sportu, vratila se nakon zimske stanke u »aktivu« i odmah osvojila miting Dijamantske lige u Šangaju (prošle godine 7 od 7).

Na koncu, čudesni svijet sporta ne bi bio »čudesan« bez nogometa, a sve je bliža subota 28. svibnja i susret nad susretima, finale Lige prvaka između Barcelone i Manchester Uniteda. I to još na Wembleyu. U međuvremenu putem brojnih televizijskih prijenosa bili smo svjedoci okončanja nacionalnih prvenstava u Njemačkoj, Engleskoj, Italiji i Španjolskoj, i očekivanih (Barcelona, Manchester United) i pomalo neočekivanih novih šampiona (Borussia Dortmund i Milan). »Čudo sporta« se nastavlja iz tjedna u tjedan, jer slijedi još mnogo novih, atraktivnih događanja u brojnim sportskim disciplinama. Treba samo odabrati i uživati...

D. P.

NOGOMET

Split stigao Hajduk

Zahvaljući remiju Hajduka na gostovanju protiv Zagreba (2-2), za pobjedi Splita nad Hrvatskim dragovoljcem (1-0), dva splitska prvoligaša su poravnata u broju bodova i predstojeće posljednje kolo 1. HNL odlučit će o naslovu viceprvaka.

Ostali rezultati 29. kola: Zadar – Dinamo 0-0, Istra 1961 – Slaven 1-0, Šibenik – Varaždin 1-0, Osijek – Karlovac 0-0, Inter – Rijeka 1-1, Lokomotiva – Cibalia 2-0.

Tablica: Dinamo 71, Hajduk, Split 52, Inter 42, Cibalia 41, Karlovac 40, Osijek, Rijeka 39, Slaven 37, Zadar 35, Šibenik 34, Varaždin, Lokomotiva 33, Zagreb 32, Istra 1961 31, Hrv. dragovoljac 23.

KOŠARKA

Cedevita s prve pozicije

Posljednjim, 14. kolom A-1 Lige za prvaka okončan je regularni dio elitnog razreda muške hrvatske košarke, a četiri prvoplasirane momčadi (Cedevita, Zadar, Zagreb CO i Cibona) izborile su nastup u polufinalnim duelima doigravanja za naslov prvaka. S osvojenih 26 bodova košarkaši Cedevite iz Zagreba startat će u doigravanju s prve pozicije, a protivnik će im biti četvrtoplasirana Cibona. Drugi polufinalni par čine Zadar i Zagreb CO.

Tablica A-1 Lige za prvaka: Cedevita 26, Zadar, Zagreb CO 25, Cibona 21, Borik Puntamika, Split 19, Alkar 18, Zabok 15.

TENIS

Čilić ponovno u TOP 20

Plasmanom u četvrtfinale ATP Masters turnira serije 1000 u Rimu (porazen od Nadala 1-6, 3-6), najbolji hrvatski tenisač Marin Čilić se vratio među 20 najboljih tenisača svijeta. Među TOP 50 igrača Hrvatska ima još dvojicu tenisača, Ivana Ljubičića na 36. i Ivana Dodiga na 46. poziciji.

STOLNI TENIS

Primorac na Ol u Londonu

Jedan od najboljih hrvatskih stolnotenisača svih vremena Zoran Primorac izbio je plasman na Olimpijske igre 2011. godine, a nastup u Londonu bit će mu sedmi na olimpijadama. Prolaskom

u drugo kolo Svjetskog prvenstva u Rotterdamu, Primorac je osigurao olimpijsku vizu i kao 24. igrač ušao među 28. stolnotenisača koji su izborili izravno sudjelovanje. Svoje prvo sudjelovanje na Ol imao je još 1988. godine u Seoulu, kada je u paru s Lupulescuom osvojio srebrnu medalju.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u zajedničkom dvorištu, ograđenu, na Somborskom putu u Subotici, s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom, 50 m². Ima garažu, trofaznu struju, vodu i kanalizaciju. Može zamjena za auto uz doplatu. Cijena: 29.500 eura. Tel.: 065/ 50-36-888.

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od 'auto-pijace', cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem poslovni prostor u Subotici za sve namjene, 90 m². Tel.: 069/754-202.

Prodajem stan u Novom Sadu – Petrovaradinu 44 m², I. sprat, centralno grijanje, novogradnja – bez ulaganja. Cijena 45.000 eura. Tel.: 064/570-25-21

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljiva i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje briket, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Proizivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Uveljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirano, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Dvorila bih starije osobe ili vodila domaćinstvo. Svaki dogovor moguć. Tel.: 060/ 0555 907

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 288-72-13.

Odgovorna, pouzdana obitelj rado bi prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Preplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/preplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

Klara Šolaja Karas i Marija Čuvardić

MEĐUNARODNI FESTIVAL CVIJEĆA U SOMBORU

Prvi koraci uvijek su najteži

Nova glavna ulica u Somboru prošlog je petka i subote bila još ljepša, jer se zašarenila raznim vrstama mirisnog cvijeća, kao i suvenirima i uporabnim predmetima izrađenim rukama onih koji čuvaju stare zanate. Razlog ovom šarenilu u najprometnijoj, što se pješaka tiče, ulici u Somboru, na korzu, prvi je Međunarodni festival cvijeća u ovom gradu.

Na botaničkom festivalu našlo se oko 30 izlagača, mada ih

se očekivalo dvostruko više. Razlog izostanka mnogih izlagača iz inozemstva je nedostatak vremena za organizaciju fitopatološke službe na graničnom prijelazu Bački Breg, ali i neorganiziranost skladištenja cvijeća tijekom neizbježne carinske procedure. U potpunosti se obistinila narodna uzrečica da su prvi koraci uvijek najteži. Ipak, bio je to lijep prodajni festival, a zadovoljni izlagači tvrde kako su u Somboru imali

dobru prodaju, te da se Somborci razumiju u cvijeće i cijene ga.

Posebno je posjećen bio štand Kluba ljubitelja biljaka »Za sreću veću«, koji djeluje pri HKUD-u »Vladimir Nazor«. Nije ni čudo, jer je to bio doista jedan od najljepših štandova, gdje se pokraj cvijeća i cvjetnih aranžmana mogla vidjeti i stara nošnja bunjevačkih Hrvata, kao i mnogi ručno izrađeni ukrasni predmeti. Vedre i dobro raspoložene izlagačice

Marija Čuvardić i predsjednica Kluba ljubitelja biljaka *Klara Šolaja Karas* prolaznike su nudile domaćom, deset godina starom rakijom dudovačom i jabukovačom, gibanicom, ali i kulenom, šunkom i drugim suhomesnatim proizvodima.

Inicijator prvog festivala cvijeća u Somboru je *Dušan Kontić* u suradnji s UG »Moj Sombor«, Kulturnim centrom »Laza Kostić« i Gradom Somborom.

Z. G.

U APATINU ODRŽANI PRVI EDUKACIJSKI SKUPOVI PROJEKTA EU

Tradicija za budućnost

Prvi edukacijski skup u sklopu EU projekta Tradicija za budućnost – ruralni turizam u prekograničnom području Osijek-Apatin održan je u prostorijama novoga krila Banje Junaković u četvrtak, 11. svibnja. Ovaj skup radioničke naravi održan je u suorganizaciji Općine Apatin i Centra za poduzetništvo Osijek s ciljem da se podupru davatelji usluga u seoskom turizmu, tradicionalnoj proizvodnji i ekološki proizvođači hrane s obiju strana granice između Srbije i

Hrvatske, a sve to kroz info-točku klaster EkoRuralNet Baranje i Bačke. Skup je, uz prisustvo koordinatora klastera Bačke i Baranje i više zainteresiranih davatelja usluga i proizvođača iz miljea seoskog turizma, otvorio i pozdravio predsjednik Općine Apatin dr. *Živorad Smiljanić*. Edukacijski skupovi ovoga klastera održavat će se naizmjenično u Osijeku i Apatinu, a prve dvije od šest tematskih cjelina realizirane su u Osijeku od 9. do 11. i u Apatinu od 12. do 14. svibnja.

»Proteklog vikenda na edukaciji u Osijeku pojavilo se 50 zainteresiranih poduzetnika i pojedinaca, što svjedoči da je zanimanje za ove teme u Osijeku, ali i Bilju, Jagodnjaku, Bolmanu i Bijelom Brdu, kao i na području Bačke, odnosno općinama Apatin, Sombor i Bač, izuzetno i da smo dobro koncipirali program. Polaznici su pokazali najveće zanimanje za stjecanje poduzetničkih vještina, vještina komunikacije, te za samo pokretanje poduzetništva«, istaknula je koordinatori-

ca EkoRuralNeta za Slavoniju i Baranju *Ljiljana Olujić*. Po riječima koordinatora za Bačku *Branka Mileševića*, cilj edukacije je podizanje kapaciteta i umrežavanje svih zainteresiranih, kako bi stekli nova znanja na osnovi kojih bi stvarali nove vrijednosti. Za ovaj projekt koji traje 18 mjeseci EU je odobrila ukupno 444.000 eura.

Ivan Andrašić

Eleonora Salma, učenica osmog razreda OŠ »Miroslav Antić« s Palića, ima zbilja zanimljivog i pomalo, za današnje prilike, nesvakidašnjeg kućnog ljubimca: patku, od milja prozvanu Pače, još iz vremena kada je kao patkica postala njezina ljubimica.

»Moj je ljubimac za mnoge neobičan, ali moja obitelj i ja iskreno smo zavoljeli patkicu koju sam svojevremeno našla ispred naše kuće«, priče Eleonora Salma. »Bilo je to prije više od dvije godine i od tada je naše Pače s nama. Kuća nam je na putu prema tržnici i sigurno je nekom ispala dok je nosio pačji pomladak na prodaju. Bila je jako mala i uplašena, unijela sam je unutra i od tog je dana naš vrt postao njezin dom. Kako nismo znali je li pače dječak ili djevojčica nazvali smo je jednostavno Pače. Niti danas još uvijek nismo sigurni je li naš ljubimac muškog ili ženskog spola, ali nam to i nije baš previše važno. U početku sam je morala čuvati od ostalih stanovnika našeg dvorišta, prije svih mačke, psa, pa i od koka koje je nisu prihvatile, te je živjela sama u kavezu koji se nalazio u odvojenom dijelu dvorišta. Bilo mi je žao što je sama, pa sam puno vremena provodila uz nju hraneći je i mazeći, a kada nisam bila tu, moja bi baka preuzimala brigu, te nijedan dan nije bila zapostavljena. Kako je rasla bio joj je potreban veći prostor, pa i kupalište, pa smo joj morali dati mali dio vrta u kojem smo za nju napravili improvizirani bazen-baru, jer su je pernate susjede i dalje teško prihvaćale, ali sada, poslije dvije godine, ona gospodari među njima i nema namjeru popustiti. Zbog toga ponekada i poleti perje u našem živinarniku, a ni mačka joj nije više prijatna. Iako više nije mala i uplašena i dalje joj svakodnevno posvetim malo pažnje i vremena, a jednoglasno smo donijeli odluku da će Pače živjeti s nama do svoje prirodne smrti, a ja sam sigurna da nikada neću okusiti pačje meso.«

D. P.

20. svibnja 2011.

Jagode

Polagano je započela sezona jagoda. Ima ih raznih veličina, ali im je zajednička visoka cijena, u velikoj mjeri neprimjerena aktualnim financijskim prilikama. Lijepe su i crvene, baš kao izrazi lica brojnih potencijalnih kupaca kada čuju koliko bi trebali izdvojiti za nekoliko slatkih zalogaja. Lica prodavača nisu ni malo crvena...

Oranje drumova!

Ivan Ivančan

Kada je i gdje rođen Ivan Ivančan, hrvatski etnokoreograf?
 Koja je njegova temeljita naobrazba?
 Što je bila tema njegove doktorske disertacije?
 Gdje je sve radio tijekom svoje profesionalne karijere?
 Koju je funkciju obnašao u ansamblu »Lado«?
 Na koji je način zaslužan za razvoj etnokoreologije?
 Koje je godine umro Ivan Ivančan?

15. lipnja 1927. godine u Molvama.
 Dipl. ing kemijske tehnologije i studij etnologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.
 »Podrijetlo i veze Korčulanskih kumpanija«.
 Etnografskom muzeju, Institutu za etnologiju i folkloristiku, Ansamblu »Lado«...
 Dugoogodišnji umjetnički direktor.
 Njegovim dolaskom u Institut za etnologiju i folkloristiku od 1954. godine postaje samostalni podružje istraživanja
 3. kolovoza 2006. godine.

Ulazi mališan u knjižnicu i zatraži:

- Imate li knjigu »Muž gazda u kući«?
- Sine, bajke su na drugom katu – odgovori knjižničar.

Pričaju dvije kokoši:

- Gdje ti je muž? – upita jedna.
- Eno ga, čeprka nešto oko kola.
- Doktore, sin mi se nagutao cementa.
- Što da radimo? - upita zabrinuti otac.
- Nikako mu ne dajte da pije vode.

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostore NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u
gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

**KTC SUBOTICA :: SOMBOR ::
APATIN::SENTA :: BEČEJ**

**- ODGODA PLAĆANJA
ČEKOVIMA GRADANA DO 90 DANA
SVIM VRSTAMA PLATNIH KARTICA**

VIKEND AKCIJA * PETAK-SUBOTA-NEDJELJA-PONEDJELJAK *

SVJEŽE SVINJSKO MESO

-10%

Pileća džigerica sa srcem 1kg

Pomfrit Yupik, A klasa, Fantasy 1kg

Kečap Gastro blagi 1000 ml

Dodatak jelima 250g

309.-90din

163.-90din

103.-90din

54.-90din

1 kg 219,60 din

Lovorov list 5g, biber crni 20g, ruzmarin 24g

Omekšivač za rublje Ornel 3L, više vrsta

-33%

1 litra 89,97 din

LMX Man deo spray 150ml, više vrsta

1 litra 732,67 din

Pelene Pampers Jumbo Pack, više veličina

64.-90din

299.-90din

109.-90din

1.429.-90din

**OPERITE AUTOMOBIL PO
SUPER CIJENI**

280 din

- *PRET PRANJE
- *PRANJE ŠAMPONOM
- *PRANJE VOSKOM
- *PRANJE EFELNI
- *USISAVANJE

samo u KTC autopraonicama

od 14.05. - Cijenjeni kupci kupujte najpovoljnije! Za iznos preko 2.000,00 dinara, očekuje Vas predah uz kavu GRATIS, u ugodnom ambijentu našeg restorana.

U novom broju 5631 sveži oglas!

VOJVODANSKA Svaštara
ZLATNI RUDNIK INFORMACIJA

Godina XVI, broj 19
10. maj 2011.
izlazi svakog utorka

ALARMNI KAMERE POŽAR
ALARMNI SISTEM
BESPLATNA UGRADNJA
149€
www.telesafe.rs
024.557.157
063.529.299

DAJEMO NOVČANE POZAJMICE
PRVA SUBOTIČKA
ZALAGAONICA ZALOGHAZ
U NOVOM SAOJU
1. D. Budić 4. 3.
Tel: 024/523-408
2. D. Tucovića 2.
Tel: 024/523-407
3. D. Tucovića 2.
Tel: 024/523-407
JOS JEDNU ZALAGAONICU

PROJEKTOVANJE I PLASTIFIKOVANJE LITRA
Sombor, Centrala 28
Tel: 063/216-090-06169-19-990

KEŠ ZALAGAONICA ZALOGHAZ
POZAJMICE - OTKUP ZLATA
ISPLATE ODMAH
NOVI SAD
SUBOTICA
Dimitrija Tucovića 4
Tel: 024/ 558-487
Tel: 021/ 661-2000
UZAJAMNO POVERENJE

EuroCoop
Subotica, Trgovačka 9
Tel: 024/556-209; 063/505-720
NOVI I OBNOVLJENI VILJUŠKARI,
SERVIS, IZNAJMLJIVANJE
MONTIRANJE PUNE GUME
PROJAKA GUME ZA
VILJUŠKARE I TRAKNE
MAŠINE

DIJAMANT
OTKUPLJUJE ZLATO,
SREBRO, DUKATE, LOM,
PLATINU, PALADOR.
PLAĆAM MAKSIMALNO!
TEL: 064/ 99 88 789

PONOR
PREMIJIRANO ZA: PETROL, FORTNA,
POLIOPTIMEDNA I DAPRA VODU
uvoznik i distributer
teretnog programa guma

METALOPROMET d.o.o.
- PRIKUPLJANJE I RECIKLAŽA SEKUNDARNIH SIROVINA
- USLUGE SEČENJA SVIH VRSTA LIMOVA PO MERI
- TRGOVINA PROIZVODIMA CRNE I OBOJENE METALURGIJE NA VELIKO I MALO
KUDLA, Vršinski put bb
025/ 723 - 306
Subotica, Beogradske put 175, 024/ 596 - 058
Bečej, Petrovarski put bb, 021/ 6912 - 730
Novi Sad, Bajči Žilinskog bb, 021/ 451 - 555
Beograd-Ugrinovci, Zemunska 300, 011/ 316 - 33 - 75

Badawi
Poliklinika za vašu porodicu
20 godina sa vama
Novo u Poliklinici i medicinske usluge, Subotica, Bečej, Kikinda

ALARMNI 100€
BESPLATNA UGRADNJA
KAMERE (0-24)
POŽAR
OBEZBEDENJE
063/516-614; 024/523-730

"ZEKA PARAGVAC"
ZALAGAONICA
Otkup zlata, srebra,
dijamanta, briljanta, dragog kamena,
satova, antikviteta.
SUBOTICA
Korzo 7/A
Tel.: 064/146-2120; 063/524-245; 024/554-169

PREVOZ VOZILA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU,
SVI ZEMLJANI RADOVI, USLUGE DIZALICE (60t)
Frana Supila 49
24000 Subotica
Tel.: 065/25-80-258;
065/520-06-11
Fax: 024/528-846
benin@panonnet.net

SMŠ

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara